

KÖPING SÖLVESBORG
KRISTIANSTAD NORRTÄLJE
NYKÖPING
LESSEBO SJÖBO
IGGESUND OSBY
TRELLEBORG VÄRNAMO
SALA ÖSTERSUND
ÄNGELHOLM NORRKÖPING
DEGERF
ÖVERTORNEÅ
MORA HOTING
STRÖMSÖ
LIDKÖPING
HÖRBY
BORLÄNGE
TIERP
DERTÄLJE
RO
HAMN
LINKÖPING
MALMKÖPING
LANDSKRONA
GÖTEBORG
HYTT
TEBRUK

Årsredovisning
2011

 apoteket

Apoteket erbjuder konsumenter i hela landet läkemedel och attraktiva hälsoprodukter. Vår rådgivning och våra lösningar ska inspirera till ett liv i hälsa och göra det enklare att må bra. Apoteket har ett stort utbud av kunskapstjänster och erbjuder läkemedelsförsörjning till många verksamheter inom vård och omsorg. Viktiga kunder på den här marknaden är landsting, kommuner och företag.

cept+

Barn

Barn

Hud

Hud Hår

Ansikte

01
KOM IGÅNG
MED ANSIKET!

...stäm på huden!
30% rabatt

Favorit
...stäm på huden!
30% rabatt

KOM IGÅNG
MED ANSIKET!

när hjälper dig att öka
din veckovårdning
med 50%

White display stand with multiple levels holding various baby products like diapers and baby powder.

White display stand with multiple levels holding various baby products like baby powder and baby oil.

Tall white display stand with multiple levels holding various skin care products like lotions and creams.

Innehåll

sid.

3	2011 i korthet	40	Noter
3	Nyckeltal	65	Förslag till vinstdisposition
4	Vd har ordet	66	Revisionsberättelse
6	Förvaltningsberättelse	67	Granskningsrapport
7	Omvärld, marknad och trender	68	Bolagsstyrningsrapport
9	Ägaranvisningar och strategisk inriktning	73	Rapport om intern kontroll
10	Verksamhet och struktur	75	Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten
11	Nettoomsättning och resultat	76	Styrelse och revisorer
14	Konsumentmarknaden	77	Koncernledning
18	Vård- och omsorgsmarknaden	78	Flerårsöversikt
21	Övrig verksamhet	79	Ekonomiska definitioner
23	Apotekets hållbarhetsarbete	80	Ordlista
25	Moderbolaget		
26	Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer		
28	Väsentliga händelser efter balansdagen		
28	Riktlinjer gällande ersättning till ledande befattningshavare		
29	Finansiella rapporter		

Rapporter under 2012

Delårsrapport 1, 26 april
Delårsrapport 2, 20 juli
Delårsrapport 3, 24 oktober
Årsstämma i Apoteket AB, 26 april i Stockholm

2011 i korthet

- Nettoomsättningen uppgick till 22 960 (24 175) miljoner kronor.
- Rörelseresultatet uppgick till 189 (-313) miljoner kronor.
- Resultatet efter skatt uppgick till 391 (4 520) miljoner kronor. I 2010 års resultat ingick realisationsvinst om 4 427 miljoner kronor från avyttrade enheter. Resultatet per aktie uppgick till 2 234 (25 829) kronor.
- Föreslagen utdelning är 200 (5 400) miljoner kronor.
- Under året har nytt it-stöd införts i butikskedjan.

För att öka jämförbarheten mellan åren baseras jämförelser på sidorna 3–22 på proformavärden för 2010 avseende nettoomsättning och rörelseresultat.

NYCKELTAL	2011	2010 ²⁾	2010 ⁴⁾ proforma
Nettoomsättning, mnkr	22 960	26 275	24 175
Rörelseresultat, mnkr	189	-233	-313
Resultat efter skatt, mnkr	391	4 520	-
Resultat per aktie, kr	2 234	25 829	-
Operativt kassaflöde, mnkr	-470	-298	-
Sysselsatt kapital, mnkr	4 656	9 665	-
Räntebärande nettofordran/skuld, mnkr ³⁾	-1 776	4 112	-
Soliditet, %	32,1	56,6	-
Räntabilitet på eget kapital, % ¹⁾	7,6	77,3	-
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	13,0	46,8	-
Medelantal anställda	4 633	5 655	-

¹⁾ Räntabilitet på eget kapital 2010 justerat för realisationsvinst om 4 427 uppgick till 2,5 procent.

²⁾ Omräkning enligt ny tillämpning av koncernens redovisningsprincip för pensioner har gjorts.

³⁾ Exklusive pensionstillgångar.

⁴⁾ För att öka jämförbarheten mellan åren har nettoomsättning och rörelseresultat räknats om med hänsyn tagen till avyttrade dotterbolag. Proformajusterings för 2010 redovisas på sidan 12.

Vi ska utveckla apoteksbranschen med fortsatt högt förtroende

2011 var ett händelserikt år för Apoteket – vi ställde om och vågade nysatsa.

Apotekets rörelseresultat för 2011 uppgick till 189 miljoner kronor och nettoomsättningen uppgick till 22 960 miljoner kronor. Under året genomförde vi stora investeringar i framför allt nya it-stöd, vilket belastade resultatet.

Tuff konkurrens på alla marknader

För oss på Apoteket var 2011 ett mycket händelserikt år med en allt tuffare marknadssituation. Stora förändringar sker, inte minst på vård- och omsorgsmarknaden, som påverkar våra förutsättningar i mycket hög grad. Det utmanar och stimulerar oss till att tänka nytt.

Viktigt att läkemedel finns tillgängliga

För kunderna är det viktigt att deras läkemedel finns tillgängliga när de behöver dem. Vi ska alltid hjälpa våra kunder att få sina läkemedel, via våra apotek eller andra kanaler. Vi eftersträvar därför att ha de läkemedel som kunderna efterfrågar på våra apotek men upplyser också kunderna om att de kan beställa sina läkemedel på Apotekets webbplats eller via vår kundservice på telefon.

För de personer som använder många läkemedel ökar behovet av bra tillgänglighet men också av att få goda råd om läkemedel och läkemedelsanvändning. Därför samverkar Apoteket med landets pensionärsorganisationer, SPF och PRO, i syfte att förbättra läkemedelsanvändningen för äldre. En av flera aktiviteter inom ramen för denna satsning är "Olämpliga listan" som är framtagen för att äldre personer ska bli observanta på läkemedel som de av olika skäl kanske inte bör konsumera.

Centralt för oss är att ständigt lyssna på kunden och våga erbjuda nya lösningar. Ett exempel på hur vi utvecklar vårt sortiment och våra tjänster är satsningen på makeup. Vi introducerade under förra året noga utvalda makeup-produkter av hög kvalitet, vilket många kunder uppskattade. Min ambition är att vi ska fortsätta bredda vårt erbjudande till kunder på alla marknader där Apoteket är verksamt.

Landsting upphandlar gemensamt

2011 blev startpunkten för konkurrensutsättningar i vården. Flera landsting upphandlade försörjnings-, läkemedels- och dostjänster. Utvecklingen på marknaden karaktäriseras av en allt hårdare prispress. Landstingen upphandlar gemensamt och tar dessutom över farmaceutiska tjänster i egen regi, vilket givetvis förändrar förutsättningarna för Apoteket och andra aktörer på denna marknad.

För oss på Apoteket är det viktigt att kunna lämna konkurrenskraftiga anbud som svarar mot vårdens behov. Vår ambition är att vara vårdens bästa partner genom att ständigt utveckla tjänster som svarar mot kommande behov. Apotekets FarmaciDirekt är ett exempel på detta.

"Jag är mycket glad och stolt över våra medarbetares fantastiska insatser under året."

FOTO: SÖREN ANDERSSON

"Mitt mål är att Apoteket ska vara branschens bästa arbetsplats."

Effektivare varuförsörjning

Under sista kvartalet slutförde Apoteket arbetet med att införa nya it-stöd i butikskedjan. Bytet sammanföll med ett större datahaveri i november. Jag är mycket glad att vi nu passerat denna milstolpe, eftersom jag vet att förändringen ibland har varit jobbig och inneburit att en del kunder fått vänta extra länge på sina läkemedel.

En annan utmaning under året var arbetet med att utveckla Apotekets egen varuförsörjning. Vi har effektiviserat vår lösning i syfte att kundernas läkemedel och andra varor alltid ska finnas tillgängliga i den kanal som passar kunden bäst.

Kamp om talanger

När jag blickar tillbaka på det gångna året konstaterar jag att konkurrensen var hård också om medarbetarna. Omregleringen innebär att det nu finns många möjliga arbetsgivare i apoteksbranschen, vilket stimulerar till utveckling och ger ökad valfrihet. För Apoteket som arbetsgivare märker jag glädjande nog att vi har haft många kvalificerade sökande till lediga tjänster under året – trots att det råder brist på farmaceuter.

Vi behöver hela tiden anpassa vår organisation, växla kompetens och förändra företaget i takt med att marknaden utvecklas. Mitt mål är att Apoteket ska vara branschens bästa arbetsplats och attrahera de bästa talangerna som vill bidra till Apotekets framgång.

Högt förtroende för Apoteket

Våra kunder ger oss mycket gott betyg i undersökningar som har genomförts under året. Vi märker dessutom att många kunder fortsätter att välja oss på alla marknader där vi verkar. Det är givetvis ett förtroende som vi ska förvalta under 2012. Vi ska utveckla erbjudanden och lösningar så att kunderna väljer oss för såväl produkter som rådgivning och tjänster. Då har vi goda förutsättningar att även framöver vara den mest trovärdiga apoteksaktören på marknaden. Detta är vår övergripande utmaning som alla medarbetare i Apoteket kommer att arbeta för under 2012.

Stockholm i mars 2012

Ann Carlsson
Vd och Koncernchef

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Apoteket AB (publ), org nr 556138-6532, får härmed avge årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 1 januari–31 december 2011.

Ägare

Apoteket ägs av svenska staten. Antalet aktier i Apoteket AB uppgår till 175 000.

Väsentliga händelser under 2011

- Apoteket vann två och förlorade fem avtalsupphandlingar avseende läkemedelsförsörjning till slutenvården. Anbudsvärdet av nya och omförhandlade avtal är avsevärt mindre än tidigare till följd av prispress och reducerat innehåll.
- I Malmö öppnade Apoteket en ny anläggning för extemporeberedningar till slutenvården samt en enhet som försörjer sju sjukhus i Skåne med läkemedel. Under året genomförde Apoteket också etableringen av ett regionlager i Mölnlycke som kommer att försörja alla sjukhus i Västra Götaland och Halland med läkemedel.
- Cirka 50 procent av alla förpackningar till Apotekets olika enheter levererades vid utgången av 2011 via Apotekets egen grossistfunktion, jämfört med cirka 30 procent vid utgången av 2010.
- Enligt direktiv i samband med omregleringen har Apoteket avvecklat sitt tidigare kassa- och receptexpeditionssystem och infört nya it-stöd på samtliga apotek och hos Apotekets kundservice. Bytet sammanföll med ett omfattande data-haveri i november, vilket innebar kraftiga störningar i receptexpeditionssystemet.
- Konsolideringen av Apotekets dosverksamhet fortsatte. Dosapoteken i Växjö och Falun avvecklades efter att verksamheten gått samman med dosapoteken i Malmö respektive Umeå och Örebro. Beslut fattades om att avveckla dosapoteket i Borås efter sammanslagning av dosapoteken i Borås och Göteborg första kvartalet 2012.
- Ett helt nytt sortiment, hudvänlig makeup, lanserades.
- I undersökningen Anseendebarmetern utsågs Apoteket till Sveriges mest ansedda företag 2011. Dessutom fick Apoteket utmärkelsen Sveriges mest ärliga och äkta företag 2011 i samma undersökning. Undersökningen gjordes av Nordic Brand Academy.
- Vid utgången av 2011 hade Apoteket 365 apotek, inklusive apotek som drivs i franchiseform, jämfört med 345 apotek vid utgången av 2010.
- För att öka jämförbarheten mellan åren har nettoomsättning och rörelseresultat för år 2010 räknats om med hänsyn tagen till avyttrade dotterbolag. Proformajustering redovisas på sidan 12 och jämförelser på sidorna 3–22 baseras på proformavärden.

Omvärld, marknad och trender

Etableringstakten på den omreglerade apoteksmarknaden var under 2011 fortsatt hög. Cirka 100 nya apotek tillkom och sammanlagt fanns det vid årets slut cirka 1 220 öppenvårdsapotek i Sverige.

Hårdnande konkurrens

Konkurrensen på vård- och omsorgsmarknaden ökade under 2011. Flera landsting gick ut med anbudsupphandlingar för sina läkemedelstjänster och utvecklingen på denna marknad karaktäriserades av en allt hårdare prispress. En trend är att landstingen och även regionerna väljer att gå samman i större upphandlingar. Dessutom fanns under året exempel på landsting som tog över mer i egen regi och som en följd av detta var innehållet i avtalen mindre.

Konsumenterna kunde välja mellan fler öppenvårdsapotek, men många kunder upplevde att det var svårare att få tillgång till sina läkemedel. Det förekom också kundkritik avseende hur periodens vara av generiska förskrivna läkemedel fungerar. Apoteksbranschen som helhet har dock ett mycket högt förtroende hos kunderna jämfört med andra branscher.

Konsumenter har vant sig vid att köpa receptfria läkemedel i dagligvaru- och servicehandeln, som i slutet av året hade cirka 18 procent av den receptfria marknaden. På vissa varor, som värk- och förkylningsläkemedel, hade dagligvaruhandeln 40–45 procent av försäljningen. Branschglidningen mellan apoteken och dagligvaruhandeln har fortsatt med ett ökat utbud av egenvårdsprodukter hos apoteken. Flera apoteksaktörer introducerade under 2011 dessutom egna märkesvaror. Trenden att apoteksaktörer erbjuder vårdtjänster i samarbete med privata vårdgivare fortsatte också under året.

I likhet med apoteksmarknaden i andra länder påbörjas en vertikal integrering, till exempel vad gäller varuförsörjning, även på den svenska apoteksmarknaden.

Kampen om kompetens

Det var inte bara kampen om kunderna som var hård under 2011. Kampen om kompetens blev allt tydligare och flera apoteksaktörer hade problem med att hålla apoteken öppna under sommarens semesterperiod. På vård- och omsorgsmarknaden anställer landstingen allt fler farmaceuter vilka ofta rekryteras från apotek.

Fortsatt utvärdering av apoteksmarknaden

Apoteksmarknaden håller fortfarande på att ta form och under året initierades och genomfördes ett antal statliga utredningar som hade till uppgift att granska apoteksmarknaden efter omregleringen. En av dem syftade till att granska prissättning, tillgänglighet, dosdispenseringstjänster, marknadsförutsättningar för apotek och statens ägarskap av Apoteket. Utredningens första delresultat ska presenteras under 2012.

Branschglidningen försätter.

Dyra läkemedel tar större del av landstingens resurser

Apotekets bedömning är att antalet billiga läkemedel ökar, medan ett fåtal läkemedel står för en allt större andel av samhällets totala kostnad för förskrivna läkemedel. De allra dyraste läkemedlen förbrukar en allt större del av landstingens läkemedelsbudgetar. Patenten för flera vanliga läkemedel kommer dock att gå ut de närmaste åren, och därmed få konkurrens från generiska kopior, vilket leder till lägre priser.

Regeringen och landstingen träffade under 2011 ett ettårigt avtal om hur statsbidraget för läkemedelsförmånen ska administreras. Parterna vill att bidraget till läkemedelsförmånen ska bli en del av den kommunalekonomiska uppgörelsen.

Satsningar på ökad patientsäkerhet

Under året var debatten om hur samhället kan minska kostnaderna för felaktig användning av läkemedel påtaglig. Analyser visade att kostnaderna för felaktig läkemedelsanvändning är mellan 5 och 25 miljarder kronor per år och att 3 000 personer årligen avlider till följd av felaktig läkemedelsanvändning. För att angripa dessa problem har regeringen tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, och andra intressenter tagit fram en nationell läkemedelsstrategi. Under de kommande åren ska genomförandet av strategin bidra till bättre läkemedelsanvändning och därmed till bättre hälsa med visionen ”Rätt läkemedelsanvändning till nytta för patient och samhälle”.

Regeringen och SKL träffade i slutet av 2011 en överenskommelse för 2012 om att utveckla vård för, och omsorg om, de mest sjuka äldre. I överenskommelsen ligger fokus på god läkemedelsbehandling för äldre och en sammanhållen vård och omsorg. Ambitionen är att få till stånd en effektivare användning av resurser och omsorg som i högre grad utgår från patientens behov.

Levnadsvanor påverkar hälsan

Hälsotrenden förstärktes ytterligare under året. Att träna i hemmet blev allt vanligare och öppnade för nya produkter inom området. Många människor har också behov av goda råd för att göra bra livsstilsval. Vidare etablerades samarbeten mellan olika aktörer för att stödja människors hälsoarbete på ett bredare sätt. Begreppet mobilhälsa blev under året allt vanligare. Det är en term som används inom hälso- och sjukvård där mobila enheter är ett viktigt verktyg. Antalet hälsoappar för mobiltelefoner ökade också markant under året.

Våra levnadsvanor har stor påverkan på sjukdomsburden i Sverige. Socialstyrelsen publicerade i slutet av året ”Nationella riktlinjer för sjukdomsförebyggande metoder 2011” med fokus på tobak, alkohol, fysisk aktivitet och matvanor.

Regeringen tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting satsar stort på god läkemedelsbehandling för äldre samt vård och omsorg som i högre grad utgår från patientens behov.

Ägaravisningar och strategisk inriktning

Apotekets mål och strategier är baserade på visionen och statens ägaravisningar som innehåller både tydliga uppdrag och begränsningar.

Finansiella mål

Apotekets finansiella mål fastställdes på årsstämman 2011.

- Räntabiliteten, beräknad som årets resultat i procent av genomsnittligt eget kapital, bör långsiktigt uppgå till minst 20 procent.
- Soliditeten, beräknad som eget kapital i procent av balansomslutningen, har en målnivå på 25–30 procent.
- Utdelningen ska uppgå till minst hälften av nettoresultatet.

Övriga uppdrag och begränsningar

Apoteket har i uppgift att tillhandahålla dosdispensering på likvärdiga och icke-diskriminerande villkor, i den utsträckning som efterfrågas, samt överföra system och register rörande dosrecept till Apotekens Service AB. Apoteket ska också behålla de cirka 760 apoteksombuden i den utsträckning det behövs för att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning på orten. Apoteket har dessutom tillhandahållit en övergångslösning rörande it-stöd och administrativa tjänster beträffande öppenvårdsmarknaden fram till 31 december 2011. Apoteket får inte marknadsföra receptexpediering till hemgående patient och inte heller nyetablera öppenvårdsapotek i större utsträckning än vad som krävs för att bibehålla koncernens befintliga marknadsandel.

Vision och mission

Apotekets vision är Ett liv i hälsa. Apoteket hjälper människor både att förebygga sjukdom och att leva i hälsa trots sjukdom. Vi gör det enklare att må bra.

Affärsidé

Vi ska vara den ledande och mest lönsamma apoteksaktören i Sverige.

Apotekets kärnvärden

Apoteket är ett av Sveriges starkaste och mest ansedda varumärken. Det är en strategisk tillgång som måste vårdas och utvecklas.

Apotekets kärnvärden ska genomsyra företagskulturen och det dagliga arbetet. I alla kundmöten och erbjudanden vill Apoteket uppfattas som trovärdig och omtänksam. Genom att vara nytänkande och handlingskraftig stärks upplevelsen av Apoteket som en modern och attraktiv aktör som i hela sin verksamhet verkar för hållbar utveckling.

Strategier

För att uppnå målbilden arbetar Apoteket utifrån fem huvudstrategier, se rutan till höger.

**Apotekets vision:
Ett liv i hälsa**

Apotekets huvudstrategier:

Driva försäljning med starka kunderbjudanden och en tydlig profil

Utveckla nya kunderbjudanden, marknader och samarbeten

Sänka inköpskostnader och driva en effektiv varuförsörjning

Sänka kostnader och förenkla arbetssätt

Attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens

Verksamhet och struktur

Apoteket verkar under marknadsmässiga villkor och krav. Apoteket erbjuder ett brett sortiment av varor och tjänster inom läkemedel och hälsa till privatpersoner, företag och producenter inom vård och omsorg.

Ny organisation

För att möta den ökade konkurrensen bedrivs verksamheten sedan 1 juni 2011 i en rörelsegren med två affärsområden vilka har ansvar för försäljning på konsumentmarknaden respektive vård- och omsorgsmarknaden.

Konsumentmarknaden

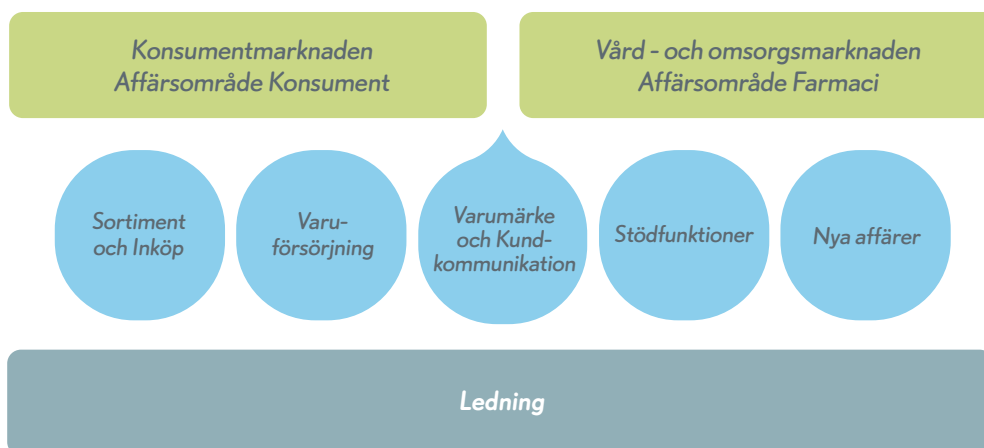
Affärsområde Konsument erbjuder privatpersoner läkemedel och andra hälso-relaterade produkter samt tjänster och rådgivning genom drygt 360 apotek över hela landet.

Vård- och omsorgsmarknaden

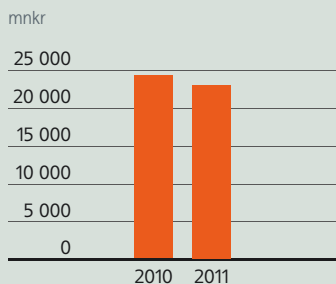
Affärsområde Farmaci utvecklar produkter och tjänster som ökar kvaliteten och effektiviteten i vård och omsorg genom att erbjuda läkemedelsförsörjning, läkemedelsgenomgångar, dosdispensering och andra rådgivningstjänster till landsting, kommuner och privata vårdföretag.

Övrig verksamhet

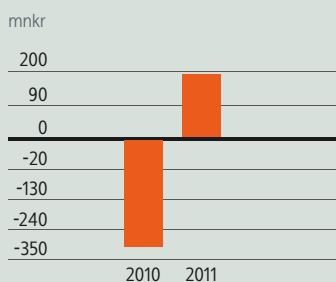
Övrig verksamhet omfattar Apotekets stödfunktioner samt sortiment, inköp, varuförsörjning och verksamhet i Norge och Tyskland inom enheten Nya affärer.

Nettoomsättning Apoteket

Rörelseresultat Apoteket

Nettoomsättning och resultat

Under 2011 minskade Apotekets nettoomsättning med 5,0 procent eller 1 215 miljoner kronor jämfört med föregående år och uppgick till 22 960 (24 175) miljoner kronor. Minskningen förklaras framför allt av att Apoteket under 2010 sålde övriga hälsoprodukter till avyttrade enheter samt av en successiv övergång till franchisedrift för tolv apotek under året. Även minskad verksamhet inom affärsområde Farmaci, till följd av omförhandlade eller tappade landstingsavtal, påverkade nettoomsättningen negativt. Sedan den 1 oktober 2010 har totalt 16 apotek gått över till franchisedrift.

Intäktsanalys

Apotekets verksamhet bedrivs sedan den 1 juni 2011 som en rörelsegren med intäkter fördelade på två affärsområden, Konsument och Farmaci. Konsument erbjuder privatpersoner läkemedel och andra hälsorelaterade produkter samt information och rådgivning genom 349 egendrivna och 16 franchisedrivna apotek. Farmaci utvecklar produkter och tjänster som ökar kvaliteten och effektiviteten i vård och omsorg.

Försäljningssammansättning

Belopp i mnkr	Helår 2011	Helår 2010 proforma	Förändring %
Försäljning Konsument ¹⁾	11 196	11 527	-2,9
Försäljning Farmaci	10 627	10 905	-2,5
Övrigt ²⁾	1 137	1 743	-34,8
Summa nettoomsättning	22 960	24 175	-5,0

¹⁾ Försäljning Konsument avser försäljning exklusive franchisebolagen.

²⁾ Övrigt avser försäljning som stödjer bägge försäljningskanalerna samt omsättning från utländska dotterbolag. Minskningen av nettoomsättningen hänförs i huvudsak till Apotekets försäljning av övriga hälsoprodukter till avyttrade enheter under 2010.

Resultat

Rörelseresultatet uppgick till 189 (-313) miljoner kronor, vilket var en förbättring med 502 miljoner kronor jämfört med 2010. Resultatförbättringen förklaras framför allt av kostnadsposter av engångskaraktär i 2010 års resultat. Dessa innefattade kostnader avseende ändrade avskrivningstider, omstruktureringar och pensioner som sammantaget uppgick till cirka 450 miljoner kronor. Rörelsemarginalen uppgick till 0,8 (-1,3) procent.

Resultat efter skatt uppgick till 391 (4 520) miljoner kronor. I resultatet 2010 ingick realisationsvinst från försäljning av avyttrade apotek.

Proformajustering 2010

För att öka jämförbarheten mellan åren har rörelseresultatet för 2010 räknats om med hänsyn tagen till avyttrade dotterbolag. Under det första kvartalet 2010 överlämnades successivt de 465 apotek som Apoteket sålt till nya ägare.

Dotterbolaget Apoteksgruppen i Sverige AB, med 150 apotek, delades ut till Apoteket Omstrukturering AB, Apotekets dåvarande moderbolag.

I juni 2010 delades dotterbolaget Apoteket Produktion & Laboratorier AB ut till ägaren.

Nedanstående tabell visar på effekter för nettoomsättning och rörelseresultat.

Nettoomsättning och rörelseresultat 2011 i jämförelse med 2010 proforma

	Helår 2011	Helår 2010			Förändring %
		Redovisat ¹⁾	justering	Proforma	
Nettoomsättning, mnkr	22 960	26 275	-2 100	24 175	-5,0
Rörelseresultat, mnkr ²⁾	189	-233	-80	-313	160,4
Rörelsemarginal i %	0,8	-0,9	-	-1,3	-

¹⁾ Inkluderar de dotterbolag som avyttrades under första halvåret 2010.

²⁾ Rörelseresultatet har omräknats med avseende på ny tillämpning av redovisningsprincip för koncernens pensioner.

Nyckeltal, kvartalsvis

	2011:4	2011:3	2011:2	2011:1	2010:4	2010:3	2010:2 ²⁾	2010:1 ¹⁾
Nettoomsättning, mnkr	5 618	5 612	5 926	5 804	6 073	5 776	6 218	6 108
Rörelseresultat, mnkr ³⁾	-68	211	-2	48	-525	58	33	121
Rörelsemarginal, %	-1,2	3,7	0,0	0,8	-8,6	1,0	0,5	2,0

¹⁾ Under första kvartalet 2010 avyttrades 465 apotek till nya ägare. Ytterligare 150 apotek, genom Apoteksgruppen i Sverige AB, delades ut till ägaren Apoteket Omstrukturering AB.

²⁾ Under andra kvartalet 2010 delades dotterbolaget Apoteket Produktion & Laboratorier AB ut till staten.

³⁾ Rörelseresultatet har omräknats med avseende på ny tillämpning av redovisningsprincip för koncernens pensioner.

Kassaflöde

Apotekets operativa kassaflöde uppgick till -470 (-298) miljoner kronor. Det negativa kassaflödet förklaras huvudsakligen av lageruppbyggnad inom grossistverksamheten och investeringar i samband med ny- och ombyggnationer av apotek.

Kassaflödet från den finansiella verksamheten uppgick till -5 419 (-142) miljoner kronor och inkluderar en utbetald utdelning till ägaren om 5 400 miljoner kronor under året.

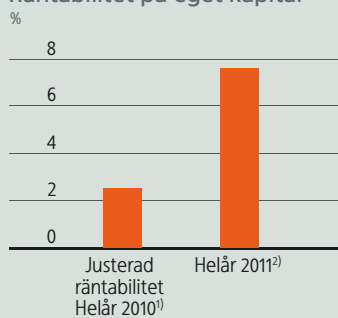
Apotekets totala kassaflöde uppgick till 34 (-577) miljoner kronor och likvida a medel uppgick den 31 december 2011 till 223 (189) miljoner kronor.

Tillgänglig likviditet uppgick till 2 224 (2 189) miljoner kronor vid utgången av 2011.

Analys av förändring räntebärande nettofordran/skuld

mnkr	2011	2010
IB 1 jan	4 112	-984
Operativt kassaflöde	-470	-298
Sålda dotterbolag	-	5 783
Utdelning	-5 400	-372
Övrigt	-18	-17
UB 31 december	-1 776	4 112

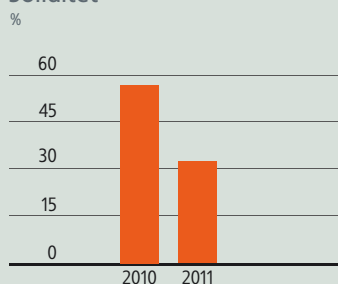
Räntabilitet på eget kapital

¹⁾ Räntabilitet på eget kapital inklusive realisationsvinst om 4 430 miljoner kronor uppgick till 77,3 procent.

²⁾ Räntabilitet på eget kapital uppgick till 7,6 procent.

Soliditet

Investeringar

Investeringar i immateriella och materiella anläggningstillgångar uppgick för 2011 till 343 (287) miljoner kronor.

Investeringarna bestod huvudsakligen av investeringar i ny- och ombyggnationer av apotek samt it-investeringar.

Finansiell ställning och räntabilitet

Det egna kapitalet uppgick den 31 december 2011 till 2 656 miljoner kronor, vilket var 5 009 miljoner kronor lägre än föregående år. Förändringen motsvaras av utdelning till ägaren och årets resultat. Soliditeten uppgick till 32,1 procent vid periodens slut.

Räntabiliteten på sysselsatt kapitalt uppgick till 13,0 procent. Räntabiliteten på eget kapital uppgick till 7,6 procent. Ågarens långsiktiga räntabilitetsmål på eget kapital uppgår till 20 procent.

Finansnettot uppgick till 14 (31) miljoner kronor. Övriga finansiella poster utgjordes av räntekostnad för pensionsåtagande om -289 (-349) miljoner kronor samt avkastning på förvaltningstillgångar om 675 (645) miljoner kronor. I övriga finansiella poster föregående år ingick även en realisationsvinst vid försäljning av apotek motsvarande 4 427 miljoner kronor.

Räntebärande nettoskuld, exklusive pensionstillgångar, uppgick till 1 776 miljoner kronor per den 31 december 2011. Motsvarande räntebärande netto utgjordes av en fordran på 4 112 miljoner kronor vid utgången av 2010. Den innefattade en kortfristig placering hos Riksgälden avseende försäljningslikvid för avyttrade enheter.

2011 utsågs Apoteket till Sveriges mest ansedda företag samt till Sveriges mest ärliga och äkta företag i undersökningen Anseendebarmetern.

FOTO: CARL KLEINER

Konsumentmarknaden

Apoteket erbjuder åt privatpersoner, genom affärsområde Konsument, läkemedel och andra hälsorelaterade produkter samt information och rådgivning genom drygt 360 egendrivna och franchisedrivna apotek över hela landet.

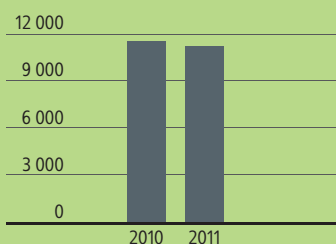
Väsentliga händelser 2011

- Vid utgången av 2011 hade Apoteket 365 apotek, inklusive apotek som drivs i franchiseform, jämfört med 345 st vid utgången av 2010.
- Tolv apotek började under året drivas i franchiseform.
- Apoteket lanserade under året tre helt nya tester: ett test som avslöjar immunitet mot vinterkräksjukan, ett snabbtest som avslöjar känslighet mot tio vanliga allergener samt ett enkelt blodsockertest.
- Ytterligare ett receptfritt läkemedel som är speciellt framtaget för Apoteket introducerades under året – allergiläkemedlet Cetirizin Apofri.
- Apoteket introducerade Apotekets Magtest på apoteket.se som vägleder kunden till ökad maghälsa.
- Ett helt nytt hudvänligt makeup-sortiment med tre olika varumärken började säljas på Apoteket.

Apoteket har tre egna produktvarumärken; Apoteket, Apoliva och Försvarets Hudsalva.

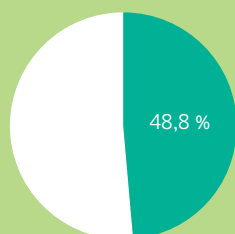
Nettoomsättning Konsument

mnr

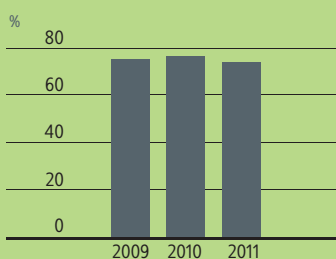
Nettoomsättning exklusive franchisebolagen.

Andel av Apotekets nettoomsättning

Affärsområde Konsumenters andel av total nettoomsättning uppgår till 48,8 % (11 196 mnr av 22 960 mnr).

Kundnöjdhet Svenskt Kvalitetsindex

Medelvärde för Apoteket under 2011 var 73,6. Kundnöjdhetsindex är ett vägt genomsnitt av tre frågor som tar fasta på hur nöjd kunden är totalt sett, utifrån förväntningar och i förhållande till ett perfekt apotek.

Källa: Svenskt Kvalitetsindex, nationell studie hösten 2011

Butiksutveckling

Belopp i mnr	2011			2010		
	Egen-drivna apotek	Franchise	Summa	Egen-drivna apotek	Franchise	Summa
Ingående antal 1 januari	341	4	345	937	-	937
Nyöppnade	24	-	24	23	-	23
Stängda	-4	-	-4	-	-	-
Avyttrade	-	-	-	-615	-	-615
Överfört till franchise	-12	12	-	-4	4	-
Utgående antal 31 december	349	16	365	341	4	345

Nettoomsättning

Nettoomsättningen minskade med 2,9 procent i jämförelse med föregående år och uppgick till 11 196 miljoner kronor. För egendrivna apotek ökade försäljningen av receptbelagda läkemedel medan försäljningen av receptfria läkemedel minskade. Den successiva övergången till franchisedrift medverkade till en minskning av omsättningen.

Marknadsandel

Per den 31 december 2011 uppgick Apotekets marknadsandel baserat på antal apotekstillstånd för öppenvårdsapotek till 29,7 procent jämfört med 30,7 procent vid årets ingång. Marknadsandelen för öppenvårdsapotek mätt som omsättning av förskrivna och receptfria läkemedel uppgick till 33,3 procent för 2011 jämfört med 34,3 procent för 2010. Marknadsandelen innefattar både apotek i egen regi och franchiseapotek.

Kunderbjudande

Kunderna visade under 2011 fortsatt hög tilltro till Apoteket och valde i hög utsträckning Apoteket för sina apoteksärenden.

Apotekets tjänster bygger på medarbetarnas stora kunskap och erfarenhet av rådgivning till kunder, både när det gäller läkemedelsanvändning och stöd för förbättrade levnadsvanor. Genom att erbjuda dessa tjänster på ett stort antal apotek över hela landet ökar också tillgängligheten för kunderna.

Under 2011 lanserade Apoteket också flera nya produkter. Det rörde sig om såväl etablerade varumärken och egna märkesvaror som nya receptfria läkemedel i serien Apofri som tillverkas speciellt för Apoteket. Makeup var höstens stora sortimentssatsning. Lanseringen av makeup gjorde Apoteket till en starkare aktör inom området kropp och skönhet.

Apoteket utvidgade också sortimentet riktat till män genom en helt ny serie kroppsvårdsprodukter med exklusivitet för Apoteket, signerade Börje Salming.

Apotekets reklamfilm i magkampanjen vann under 2011 flera internationella och svenska priser. Filmen tar upp "arbetsituationen" i magen.

Apoteket utvecklade och lanserade under året flera nya tester på konsumentmarknaden: ett test som avslöjar immunitet mot vinterkräksjukan, ett snabbtest som avslöjar känslighet mot tio vanliga allergener och ett enkelt blodsöcketest.

En undersökning från Apoteket visade att varannan svensk har problem med sin mage från och till. Under våren genomfördes en framgångsrik magkampanj. Flera nya produkter lanserades och över 120 000 kunder genomförde Apotekets Magtest på apoteket.se.

Försäljningskanaler

Vid utgången av 2011 fanns det 365 apotek jämfört med 345 apotek vid årets början. Apoteket har 16 apotek i franchisedrift varav 12 tillkom under året. Ytterligare franchisetagare är utsedda och kommer att tillträda under 2012. Under 2011 byggdes ett flertal apotek om enligt Apotekets butikskoncept.

Apotekets webbplats, apoteket.se, erbjuder e-handel med såväl receptfria läkemedel som receptfria läkemedel och andra hälsorelaterade produkter. På webbplatsen får konsumenter information om apotek och öppettider samt råd om läkemedel och läkemedelsanvändning. Här finns också information speciellt riktad till medlemmar i Apotekets kundklubb ApoPlus. Kundklubbens medlemmar får flera olika förmåner: rabatter på utvalda varor, bonuspoäng på varor som inte är läkemedel, medlemsmejl med information och inbjudan till aktiviteter tillsammans med Apotekets samarbetspartners.

Apotekets kundservice tar dagligen emot cirka 6 000 telefonsamtal. Kunderna kan få hjälp med information om de produkter och tjänster som finns på Apoteket. De kan också beställa förskrivna läkemedel, receptfria läkemedel eller

egenvårdsprodukter och få dem levererade till sitt hem, vårdboende eller till ett apoteksombud. E-handelspaketen kan också hämtas på valfritt apotek.

Apoteket har som ett uppdrag från staten ansvar för Sveriges samtliga apoteksombud.

Nya it-stöd

Staten ställde i samband med omregleringen krav på att ingen apoteksaktör fick öppna nya apotek med Apotekets kassa- och receptexpeditionsstöd ATS efter 1 januari 2011 och att inget apotek fick använda detta it-stöd efter 31 december 2011.

Apoteket bytte därför under året ut it-stöden på samtliga apotek och Apotekets kundservice till nya moderna it-stöd, bättre anpassade för Apoteket på den konkurrensutsatta apoteksmarknaden. Det nya receptexpeditionsstödet utvecklades speciellt för Apoteket. Införandet ställde höga krav på kommunikation och utbildning.

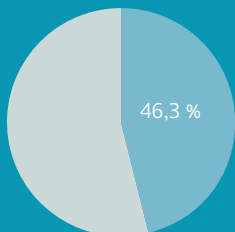
I webbutiken på apoteket.se kan kunden e-handla såväl receptförskrivna läkemedel, receptfria läkemedel som övriga hälsoprodukter.

Apoteket lanserade under 2011 ett helt nytt hudvänligt makeupsortiment med noga utvalda produkter av hög kvalitet.

Apoteket genomförde under 2011 cirka 22 000 läkemedelsgenomgångar i vården.

Andel av Apotekets nettoomsättning

Affärsområde Farmacis andel av total nettoomsättning uppgår till 46,3 % (10 627 mnkr av 22 960 mnkr).

Vård- och omsorgsmarknaden

Apoteket erbjuder, genom affärsområde Farmaci, ett flertal kvalificerade tjänster till avtalskunder på vård- och omsorgsmarknaden. Huvudsakliga tjänster är försörjning av läkemedel och tillverkning av extemporeläkemedel, farmacitjänster samt dosdispensering av ordinerade läkemedel i öppen- och slutenvård. Apoteket erbjuder även tjänster för djurägare, veterinärer och dietister.

Den nationella läkemedelsstrategin visar på tydliga behov av tjänster som affärsområde Farmaci utvecklar och tillhandahåller.

Väsentliga händelser 2011

- Regionerna Västra Götaland och Halland samt landstinget i Östergötland valde Apoteket som leverantör för sin försörjning av läkemedel.
- Apotekets avtal med landstingen i Kalmar, Kronoberg, Blekinge, Gotland och Västmanland samt tillverkning av extemporeläkemedel till regionerna i Västra Götaland och Halland upphörde.
- Nya moderna enheter för försörjning och tillverkning av extemporeläkemedel etablerades i Malmö respektive Lund.
- En ny enhet för försörjning av läkemedel etablerades i Mölnlycke. Enheten ska försörja alla sjukhus i Västra Götaland och Halland med läkemedel.
- Apoteket deltog i lanseringen av "Olämpliga listan". Listan beskriver vilka läkemedel som äldre bör undvika och de utmaningar som finns kring äldres läkemedelsanvändning.
- Apotekets FarmaciDirekt introducerades – en webbtjänst för vårdpersonal för att skapa bra och snabba beslutsunderlag vid läkemedelsgenomgångar.
- Dosverksamheterna i Falun, Umeå och Örebro slogs ihop och dosapoteket i Falun avvecklades under det tredje kvartalet 2011. Beslut togs om att avveckla dosapoteket i Borås under första kvartalet 2012. Verksamheterna i Borås och Göteborg koncentreras till Göteborg.

Apoteket, Region Skåne och Medicinska fakulteten vid Lunds universitet presenterade i december en studie som visar att systematiska läkemedelsgenomgångar kan öka patientsäkerheten och sänka vårdens kostnader.

FOTO: HÅKAN LINDGREN

Nettoomsättning

Nettoomsättningen minskade med 2,5 procent i jämförelse med föregående år och uppgick till 10 627 miljoner kronor. Både varu- och tjänsteförsäljningen visade en minskning som en följd av tappade landstingsavtal i framför allt Kalmar, Kronoberg och Blekinge, men även på grund av en ökad trend att landsting anställer farmaceuter och utför tjänster i egen regi.

Kunderbjudande

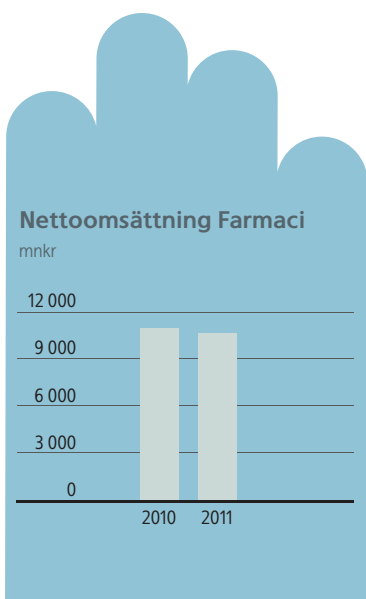
Apoteket erbjuder, genom affärsområde Farmaci, tjänster för ökad patientsäkerhet, hållbar utveckling och kostnadseffektiva processer för rätt hantering och användning av läkemedel.

Apoteket har avtal med flertalet landsting rörande läkemedelsförsörjning till slutenvården. Försörjningsavtalen löper ut successivt fram till år 2013 och flera landsting genomför då upphandlingar i konkurrens. Under året träffade Apoteket nya avtal med landstinget i Östergötland och regionerna Västra Götaland och Halland.

Apotekets avtal med landstingen i Kalmar, Kronoberg, Blekinge, Gotland och Västmanland samt tillverkning av extemporeläkemedel till regionerna i Västra Götaland och Halland upphörde.

Apoteket erbjuder dosdispensering av ordinerade läkemedel i öppenvård och slutenvård under varumärket ApoDos. Dessutom erbjuds hemleverans av speciallivsmedel till patienter eller till vårdboende samt leverans av läkemedel och specialfoder till veterinärer och lantbrukare.

Apoteket erbjuder också utbildningar för hälso- och sjukvårdspersonal i hantering och användning av läkemedel. Nya tjänster och

Apoteket tillverkade cirka 660 000 förpackningar extemporeläkemedel under 2011

koncept utvecklas systematiskt med huvudsaklig inriktning på patientsäkerhet och kvalitet.

I samarbete med läkare, sjuksköterska och i vissa fall patient och anhörig gör Apotekets medarbetare också läkemedelsgenomgångar för att optimera patientens läkemedelsanvändning.

Tillverkning av extemporeläkemedel är ett erbjudande som ständigt utvecklas. Förfyllda sprutor är exempelvis en tjänst som efterfrågas allt mer. Preparaten kan ha kort hållbarhet och måste tillverkas nära patienten. I andra fall behöver läkemedlen anpassas individuellt.

Djurägare och veterinärer kan beställa djurläkemedel hos Djurapoteket i Eskilstuna. Apoteket utför tjänster kring beställning och leverans, receptarvoden samt hantering av licenser för läkemedel.

Kundrelationer

För att möta kundens behov och krav bygger Apoteket upp kunskap, utvecklar konkreta verktyg och tar ett helhetsgrepp om arbetet vid avtalsaffärer med offentlig sektor. I takt med att upphandlingar sker i konkurrens enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) har Apoteket utvecklat systematiken i arbetet för att på bästa sätt möta kundernas krav och erbjuda konkurrenskraftiga anbud.

Kommunkunden är viktig för Apoteket. Äldre personer på särskilt boende eller på äldreboende har ofta många olika läkemedel och behöver stöd, dels i hantering, dels vad gäller användning, av läkemedel. Apoteket utvecklar tjänster för detta i dialog med exempelvis kommuners hemtjänstpersonal och verksamhetsansvariga.

Samarbete för bättre läkemedelsanvändning

Ett samarbetsprojekt, "Koll på läkemedel", tillsammans med SPF, Sveriges Pensionärsförbund, och PRO, Pensionärernas Riksorganisation, gjorde under 2011 tydliga avtryck i debatten. Projektet syftar till att genom förbättringar i omsorgen också förbättra användningen av läkemedel. Projektet tog fram "Olämpliga listan" som beskriver läkemedel äldre bör undvika och de utmaningar som finns kring äldres läkemedelsanvändning.

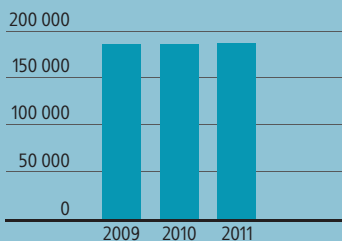
Ökad prispress i upphandlingar

Landstingsupphandlingarna bidrar till ökad prispress då fokusering på lägsta pris blivit allt viktigare som utvärderingskriterium. Uppdragens omfattning minskar också, vilket påverkar Apotekets verksamhet och processer. Apoteket arbetar kontinuerligt med anpassningar till den förändrade marknaden och kundernas behov av nya moderna lösningar. Exempelvis har en avancerad robot installerats på försörjningsenheten i Malmö. Därmed blir detta en av Europas modernaste försörjningsenheter.

Vård- och omsorgskunderna kan beställa läkemedel elektroniskt via Apotekets webbplats apoteket.se.

Doskunder

antal

186 000 patienter i öppenvården använder individförpackade läkemedel.

Övrig verksamhet

Övrig verksamhet omfattar sortimentsutveckling, varuförsörjning och Apotekets verksamhet i Norge och Tyskland.

Sortimentsutveckling

Apoteket strävar efter att erbjuda konsumenter och avtalskunder marknadens mest attraktiva sortiment. Sortimentet väljs ut efter Apotekets noga uppställda kriterier för kvalitet och hållbarhet, inklusive miljöpåverkan, men också som en följd av de behov kunderna uttrycker.

Andelen receptförskrivna läkemedel ökar inte nämnvärt från år till år och marginalerna på dessa läkemedel är begränsade. Däremot finns det nu fler försäljningsställen till följd av omregleringen. Receptfria läkemedel säljs även i övrig handel. För att, i en ökad konkurrens, bredda koncernens erbjudande behöver Apoteket öka försäljningen av egenvårdsprodukter genom att erbjuda ett sortiment som är både relevant och attraktivt för kunderna. Ett nära samarbete med leverantörer är viktigt för att tillsammans med dem kunna skapa det bästa kunderbjudandet.

Apoteket arbetar med starka och etablerade varumärken i kombination med egna varumärken. Under 2011 ökade Apoteket takten i utvecklingen av sortimentet av varor och tjänster. Många nya produkter lanserades och även ett helt nytt sortiment i form av makeup.

Varuförsörjning

För att säkerställa en konkurrenskraftig varuförsörjning med hög kvalitet till koncernens alla verksamhetsgrenar har Apoteket samlat varuförsörjningen på ett enda ställe inom koncernen och integrerat samtliga ingående processer i en kostnadseffektiv struktur.

Varuförsörjningen omfattar hela koncernens behov av lager, plockning, packning och leverans. Den utgår från ett antal försörjningsenheter – distansapotek, djurapotek, dosapotek, grossistlager och enheter för försörjning och tillverkning till slutenvården.

Apotekets grossistfunktion är den volymmässigt största leverantören till företagets öppenvårdsapotek.

FOTO: TOMMY LINDSTRÖM

För att öka effektiviteten och sänka kostnaderna har Apoteket under året koncentrerat verksamheten till färre försörjningsenheter. Dessa försörjningsenheter levererar läkemedel och alla andra produkter till Apotekets samtliga distributions- och försäljningskanaler, såsom e-handel, apotek och apoteksombud.

Distansapoteken utför orderplock och expediering till både privatkunder och avtalskunder. Djurapoteket i Eskilstuna är ett distansapotek specialiserat på läkemedel för djur och vänder sig till lantbrukare, veterinärer och andra företagare inom djursegmentet.

Dosapoteken producerar individförpackade läkemedel i dygnsdoser till dospatienter. Grossistlagret köper in varor från tillverkarna och distribuerar till Apotekets butiker och producerande enheter.

Apotekets grossistfunktion blev vid halvårsskiftet den volymmässigt största leverantören till företagets öppenvårdsapotek. Cirka 50 procent av alla förpackningar som går till olika enheter inom koncernen kommer från Apotekets grossistfunktion.

Apotekets verksamhet i Norge och Tyskland

Apoteket erbjuder också tjänster till kunder inom hälso- och sjukvård i Norge och i Tyskland. Verksamheterna, som är under uppstart, omfattar helhetslösningar med läkemedelsförsörjning och tjänster till patienter på äldreboenden och i hemsjukvård, i såväl privat som offentlig regi. En av de viktigaste tjänsterna är ApoDos.

Hälsotjänster till företag

Basen i Apotekets hälsoerbjudande till företag och organisationer är Apotekets Hälsokoller. Erbjudandet kan byggas på med ett flertal tjänster, tester och produkter som är anpassade efter företagets behov. Företagets medarbetare kan till exempel göra Apotekets Hjärt-kärlkoll på över 100 olika apotek där Apotekets hälsocoacher finns. På stora arbetsplatser kan Apoteket även möta medarbetarna där de arbetar.

Apotekets hållbarhetsarbete

Apoteket arbetar med hållbarhetsfrågor utmed hela värdekedjan.

Apotekets hållbarhetsarbete ligger nära kärnverksamheten i koncernen. Kunderna har förväntningar på att medarbetarna har hög kompetens, att produkterna håller hög kvalitet och är tillverkade under goda förhållanden samt att tjänsterna bidrar till bättre läkemedelsanvändning i samhället. Apoteket vill att medarbetare, leverantörer och samarbetspartners ska känna till att koncernen tar ansvar för en långsiktig hållbar utveckling. Att arbeta för en hållbar värld är en resa som aldrig tar slut.

Samverkan med kunder och leverantörer för ökat ansvar

Bakom Apotekets breda sortimentet står flera hundra leverantörer. Därför är det viktigt att samverka med leverantörerna för att ständigt förbättra förhållandena i produktionen, säkerställa hög kvalitet och kunna erbjuda ett tryggt sortiment. 90 procent av leverantörerna har nu undertecknat Apotekets uppförandekod och den följs upp genom revisioner.

Bättre läkemedelsanvändning

Fokus på hållbar läkemedelsanvändning är idag större än någonsin förut. Det är ett faktum att Sveriges invånare blir allt äldre. Dessutom når allt fler en hög ålder. Det får till följd att det i samhället konsumeras mer och mer läkemedel. Läkemedelsanvändningen har därmed blivit mycket komplex. Apoteket verkar för en mer hållbar läkemedelsanvändning i samhället, för såväl konsumenter som inom vården.

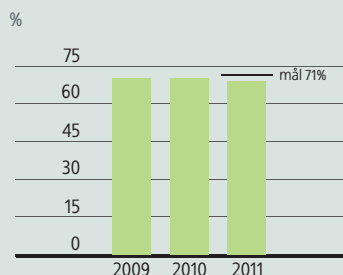
Hälsa och välmående

Visionen om ett liv i hälsa ska genomsyra verksamheten och Apoteket ska vara ett självklart första val för såväl kunderna som för de som söker framtida arbete inom apoteksbranschen. Satsningarna på medarbetarnas hälsa, välbefinnande och utveckling stärker också trovärdigheten i kundmötet. Apoteket arbetar ständigt med jämställdhetsfrågor och under 2011 fokuserade Apoteket på etnisk mångfald, vilket både syftade till att hitta nya duktiga medarbetare och till att möta behoven från fler kundgrupper. Apoteket har medarbetare från 83 länder och alla världsdelar. Medarbetarna avspeglar därmed samhället i stort när det gäller etnisk mångfald.

Minskad miljöpåverkan från läkemedel

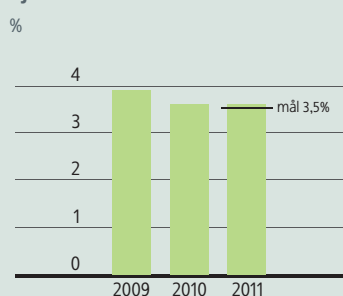
Läkemedel fyller en viktig funktion för människors hälsa. Konsumtionen av läkemedel har dock en miljöpåverkan och det finns mycket överblivna läkemedel som behöver tas om hand på ett ansvarsfullt sätt. Apoteket tar sitt ansvar för att bidra till detta och arbetar även för minimerad påverkan från den egna verksamheten.

Frisknärvaro

Andelen medarbetare med högst sju sjukdagar under den senaste tolv månadersperioden.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro mäts i procent av schemalagd tid.

Tydlig hållbarhetsprofil i sortimentet

Intresset för hållbarhetsfrågor är stort och en hållbar detaljhandel är en global trend. Apoteket vill att kunderna ska känna sig trygga när de tecknar avtal med Apoteket eller handlar på apoteken. Apoteket vill kunna erbjuda kunderna ett tryggt sortiment med en tydlig hållbarhetsprofil. Apoteket fortsätter att satsa på egna märkesvaror som är nog kontrollerade.

Apotekets klimatpåverkan

Varutransporterna, som till stor del sker med lastbil, står för den största delen av Apotekets klimatpåverkan. Med en egen grossistfunktion har nu Apoteket möjlighet att arbeta mer aktivt med att minska påverkan från dessa transporter än tidigare. Även när det gäller energiåtgång och tjänsteresor ställs krav med syftet att minska klimatpåverkan.

Certifiering enligt ISO 14001

Hela Apoteket är sedan 2008 miljöcertifierat enligt den internationella miljöledningsstandarden ISO 14001. Efter genomförd miljörevision under 2010 har Apotekets certifiering förlängts i tre år, ett kvitto på att Apoteket arbetar med ständiga förbättringar på miljöområdet.

Etiska principer

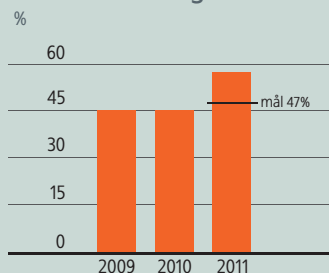
Apoteket vill med stöd av sin etikpolicy uppmuntra sina medarbetare att agera ansvarsfullt i förhållande till kunderna, leverantörerna, omvärlden och företaget. Apotekets förhållningssätt är att inte hamna i konflikt med gällande regelverk, att alltid främja kundens intresse, att vara lojal mot företaget och att aktivt medverka till en respektfull företagskultur.

Sponsring

Apoteket har i flera år utvecklat samarbeten med partners som hjälper till att befästa Apotekets position som det ärliga och trovärdiga företaget. Apotekets kunder bidrog under 2011 med 3,1 miljoner kronor till forskningen om bröstcancer genom att köpa utvalda ”rosa produkter” och Rosa bandet. Apoteket deltog också i 1,6-miljonerklubben kampanj för att samla in pengar till medicinsk forskning om kvinnohjärtat. Apotekets kunder köpte nålar i form av en damsko och bidrog därigenom med 500 000 kronor. Dessutom stöttade Apoteket SOS Barnbyars arbete för att hjälpa utsatta barn. På apoteken såldes utvalda produkter där en del av summan gick till SOS Barnbyar. Apotekets medarbetare kunde också välja att ge pengar till SOS Barnbyar istället för att få en mer traditionell julklapp.

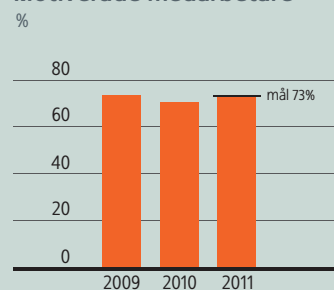
Läs mer om hur Apoteket arbetar med hållbar utveckling i Apotekets Hållbarhetsredovisning 2011.

Attraktiv arbetsgivare

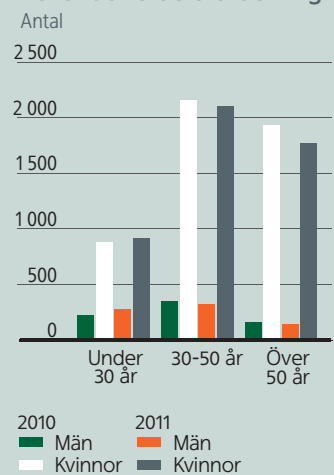
Värdet för Attraktiv arbetsgivare i medarbetarundersökningen ökade markant under 2011.

Motiverade medarbetare

Apoteket behöll under 2011 det höga värdet för Motiverade medarbetare i medarbetarundersökningen.

Köns- och åldersfördelning

Antal anställda personer i Apoteket var 5 522 per den 31 december 2011. Inhyrda medarbetare är ej inkluderade. För könsfördelning i styrelse och koncernledning, se sid 70.

FOTO: THERESE ASPLUND

Apoteket erbjuder
hälsokoller av olika slag
på ett hundratal apotek
runt om i landet.

Moderbolaget

Moderbolaget, Apoteket AB, bedriver handel med receptförskrivna läkemedel, receptfria läkemedel, övriga hälsoprodukter och tjänster.

Nettoomsättningen för moderbolaget uppgick till 15 243 (16 274) miljoner kronor, vilket motsvarar en minskning på 6,3 procent. Minskningen förklaras framför allt av att Apoteket under föregående år sålde övriga hälsoprodukter till avyttrade enheter samt en successiv övergång till franchisedrift under året för tolv apotek. Rörelseresultatet uppgick till 109 (–701) miljoner kronor. Resultat efter skatt uppgick till 63 (4 752) miljoner kronor. 2010 års resultat inkluderar en realisationsvinst på 4 775 miljoner kronor från försäljning av dotterbolag. Moderbolagets likvida medel uppgick per 31 december till 218 (180) miljoner kronor. Kassaflödet från den löpande verksamheten uppgick till –602 (7) miljoner kronor. Efter nettoinvesteringar om 5 679 (–296) miljoner kronor samt förändring av finansiella skulder och lämnad utdelning, totalt –5 039 (–176) miljoner kronor, uppgick 2011 års kassaflöde till 38 (–465) miljoner kronor.

Händelser av väsentlig betydelse för bedömning av utveckling, risker och osäkerhetsfaktorer

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som redovisas för koncernen är också relevanta för moderbolaget.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Apotekets verksamhet är liksom all affärsverksamhet utsatt för risker och osäkerhetsfaktorer som kan påverka koncernens förmåga att genomföra strategiska planer samt dess resultat och ställning. Apotekets riskhantering syftar till att identifiera och förebygga kända risker samt att ha en beredskap för att hantera de risker som företaget inte kan påverka.

Under slutet av 2011 sattes Apotekets riskhanteringsförmåga på stora prov i samband med ett större it-haveri. Givetvis genomfördes en omfattande analys av det inträffade för att på så vis dra lärdomar som kan stärka såväl det förebyggande arbetet som krishanteringsarbetet.

Riskanalys

I samband med den årliga budgetprocessen genomförs en verksamhetsövergripande riskanalys. Analysen sker i termer av ekonomisk konsekvens och sannolikhet och ska omfatta riskfaktorer med effekter på både kort och lång sikt. Beträffande ekonomiska konsekvenser tas hänsyn även till effekter på lång sikt för att på så vis säkerställa att hänsyn tas till hållbarhetsrelaterade risker.

Respektive verksamhetsområde genomför sin del av riskanalysen varefter koncernledningen genomför en prioritering med avseende på väsentlighet och sannolikhet så att 10–15 huvudrisker slutligen kvarstår.

Riskerna kategoriseras i omvärlds- och marknadsrisker, operativa risker och finansiella risker.

Omvärlds- och marknadsrisker

Dessa risker utgörs i huvudsak av ökad konkurrens, konjunkturrisk och affärsrisker kopplade till förändringar i omregleringen av apoteksmarknaden. Omregleringen av den svenska apoteksmarknaden avslutades formellt i mars 2010 då de sista apoteken som skulle lämna koncernen övergick till nya ägare. Apotekets verksamhet på vård- och omsorgsmarknaden är sedan 2008 konkurrensutsatt.

Sedan omregleringen har Apoteket minskat sin verksamhet från att vara hela marknaden till att idag ha cirka en tredjedel av konsumentmarknaden. Det är en utmaning att så snabbt som möjligt anpassa kostnader till den nya storleken. Samtidigt genomförs framåtriktade aktiviteter för att skapa intäkter och höja lönsamheten. Detta för att Apoteket ska fortsätta vara ledande på en marknad med konkurrens om både kunder, medarbetare och attraktiva butikslägen.

Svenska staten genomför för närvarande ett antal utredningar för att kartlägga effekterna av omregleringen av apoteksmarknaden.

Apoteket hade före omregleringen leveransavtal med alla landsting avseende läkemedelsförsörjning med mera. Landstingen har successivt genomfört upphandlingar av läkemedelsförsörjning och därtill relaterade tjänster. Även dosdispenserings-tjänster och -produkter upphandlas successivt. Förlust av avtal innebär minskade intäkter och kräver omställning i verksamheten för att anpassa kostnadsmassan.

Apoteket ska utveckla och stärka utbudet av handelsvaror. Om Apoteket inte når de uppsatta målen för sortimentet så innebär det en lönsamhetsrisk.

Operativa risker

Operativa risker utgörs framförallt av risker kopplade till läkemedelshantering, it samt upp- och utbyggnad av den egna grossistfunktionen.

Att implementera nya it-stöd för över 360 apotek under en kort tidsperiod utgör en risk för lägre effektivitet och störningar för kunden. Risk föreligger även för behörigheter och driftstabilitet.

Sedan omregleringen har Apoteket etablerat varuförsörjning i egen regi. I en uppbyggnadsfas är det en stor utmaning att få processer och rutiner på plats så att det inte uppstår störningar i varuförsörjningen till apoteken.

Brister i hantering och användning av läkemedel kan få omfattande konsekvenser och produkt- och patientsäkerhet är därmed centralt för Apoteket. Företaget arbetar med omfattande säkerhetsåtgärder för att minimera felexpedieringar. Felaktig eller utebliven rådgivning innebär risk för felaktig läkemedelsanvändning. Apotekets medarbetare utbildas kontinuerligt inom detta område.

Fel och brister i sortimentet och att varorna inte tillverkas på ett etiskt sätt, såväl som felaktig rådgivning och felexpediering, kan allvarligt skada varumärket och därmed lönsamheten.

Finansiella risker

Apoteket har ett stort pensionsåtagande som tryggas i Apotekets Pensionsstiftelse. Stiftelsens uppgift är att trygga arbetsgivarens pensionsåtagande genom att placera stiftelsens tillgångar på ett aktsamt sätt. Om värdet på tillgångarna i pensionsstiftelsen utvecklas negativt kan det medföra att Apoteket måste tillskjuta kapital för att säkra tryggheten av pensionsåtagandet.

För att säkerställa adekvat riskkontroll har stiftelsen ett tydligt definierat riskmandat. Åtterrapporering från stiftelsen sker månadsvis.

Apotekets verksamhet är i begränsad omfattning utsatt för valuta-, ränte- och kreditrisker. Försäljning sker i stor utsträckning mot kort- eller kontantbetalning. På avtalsmarknaden utgörs kunderna av kommuner och landsting. Sammantaget är alltså kreditrisken låg.

Den finansiella riskhanteringen styrs av Apotekets finanspolicy.

För mer information om den finansiella riskhanteringen, se not 23.

Känslighetsanalys

mnkr

1 % förändring av intäkter, förskriften försäljning	117
1 % förändring av intäkter, egenvårdsförsäljning	23
1 % förändring av lönekostnader inklusive sociala avgifter	22
0,25 % förändring av diskonteringsränta vid beräkning av nuvärde för den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen	250

Väsentliga händelser efter balansdagen

Efter balansdagen har Apoteket fått anbudssvar avseende läkemedelsförsörjning från fyra landsting med full tilldelning i tre anbud samt en tilldelning av tre möjliga i det fjärde anbudet. Anbuden är av varierande omfattning men generellt är tjänsteinnehållet reducerat jämfört med nuvarande avtal.

Anbudssvar har även inkommit avseende tre dosupphandlingar där en avsåg enskild dosupphandling från landsting samt två avsåg gemensam upphandling. Apoteket tilldelades en av dessa tre dosupphandlingar.

Riktlinjer gällande ersättning till ledande befattningshavare

På årsstämman godkändes styrelsens förslag till riktlinjer som innebär att bolaget ska tillämpa de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen 20 april 2009.

Riktlinjerna omfattar ett antal vägledande principer. Den totala ersättningen till ledande befattningshavare ska vara rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd och ändamålsenlig, samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda. Bolaget ska löpande genomföra marknadsjämförelser för att säkerställa att ersättningarna följer ersättningsprinciperna i förhållande till jämförbara företag.

Vid beslut om ersättning ska det finnas skriftligt underlag som utvisar bolagets totala kostnad för beslutad ersättning. Motiv till avvikelser från beslutade riktlinjer ska framgå av styrelsebeslut.

Ersättningsutskottet ska bereda samtliga beslut om ersättning till ledande befattningshavare och lämna förslag till styrelsen med beaktande av ovanstående principer.

Några utestående aktie- eller aktiekursrelaterade incitamentsprogram för styrelsen eller koncernledningen förekommer inte.

Lön och ersättningar till vd och andra ledande befattningshavare framgår av not 9.

Förslag till riktlinjer att gälla för tiden från nästa årsstämma

Styrelsens förslag till årsstämman är att Apoteket tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen, vilket överensstämmer med de riktlinjer som gällt under 2011.

För ytterligare information om statens ägarpolicy, se regeringens webbplats.

Vinstdisposition

Styrelsens förslag till vinstdisposition återfinns på sidan 65.

Finansiella rapporter

Innehåll

Sid.

- 30 Koncernens rapport över totalresultat
- 31 Koncernens kassaflödesanalys
- 32 Koncernens balansräkning
- 34 Förändringar i koncernens eget kapital
- 35 Moderbolagets resultaträkning
- 35 Moderbolagets rapport över totalresultat
- 36 Moderbolagets kassaflödesanalys
- 37 Moderbolagets balansräkning
- 39 Förändringar i moderbolagets eget kapital

Noter

Sid.

- 40 1. Allmän information
- 40 2. Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper
- 44 3. Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål
- 44 4. Moderbolagets redovisningsprinciper
- 44 5. Ny tillämpning redovisningsprinciper för pensioner
- 45 6. Intäkternas fördelning
- 45 7. Operationella leasingavgifter
- 46 8. Arvode till revisorer och revisionsföretag
- 46 9. Löner, andra ersättningar och kostnader
- 50 10. Inkomstskatt
- 50 11. Uppskjuten skatt
- 51 12. Resultat per aktie
- 51 13. Realisationsvinst vid försäljning av apotek 2010
- 52 14. Immateriella tillgångar
- 53 15. Materiella anläggningstillgångar
- 54 16. Innehav i intresseföretag
- 54 17. Pensionstillgångar i koncernen
- 56 18. Varulager
- 56 19. Övriga fordringar
- 57 20. Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter
- 57 21. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
- 57 22. Övriga avsättningar
- 58 23. Finansiella instrument och finansiell riskhantering
- 60 24. Medelantal anställda
- 61 25. Transaktioner med närstående
- 61 26. Resultat från andelar i koncernföretag
- 61 27. Bokslutsdispositioner
- 61 28. Andelar i koncernföretag
- 62 29. Utdelning per aktie
- 62 30. Obeskattade reserver
- 63 31. Pensioner i moderbolaget
- 64 32. Händelser efter balansdagen

Koncernens rapport över totalresultat

Belopp i miljoner kronor	Not	2011	2010
Nettoomsättning		22 960	26 275
Övriga rörelseintäkter		81	16
Summa intäkter	6	23 041	26 291
Handelsvaror ¹⁾		-18 554	-21 086
Övriga externa kostnader	7, 8	-1 867	-2 114
Personalkostnader	5, 9, 17, 24	-2 299	-2 994
Avskrivningar och nedskrivningar	14, 15	-132	-330
Rörelseresultat		189	-233
Realisationsvinst vid försäljning av dotterbolag	13	-	4 430
Andelar i intresseföretags resultat	16	-3	-
Finansnetto – pensioner	5, 17	386	296
Övriga finansiella intäkter	23	35	39
Övriga finansiella kostnader	23	-21	-8
Resultat före skatt		586	4 524
Inkomstskatt	10	-195	-4
Årets resultat		391	4 520
Övrigt totalresultat			
Förändring fond för verkligt värde		-	-2
Förändring omräkningsreserv		-	-2
Årets totalresultat		391	4 516
Årets resultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		391	4 520
Årets totalresultat hänförligt till:			
Moderföretagets aktieägare		391	4 516
Resultat per aktie, kr	12	2 234	25 829
Antal aktier		175 000	175 000

¹⁾ Begreppet handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga produkter.

Koncernens kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	2011	2010
Den löpande verksamheten			
Resultat före skatt		586	4 524
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		132	330
Realisationsresultat		–	–4 430
Förändring pensionsfordran		–361	–505
Övrigt		–115	87
Betald skatt		–27	–108
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		215	–102
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändringar av varulager		–289	4
Förändringar av fordringar		183	195
Förändringar av skulder		–236	–108
Kassaflöde från den löpande verksamheten		–127	–11
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella tillgångar	14	–19	–59
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	15	–324	–228
Sålda dotterbolag	13	–	5 783
Förändring övriga finansiella anläggningstillgångar		–	3
Investering i kortfristiga placeringar	23	5 923	–5 923
Kassaflöde från investeringsverksamheten		5 580	–424
Finansieringsverksamheten			
Förändring av kortfristiga finansiella skulder		–1	230
Amortering av skuld		–18	–
Utbetald utdelning	29	–5 400	–372
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		–5 419	–142
Årets kassaflöde		34	–577
Likvida medel vid årets början		189	766
Likvida medel vid årets slut		223	189

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 35 (33) miljoner kronor.

Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 20 (7) miljoner kronor.

Koncernens operativa kassaflöde

mnkr	2011	2010
Kassaflöde från den löpande verksamheten	–127	–11
Investeringar i immateriella tillgångar	–19	–59
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	–324	–228
Operativt kassaflöde	–470	–298

Koncernens balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2011	2010
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella tillgångar</i>	14	45	47
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	15		
Byggnader, mark och markanläggningar		42	43
Inventarier		566	369
Summa materiella anläggningstillgångar		608	412
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Innehav i intressebolag	16	24	27
Pensionsfordran	17	2 278	1 917
Uppskjuten skattefordran	11	–	13
Summa finansiella anläggningstillgångar		2 302	1 957
Summa anläggningstillgångar		2 955	2 416
Omsättningstillgångar			
Varulager	18	1 358	1 069
Kundfordringar	23	2 920	3 207
Aktuella skattefordringar		152	184
Övriga fordringar	19	496	427
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	145	122
Kortfristiga placeringar	23	–	5 923
Likvida medel	23	223	189
Summa omsättningstillgångar		5 294	11 121
SUMMA TILLGÅNGAR		8 249	13 537

Koncernens balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2011	2010
EGET KAPITAL			
Aktiekapital		175	175
Balanserad vinst		2 481	7 490
Summa eget kapital		2 656	7 665
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Uppskjuten skatt	11	738	628
Övriga avsättningar	22	14	36
Övrig långfristig skuld	23	43	61
Summa långfristiga skulder		795	725
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut, räntebärande	23	1 999	2 000
Leverantörsskulder	23	2 188	2 431
Övriga skulder		236	271
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	288	245
Övriga avsättningar	22	87	200
Summa kortfristiga skulder		4 798	5 147
Summa skulder		5 593	5 872
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		8 249	13 537
Ansvarförbindelser			
Garantiförbindelse PRI Pensionsgaranti	22	32	28
Borgensförbindelser, övriga		66	70
Ställda säkerheter		Inga	Inga

Förändringar i koncernens eget kapital

Eget kapital är i sin helhet hänförligt till moderbolagets aktieägare

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktie- kapital	Omräknings- reserv	Andra reserver	Balanserad vinst	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 januari 2010		175	0	2	3 849	4 026
Årets totalresultat		–	–2	–2	4 520	4 516
Utdelning		–	–	–	–877	–877
Utgående balans per 31 december 2010		175	–2	–	7 492	7 665
Ingående balans per 1 januari 2011		175	–2	–	7 492	7 665
Årets totalresultat					391	391
Utdelning ¹⁾					–5 400	–5 400
Utgående balans per 31 december 2011		175	–2	–	2 483	2 656

¹⁾ Utdelning 2011 utgörs av en kontant utdelning om 5 400 miljoner kronor hänförlig till försäljningen av apotek 2010.

Moderbolagets resultaträkning

Belopp i miljoner kronor	Not	2011	2010
Nettoomsättning	25	15 243	16 274
Övriga rörelseintäkter		78	15
Summa intäkter	6	15 321	16 289
Handelsvaror ¹⁾	25	-11 643	-12 557
Övriga externa kostnader	7, 8	-1 665	-1 851
Personalkostnader	9, 24, 31	-1 798	-2 278
Avskrivningar och nedskrivningar	14, 15	-106	-304
Rörelseresultat		109	-701
Resultat från andelar i koncernföretag	26	145	5 029
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter	23, 25	38	34
Räntekostnader och liknande resultatposter	23, 25	-26	-2
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		266	4 360
Bokslutsdispositioner	27	-140	367
Resultat före skatt		126	4 727
Inkomstskatt	10	-63	25
ÅRETS RESULTAT		63	4 752

¹⁾ Begreppet handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga produkter.

Moderbolagets rapport över totalresultat

Belopp i miljoner kronor	2011	2010
Årets resultat	63	4 752
Övrigt totalresultat		
Förändring fond för verkligt värde	0	-2
Totalresultat för året	63	4 750

Moderbolagets kassaflödesanalys

Belopp i miljoner kronor	Not	2011	2010
Den löpande verksamheten			
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt		266	4 360
<i>Justering för poster som inte ingår i kassaflödet</i>			
Avskrivningar och nedskrivningar		106	304
Resultat från andelar i koncernföretag		-145	-254
Realisationsresultat		-	-4 775
Övrigt		-26	86
Betald skatt		-39	-77
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		162	-356
<i>Kassaflöde från förändringar i rörelsekapital</i>			
Förändringar av varulager		-278	-59
Förändringar av fordringar		-328	613
Förändringar av skulder		-158	-191
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-602	7
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella tillgångar	14	-18	-57
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	15	-304	-204
Investering i finansiell anläggningstillgång		-	-19
Sålda anläggningstillgångar	15	-	100
Sålda dotterbolag	13	-	5 783
Investering i kortfristiga placeringar	23	5 923	-5 923
Amortering övrig finansiell anläggningstillgång		78	24
Kassaflöde från investeringsverksamheten		5 679	-296
Finansieringsverksamheten			
Förändring kortfristiga finansiella skulder		-19	235
Erhållet/lämnat koncernbidrag		380	-39
Utbetald utdelning	29	-5 400	-372
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-5 039	-176
Årets kassaflöde		38	-465
Likvida medel vid årets början		180	645
Likvida medel vid årets slut		218	180

Kassaflöde från inbetalningar avseende räntor uppgår till 38 (34) miljoner kronor.

Kassaflöde från utbetalningar avseende räntor uppgår till 25 (7) miljoner kronor.

Moderbolagets balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2011	2010
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Immateriella tillgångar</i>	14	37	28
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>	15		
Byggnader, mark och markanläggningar		–	1
Inventarier		528	336
Summa materiella anläggningstillgångar		528	337
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Andelar i koncernföretag	28	257	335
Fordringar hos koncernföretag		82	82
Innehav i intressebolag	16	18	18
Uppskjuten skattefordran	11	19	14
Summa finansiella anläggningstillgångar		376	449
Summa anläggningstillgångar		941	814
Omsättningstillgångar			
Varulager	18	1 117	839
Kundfordringar		1 707	1 856
Fordringar hos koncernföretag		579	566
Aktuella skattefordringar		173	141
Övriga fordringar	19	340	267
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	20	119	107
Kortfristiga placeringar		–	5 923
Likvida medel		218	180
Summa omsättningstillgångar		4 253	9 879
SUMMA TILLGÅNGAR		5 194	10 693

Moderbolagets balansräkning

Belopp i miljoner kronor per 31 december	Not	2011	2010
EGET KAPITAL			
Bundet eget kapital			
Aktiekapital (175 000 aktier med kvotvärde 1 000 kronor)		175	175
Reservfond		35	35
Summa bundet eget kapital		210	210
Fritt eget kapital			
Balanserad vinst		247	895
Årets resultat		63	4 752
Summa fritt eget kapital		310	5 647
Summa eget kapital		520	5 857
Obeskattade reserver	30	597	505
Avsättningar			
Övriga avsättningar	22	96	213
Summa avsättningar		96	213
SKULDER			
Långfristiga skulder			
Skulder till koncernföretag		7	7
Övriga långfristiga skulder		43	61
Summa långfristiga skulder		50	68
Kortfristiga skulder			
Skulder till kreditinstitut, räntebärande	23	1 999	2 000
Leverantörsskulder		1 429	1 606
Skulder till koncernföretag		40	71
Övriga skulder		229	187
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	21	234	186
Summa kortfristiga skulder		3 931	4 050
Summa skulder		4 674	4 118
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 194	10 693
Ansvarsförbindelser			
Garantiförbindelse PRI Pensionsgaranti	22	31	28
Borgensförbindelser, övriga		66	70
Ställda säkerheter		Inga	Inga

Förändringar i moderbolagets eget kapital

Belopp i miljoner kronor	Not	Aktie- kapital	Reserv- fond	Fond för verkligt värde	Balanserad vinst	Årets resultat	Summa eget kapital
Ingående balans per 1 jan 2010		175	35	2	1 436	250	1 898
Lämnad utdelning		–	–	–	–762	–	–762
Lämnade koncernbidrag		–	–	–	–39	–	–39
Skatt på koncernbidrag		–	–	–	10	–	10
Vinstdisposition		–	–	–	250	–250	–
Årets resultat		–	–	–	–	4 752	4 752
Övrigt totalresultat		–	–	–2	–	–	–2
Utgående balans per 31 dec 2010		175	35	–	895	4 752	5 857
Ingående balans per 1 januari 2011		175	35	–	895	4 752	5 857
Lämnad utdelning	29	–	–	–	–5 400	–	–5 400
Vinstdisposition		–	–	–	4 752	–4 752	–
Årets resultat		–	–	–	–	63	63
Övrigt totalresultat		–	–	–	–	–	–
Utgående balans per 31 dec 2011		175	35	–	247	63	520

Noter

Not 1 Allmän information

Apoteket AB (publ) (moderbolaget) och dess dotterbolag (sammanslaget koncernen) distribuerar och säljer läkemedel och egenvårdsprodukter samt tjänster inom läkemedels- och hälsovårdsområdet, huvudsakligen via ett nätverk av apotek. Moderbolaget är ett registrerat aktiebolag med säte i Stockholm. Adressen till huvudkontoret är Södermalmsallén 36, 118 81 Stockholm.

Koncern- och årsredovisning för räkenskapsåret 2011 har 9 mars 2012 godkänts av styrelsen och verkställande direktören för publicering och kommer att föreläggas årsstämman den 26 april 2012.

Not 2 Sammanfattning av viktiga redovisningsprinciper

Koncernredovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) samt tolkningsuttalanden från International Financial Reporting Interpretations Committee (IFRIC) som är godkända av EU-kommissionen. Vidare har Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 1 "Kompletterande redovisningsregler för koncerner" tillämpats. Att upprätta rapporter i överensstämmelse med IFRS kräver användning av en del viktiga redovisningsmässiga antaganden och uppskattningar. Vidare krävs att ledningen gör vissa bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper. De områden, som innefattar en hög grad av bedömning, som är komplexa eller sådana områden, där antaganden och uppskattningar är av väsentlig betydelse för koncernredovisningen, anges i not 3.

Förutsättningar vid upprättande av koncernens finansiella rapporter

Moderbolagets funktionella valuta är svenska kronor, som också är rapporteringsvalutan för såväl moderbolaget som koncernen. Samtliga belopp som anges är, om inget annat anges, avrundade till närmaste miljon. Redovisningen är baserad på historiska anskaffningsvärden.

De viktigaste redovisningsprinciperna som tillämpats när denna koncernredovisning upprättats anges nedan. Dessa principer har tillämpats konsekvent för alla presenterade år, om inte annat anges. Moderbolagets redovisningsprinciper framgår av not 4.

Ändrade redovisningsprinciper

Koncernen använder sig av samma redovisningsprinciper som tillämpades i årsredovisningen för 2010, med följande undantag på grund av nya eller omarbetade standarder, tolkningar och förbättringar som antagits av EU och som ska tillämpas från och med 1 januari 2011. Endast de förändringar som har betydelse för Apoteket omfattas av redogörelsen.

IAS 24 Upplýsingar om närstående

Definition av närstående har förändrats samt att vissa lättnader ges beträffande upplýsingar för statligt ägda bolag. Ska tillämpas från den 1 januari 2011. Förändringen har inte haft någon effekt på redovisningen 2011.

Upplýsingar om kommande standarder, ändringar och tolkningar

IFRS 9 Financial Instruments Recognition and Measurement

Denna standard är en del i en fullständig omarbetning av den nuvarande standarden IAS 39. Standarden innebär en minskning av antalet värderingskategorier för finansiella tillgångar och innebär att huvudkategorierna för redovisning är till anskaffningsvärde respektive verkligt värde via balansräkningen. IFRS 9 måste tillämpas för räkenskapsår som påbörjas den 1 januari 2015 eller senare. Apoteket har ej utvärderat effekterna av den nya standarden.

IAS 10 Consolidated financial statements och ändring IAS 27 separata finansiella rapporter

Standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 januari 2013 eller senare. IFRS 10 ersätter avsnittet i IAS 27 som behandlar upprättandet av koncernredovisning. Reglerna avseende hur koncernredovisning ska upprättas har inte förändrats. Förändringen avser snarare hur ett företag ska gå tillväga för att avgöra om bestämmande inflytande föreligger och således huruvida ett företag ska konsolideras.

IAS 1 Utformning av finansiella rapporter

IAS 1 Presentation av övrigt totalresultat, ändring – standarden ska tillämpas för räkenskapsår som börjar den 1 juli 2012 eller senare. Förändringen innebär att grupperingen av transaktioner som redovisas i övrigt totalresultat förändras. Poster som ska återföras till resultatet ska redovisas separat skilt från de poster som ej ska återföras till resultatet. Förslaget ändrar inte på det faktiska innehållet i övrigt totalresultat utan enbart uppställningsformen.

IAS 19 Ersättningar till anställda

Betydande förändringar främst avseende redovisning av förmånsbestämda pensionsplaner som börjar gälla 1 januari 2013, där bland annat möjligheten att periodisera aktuariella vinster och förluster som en del av "korridoren" inte längre får tillämpas utan dessa ska redovisas löpande i övrigt totalresultat. I resultaträkningen redovisas årets intjänning avseende förmånsbestämda pensioner, vinster och förluster som uppkommer vid reglering av en pensionskuld samt de finansiella poster som avser den förmånsbestämda planen. Per den 31 december 2011 uppgick de aktuariella förlusterna, inklusive särskild löneskatt för Apoteket, till 589 miljoner kronor, vilket skulle ha minskat det egna kapitalet med motsvarande belopp.

Koncernredovisning

Dotterföretag är alla de företag där koncernen har rätten att utforma finansiella och operativa strategier på ett sätt som vanligen följer med ett aktieinnehav uppgående till mer än hälften av rösträtterna. Dotterbolag inkluderas i koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet överförs till koncernen. De exkluderas ur koncernredovisningen från och med den dag då det bestämmande inflytandet upphör. Koncernens bokslut är upprättat enligt förvärvsmetoden, vilket innebär att dotterbolagets egna kapital vid förvärvet, fastställt som skillnaden mellan tillgångarnas och skuldernas verkliga värden, elimineras i sin helhet. I koncernens egna kapital ingår härigenom endast den del av dotterbolagets egna kapital, som tillkommit

efter förvärvet. Koncerninterna transaktioner och balansposter samt orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernföretag, eliminerar.

Omräkning av utländska dotterbolag

Tillgångar och skulder i utländska dotterbolag omräknas till balansdagens kurs och resultaträkningar omräknas till verksamhetsårets genomsnittskurs. Omräkningsdifferensen till följd av detta, samt till följd av att nettoinvesteringen omräknats till annan valutakurs vid verksamhetsårets slut än vid verksamhetsårets början, redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital som omräkningsreserv. Vid avyttring av en utländsk verksamhet redovisas de ackumulerade omräkningsdifferenserna i resultaträkningen tillsammans med vinsten eller förlusten av avyttringen.

Intressebolagsredovisning

Intresseföretag är alla de företag där koncernen har ett betydande men inte bestämmande inflytande, vilket i regel gäller för aktieinnehav som omfattar mellan 20 procent och 50 procent av rösterna. Innehav i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden och värderas inledningsvis till anskaffningsvärdet.

Koncernens andel av resultat, som uppkommit i intresseföretaget efter förvärvet, redovisas i resultaträkningen. Ackumulerade förändringar efter förvärvet redovisas som ändring av innehavets redovisade värde. När koncernens andel i ett intresseföretags förluster uppgår till eller överstiger dess innehav i intresseföretaget, inklusive eventuella fordringar utan säkerhet, redovisar koncernen inte ytterligare förluster, om inte koncernen har påtagit sig förpliktelser eller gjort betalningar för intresseföretagets räkning. Orealiserade vinster och förluster på transaktioner mellan koncernen och dess intresseföretag förekommer ej.

Tillgångar som innehas för försäljning

Med tillgångar till försäljning avses tillgångar vars värde ska återvinnas genom avyttring snarare än genom användning i verksamheten. Tillgångar som klassificeras som innehav till försäljning särredovisas i balansräkningen.

Tillgångar som innehas för försäljning ska redovisas till lägsta av redovisat värde och verkligt värde minskat med försäljningskostnader.

Avskrivningar sker inte på tillgångar som klassificeras som innehav till försäljning.

Segmentrapportering

Ett rörelsesegment definieras som "en del av ett företag" (komponent). Karaktäristika för ett segment är bland annat;

- som driver en affärsverksamhet från vilken den kan få intäkter och ådra sig kostnader (inklusive intäkter och kostnader i samband med transaktioner med andra delar av samma företag),
- vars rörelseresultat regelbundet följs upp av verkställande direktören som underlag för beslut om tilldelning av resurser till segment och bedömning av dess resultat,
- för vilken fristående finansiell information finns tillgänglig.

Segmentsindelningen för Apoteket redovisades fram till den 31 maj 2011 i rörelsegrenarna Apoteket Konsument, Apoteket Farmaci, Apoteket Partner och Övrig verksamhet. Ansvar för avseende försäljning inom Apoteket Partner och Övrig verksamhet har flyttat till Apoteket Konsument och Apoteket Farmaci samtidigt som ansvaret för kostnaderna oavsett försäljningskanal är gemensam under verksamheten Varuförsörjning. Apoteket bedrivs sedan den 1 juni 2011 som ett rörelsesegment med intäkter fördelat på två affärsområden, Konsument och Farmaci.

Omräkning av fordringar och skulder i utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till den funktionella valutakursen enligt de valutakurser som gäller på transaktionsdagen. Valutakursvinster och -förluster som uppkommer vid betalning av sådana transaktioner, och vid omräkning av tillgångar och skulder i utländsk valuta till balansdagens kurs, redovisas i resultaträkningen, med undantag av valutakursdifferenser avseende lån som är att betrakta som nettoinvestering i en utlandsverksamhet. Sådana valutakursdifferenser redovisas via övrigt totalresultat i eget kapital som omräkningsreserv.

Immateriella tillgångar

Aktiverade utvecklingsutgifter

Utgifter för utveckling aktiveras i den mån dessa bedöms komma att ge framtida ekonomiska fördelar. Det redovisade värdet inkluderar direkta utgifter för förvärvade tjänster och material samt indirekta utgifter som kan hänföras till tillgången på ett rimligt och konsekvent sätt. Övriga utgifter för utveckling redovisas i resultaträkningen som kostnad när de uppkommer.

I balansräkningen redovisade aktiverade utvecklingsutgifter är upptagna till anskaffningsvärde minus ackumulerade avskrivningar och nedskrivningar. De viktigaste kriterierna för aktivering är att utvecklingsarbetets slutprodukt har en påvisbar framtida intjäning och kassaflöde och att det finns tekniska och finansiella förutsättningar att fullfölja utvecklingsarbetet när det startas. Programvarulicenser har en begränsad nyttjandeperiod och redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. I kostnader som är nära förknippade med produktion av programvaror ingår personalkostnader för programutveckling och en skälig del av hänförliga indirekta kostnader.

Övriga immateriella tillgångar

Övriga immateriella tillgångar består huvudsakligen av utgifter för anskaffande av hyresrätter samt lokalinredning som omklassificeras till immateriella tillgångar.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgången till vilka de hänförs. Alla andra utgifter kostnadsförs när de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Avskrivningar redovisas i resultaträkningen linjärt över immateriella tillgångars beräknade nyttjandeperioder. Licenser och balanserade utvecklingsutgifter som redovisas som tillgångar skrivs av under nyttjandeperioden som beräknas till fem år. Avskrivningstiden för övriga immateriella tillgångar uppgår till motsvarande kontraktstid.

Materiella anläggningstillgångar

Ägda tillgångar

Byggnader redovisas till anskaffningsvärde, minskat med avskrivningar enligt plan som gjorts därefter. Mark redovisas till anskaffningsvärdet. Övriga materiella anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsvärde med avdrag för avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår utgifter som direkt kan hänföras till förvärvet av tillgången.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter läggs till tillgångens redovisade värde, endast då det är sannolikt att de framtida ekonomiska förmåner som är förknippade med tillgången, kommer att komma koncernen tillgodo och tillgångens anskaffningsvärde kan mätas på ett till-

förlitligt sätt. Löpande reparationer och underhåll redovisas som kostnader i resultaträkningen under den period de uppkommer.

Avskrivningsprinciper

Inga avskrivningar görs på mark. Avskrivningar på andra tillgångar, fördelas på deras anskaffningsvärde ner till det beräknade restvärdet. Avskrivningar görs linjärt enligt plan över den beräknade nyttjandeperioden, enligt följande:

Byggnader	20–40 år
Lokalinredning i annans fastighet	7 år
Maskiner	5–10 år
Fast lokalinredning	5 år
Fordon	5 år
Inventarier och installationer	3–5 år

Nedskrivningar

Om indikation om värdenedgång har identifierats för materiella anläggningstillgångar eller immateriella tillgångar, beräknas ett återvinningsvärde för tillgången. Återvinningsvärdet jämförs därefter med redovisat värde. En nedskrivning görs med det belopp med vilket tillgångens redovisade värde överstiger dess återvinningsvärde. Återvinningsvärdet är det högre av en tillgångs verkliga värde minskat med försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Vid bedömning av nedskrivningsbehov, grupperas tillgångar på de lägsta nivåer, där det finns separata identifierbara kassaflöden (kassagenererande enheter).

Leasingavtal

Leasing av anläggningstillgångar, där koncernen i allt väsentligt innehar de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet, klassificeras som finansiell leasing. Finansiell leasing redovisas vid leasingperiodens början till det lägre av leasingobjektets verkliga värde och nuvärdet av minimileasingavgifterna. Varje leasingbetalning fördelas mellan amortering av skulden och finansiella kostnader för att uppnå en fast räntesats för den redovisade skulden. Motsvarande betalningsförpliktelser, efter avdrag för finansiella kostnader, ingår i posterna övriga långfristiga skulder samt kortfristiga skulder. Räntedelen i de finansiella kostnaderna redovisas i resultaträkningen fördelat över leasingperioden så att varje redovisningsperiod belastas med ett belopp, som motsvarar en fast räntesats för den under respektive period redovisade skulden. Anläggningstillgångar som innehas enligt finansiella leasingavtal skrivs av under den kortare perioden av tillgångens nyttjandeperiod och leasingperioden. Apoteket har ingen leasing som klassificeras som finansiell leasing.

Operationella leasingavgifter kostnadsförs linjärt över leasingperioden. Apotekets operationella leasingavgifter avser i huvudsak lokalhyra för apotek.

Finansiella instrument

Finansiella instrument är varje form av avtal som ger upphov till en finansiell tillgång, finansiell skuld eller ett eget kapitalinstrument i ett annat företag. Finansiella instrument som redovisas i balansräkningen inkluderar på tillgångssidan likvida medel, kortfristig placering, kundfordringar och lånefordringar. Bland skulder återfinns leverantörsskulder, utgivna skulddokument och låneskulder. Likvida medel utgörs av kassa och bank samt kortfristiga placeringar med löptid kortare än 90 dagar.

Redovisning av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella instrument redovisas initialt till anskaffningsvärde motsvarande instrumentets verkliga värde med tillägg för transaktionskostnader för alla finansiella instrument förutom avseende de som tillhör kategorin finansiell tillgång som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen. Redovisning sker därefter beroende av hur de har klassificerats.

En finansiell tillgång eller skuld tas upp i balansräkningen när bolaget blir part till instrumentets avtalsmässiga villkor. Kundfordringar tas upp i balansräkningen när faktura har skickats. Skuld tas upp när motpart har presterat och avtalsenlig skyldighet föreligger att betala, även om faktura inte har mottagits.

En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet förfaller eller bolagets kontroll upphör. Detsamma gäller för del av finansiell tillgång. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelsen i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks. Detsamma gäller för del av skuld.

Verkligt värde på onoterade finansiella tillgångar fastställs genom etablerade värderingstekniker.

Vid varje rapporteringstillfälle utvärderar företaget om det finns objektiva indikationer på att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning.

Klassificering av finansiella instrument

Finansiella instrument klassificeras i kategorier. Klassificeringen är beroende av för vilket syfte de finansiella instrumenten förvärvades. Ledningen fastställer klassificeringen av instrumenten vid den första redovisningen och omprövar detta beslut vid varje rapporteringstillfälle. Kategorierna är följande:

- 1) Finansiella tillgångar och finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen**
Denna kategori består av två undergrupper:
 - a) Finansiella tillgångar och skulder som innehas för handel.
 - b) Finansiella tillgångar och skulder som redan från början bestäms tillhöra denna kategori. Apoteket har inga finansiella instrument i denna kategori.
- 2) Lånefordringar och kundfordringar**
Dessa tillgångar har fastställda eller fastställbara betalningar. Apotekets likvida medel, kortfristiga placering, kundfordringar och lånefordringar ingår i denna kategori.
- 3) Investeringar avsedda att hållas till förfall**
Denna kategori innefattar finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar och fastställd löptid som Apoteket har för avsikt och förmåga att hålla till förfall.
- 4) Finansiella tillgångar som kan säljas**
Denna kategori består av finansiella tillgångar som inte klassificeras i någon annan kategori såsom aktier och andelar i både börsnoterade och icke börsnoterade bolag.
- 5) Finansiella skulder värderade till upplupet anskaffningsvärde**
Innefattar finansiella skulder som inte innehas för handel. Apotekets leverantörsskulder samt skulder till kreditinstitut ingår i denna kategori.

Redovisning av finansiella instrument

Likvida medel

Likvida medel ingår kassa, banktillgodohavanden och övriga kortfristiga placeringar med förfallodag inom tre månader från anskaffningstidpunkten.

Finansiella tillgångar som kan säljas

Finansiella tillgångar som kan säljas har tidigare utgjorts av bostadsrätter som redovisas till verkligt värde. Under 2010 har bostadsrätterna sålts. Förändring av verkligt värde redovisas i övrigt totalresultat.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar är finansiella tillgångar med fastställda eller fastställbara betalningar som inte är noterade på en aktiv marknad. Utmärkande är att de uppstår när koncernen tillhandahåller pengar, varor eller tjänster direkt till en kund, utan avsikt att handla med uppkommen fordran. De ingår i omsättningstillgångar, med undantag för poster med förfallodag mer än 12 månader efter balansdagen, vilka klassificeras som anläggningstillgångar.

Kundfordringar redovisas inledningsvis till verkligt värde och därefter till upplupet anskaffningsvärde minskat med eventuell reservering för värdeminskning. En reservering för värdeminskning av kundfordringar görs när det bedöms att koncernen inte kommer att kunna erhålla alla belopp som är förfallna enligt fordringarnas ursprungliga villkor. För privatkunder gäller att reserveringens storlek beräknas utifrån en kreditvärderingsmall med beaktande av en stigande procentsats kopplad till ökat antal förfallna dagar till betalning. För avtalskunder gäller att reserveringens storlek beräknas som 30 procent av fordringar äldre än 90 dagar plus samtliga ärenden inlämnade till inkasso. Det reserverade beloppet redovisas i resultaträkningen.

Finansiella skulder

Finansiella skulder redovisas initialt till erhållet belopp efter avdrag för transaktionskostnader. Efter anskaffningstidpunkten värderas skulderna till upplupet anskaffningsvärde enligt effektivräntemetoden.

Varulager

Varulagret redovisas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet fastställs med användning av först in-, först ut-metoden (FIFU).

Intäktsredovisning

Intäkter innefattar det verkliga värdet av sålda varor och tjänster exklusive mervärdesskatt och rabatter samt efter eliminering av koncernintern försäljning.

Försäljning av varor intäktsredovisas när ett koncernföretag säljer en produkt till en kund. Försäljning i detaljhandel betalas vanligen kontant eller med kreditkort. Redovisad intäkt är försäljningens bruttobelopp exklusive moms, inklusive de kreditkortsavgifter som ska betalas för transaktionen.

Tjänster som utförs mot löpande räkning intäktsförs i den takt arbetet utförs. För tjänster som utförs till fast pris redovisas intäkter i den utsträckning som motsvaras av de uppdragsutgifter som uppkommit och som kommer att ersättas av beställaren.

Upparbetad intäkt sätts till samma belopp som de kostnader som lagts ned på uppdraget. Den totala intäkten som kan räknas hem begränsas av kontraktbeloppet. Detta kan innebära att redovisade intäkter kan understiga/överstiga vad som fakturerats. I förekommande fall justeras intäkterna vid uppdragets avslut. Aviseringsavgifter, påminnelse- och lagstadgade avgifter som är hänförliga till Apotekets delbetalningssystem intäktsbokförs när de inbetalts. Samma princip gäller för återvunna kundförluster som är hänförliga till delbetalningssystemet.

Franchise påverkar koncernens redovisade intäkter dels genom försäljning av varor till franchiseapotek som redovisas

vid leverans av varor och dels serviceavgift från franchiseapotek som till huvuddel redovisas månatligen.

Aktuell skatt

Redovisad aktuell skatt innefattar skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt år och justeringar avseende tidigare års aktuella skatt. Värdering av samtliga skatteskulder/-fordringar sker till nominella belopp och görs enligt de skatteregler och skattesatser som är beslutade eller som är aviserade och med stor säkerhet kommer att fastställas.

För poster som redovisas i resultaträkningen, redovisas även därmed sammanhängande skatteeffekter i resultaträkningen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas i sin helhet, enligt balansräkningsmetoden, på alla temporära skillnader, som uppkommer mellan det skattemässiga värdet på tillgångar och skulder och för outnyttjade underskottsavdrag och dessas redovisade värden i koncernredovisningen.

Om emellertid den uppskjutna skatten uppstår till följd av en transaktion, som utgör den första redovisningen av en tillgång eller skuld som inte är ett företagsförvärv och som, vid tidpunkten för transaktionen, varken påverkar redovisat eller skattemässigt resultat, redovisas den inte. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av skattesatser (och -lagar) som har beslutats eller aviserats per balansdagen och som förväntas gälla när den berörda uppskjutna skattefordran realiserar eller den uppskjutna skatteskulden regleras.

Uppskjutna skattefordringar redovisas i den omfattning det är troligt att framtida skattemässiga överskott kommer att finnas tillgängliga, mot vilka de temporära skillnaderna kan utnyttjas. Uppskjutna skattefordringar och skatteskulder kvittas när det finns en legal kvittningsrätt samt när uppskjutna skatter avser samma skattemyndighet.

Uppskjuten skatt beräknas på temporära skillnader som uppkommer på andelar i dotterföretag och intresseföretag, förutom där tidpunkten för återföring av den temporära skillnaden kan styras av koncernen och det är sannolikt att den temporära skillnaden inte kommer att återföras inom överskådlig framtid.

Kassaflöden

Kassaflödesanalys redovisas enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medför in- och utbetalningar.

Ersättningar till anställda, pensioner

Koncernföretagen har olika pensionsplaner. Pensionsplanerna finansieras via en pensionsstiftelse och genom betalningar till försäkringsbolag eller försäkringsförening. Koncernen har både förmånsbestämda och avgiftsbestämda pensionsplaner.

En förmånsbestämd pensionsplan är en pensionsplan som anger ett belopp för den pensionsförmån en anställd erhåller efter pensionering, vanligen baserat på en eller flera faktorer såsom ålder, tjänstgöringstid och pensionsgrundande lön.

En avgiftsbestämd pensionsplan är en pensionsplan enligt vilken koncernen betalar fasta avgifter till en separat juridisk enhet. Koncernen har inte några rättsliga eller informella förpliktelser att betala ytterligare avgifter, om den juridiska enheten inte har tillräckliga tillgångar för att betala alla ersättningar till anställda, som hänger samman med de anställdas tjänstgöring under innevarande eller tidigare perioder.

Den skuld/fordran som redovisas i balansräkningen avseende förmånsbestämda pensionsplaner är skillnaden mellan den

förmånsbestämda förpliktelsen på balansdagen och verkligt värde på förvaltningstillgångarna, med justeringar för ej redovisade aktuariella vinster/förluster för tjänstgöring under tidigare perioder. Den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen beräknas årligen av oberoende aktuarier med tillämpning av den så kallade Projected Unit Credit Method. Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med utgångspunkt från diskonteringsräntan för svenska bostadsobligationer, som är utfärdade i samma valuta och med löptider jämförbara med den aktuella pensionsskuldens. Tidigare har motsvarande diskonteringsränta grundat sig på långa svenska statsobligationer.

För aktuariella vinster och förluster tillämpas den så kallade korridorregeln. Korridorregeln innebär att aktuariella vinster och förluster som uppstår från erfarenhetsbaserade justeringar och förändringar i aktuariella antaganden, överstigande det högre av 10 procent av värdet på förvaltningstillgångarna och 10 procent av den förmånsbestämda förpliktelsen, kostnads- eller intäktsförs över de anställdas uppskattade genomsnittliga återstående tjänstgöringstid. I övrigt beaktas inte aktuariella vinster och förluster.

För de avgiftsbestämda delarna av pensionsplanerna betalar koncernen avgifter till försäkringsbolag/försäkringsförening. Koncernen har inga ytterligare betalningsförpliktelser, när avgifterna väl är betalda. Avgifterna redovisas som personalkostnader när de förfaller till betalning. Beträffande förmånsbaserad pension, försäkrad i Alecta, har Apoteket inte haft tillgång till sådan information att det går att redovisa den som förmånsbaserad. Pensionsplanen enligt ITP, försäkrad i Alecta redovisas därför som avgiftsbestämd plan, som dock är finansiellt tryggad i Pensionsstiftelsen med kreditförsäkring hos PRL. Ersättningar vid uppsägning utgår när en anställd anställning sagts upp före normal pensionstidpunkt eller då en anställd accepterar frivillig avgång från anställning i utbyte mot sådana ersättningar. Koncernen redovisar avgångsvederlag, när den bevisligen är förpliktad endera att säga upp anställda enligt en detaljerad formell plan utan möjlighet till återkallande, eller att lämna ersättningar vid uppsägning som resultat av ett erbjudande som gjorts för att uppmuntra till frivillig avgång från anställning.

Ny tillämpning av redovisningsprinciper för pensioner i koncernen har gjorts så att räntekomponenterna i pensionsåtagandet respektive förvaltningstillgångarna omklassificerats och redovisas inom finansnettot. Intjänandet kommer även fortsättningsvis att redovisas inom rörelseresultatet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när koncernen har en befintlig legal eller informell förpliktelse till följd av tidigare händelser, det är mer sannolikt att ett utflöde av resurser krävs för att reglera åtagandet än att så inte sker, och beloppet har beräknats på ett tillförlitligt sätt.

Ansvarsförbindelser och eventualförpliktelser

En eventualförpliktelse är en möjlig förpliktelse som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser. En eventualförpliktelse kan även utgöras av en befintlig förpliktelse som inte redovisas som skuld eller avsättning eftersom det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas alternativt att förpliktelsens storlek inte kan beräknas med tillräcklig tillförlitlighet. Ansvarsförbindelser är i förekommande fall värderade till diskonterat värde.

Not 3 Viktiga uppskattningar och bedömningar för redovisningsändamål

Uppskattningar och bedömningar utvärderas löpande och baseras på historisk erfarenhet och andra faktorer, inklusive för-

värntningar på framtida händelser, som anses rimliga under rådande förhållanden. Koncernen gör uppskattningar och antaganden om framtiden.

De uppskattningar för redovisningsändamål som blir följden av dessa kommer, definitionsmässigt, sällan att motsvara det verkliga resultatet.

Genomgång av aktuariella antaganden för pensionsberäkning enligt IAS 19 görs årligen. För ytterligare information om pensionsberäkning enligt IAS 19, se not 17, Pensionstillgångar i koncernen.

Not 4 Moderbolagets redovisningsprinciper

Moderbolaget följer koncernens redovisningsprinciper med de undantag och tillägg som stipuleras av Rådet för finansiell rapportering, rekommendation RFR 2 "Redovisning för juridiska personer".

Dotterföretag/Intresseföretag

Andelar i dotterföretag/intresseföretag redovisas i moderbolaget enligt anskaffningsvärdemetoden.

Leasade tillgångar

I moderbolaget redovisas samtliga leasingavtal enligt reglerna för operationell leasing.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar i moderbolaget redovisas till anskaffningsvärde, efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar, på samma sätt som för koncernen, men med tillägg för eventuella uppskrivningar.

Pensioner

I moderbolaget tillämpas andra grunder för beräkning av förmånsbestämda planer än de som anges i IAS 19. De väsentligaste skillnaderna jämfört med reglerna i IAS 19, är hur diskonteringsräntan fastställs, att beräkning av den förmånsbestämda förpliktelsen sker utifrån nuvarande lönenivå, utan antagande om framtida löneökningar, och att alla aktuariella vinster och förluster redovisas i resultaträkningen då de uppstår.

Skuldberäkningen avser åtagandet inom Apotekets pensionsplan och värderas enligt bestämmelser i Lagen om tryggnad av pensionsutfästelse, 1967:531, den så kallade Tryggandelagen och Finansinspektionens föreskrift, FFFS 2007:24.

Koncernbidrag

Moderbolagets redovisning av erhållna koncernbidrag är jämställt med redovisningen av en utdelning. Det innebär att erhållet koncernbidrag och dess aktuella skatteeffekt redovisas över resultaträkningen. Lånat koncernbidrag i syfte att reglera skattemässiga underskott har redovisats som bokslutsdisposition vilket innebär att skatteeffekten redovisas över resultaträkningen.

Not 5 Ny tillämpning av redovisningsprinciper för pensionskostnader i koncernen

Ny tillämpning av redovisningsprinciper för pensioner i koncernen har gjorts så att räntekomponenterna i pensionsåtagandet respektive förvaltningstillgångarna omklassificerats och redovisas inom finansnettot. Intjänandet kommer även fortsättningsvis att redovisas inom rörelseresultatet. Omklassificeringen bedöms ge en mer rättvisande bild av rörelseresultatet, samtidigt som Apoteket får en bättre redovisning av räntebärande nettofordran/skuld. Justering för rörelseresultat och finansnetto har gjorts för år 2010. Resultat efter skatt och eget kapital förändras inte.

forts. not 5

Resultaträkningar	2011	2010	omföring	Justerat resultat
	Redovisat	Ursprungligt redovisat		
Personalkostnader	-2 299	-2 698	-296	-2 994
Rörelseresultat	189	63	-296	-233
Avkastning förvaltningstillgångar för pensionsåtagande	710	-	645	645
Räntekostnad på pensionsåtagande	-324	-	-349	-349
Finansiella poster	386	4 461	296	4 757
Resultat efter finansiella poster	586	4 524	-	4 524
Resultat efter skatt	391	4 520	-	4 520
Eget kapital	2 656	7 665	-	7 665

Not 6 Intäkternas fördelning

I nettoomsättningen ingår intäkter från:

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Varuförsäljning	22 314	25 288	15 004	15 715
Tjänsteförsäljning	560	887	129	423
Fakturerade kostnader	46	42	37	25
Aviavgifter, lagstadgade avgifter	39	53	39	53
Hysesintäkter	1	2	34	57
Övriga intäkter	0	3	0	1
Summa	22 960	26 275	15 243	16 274

I övriga rörelseintäkter ingår intäkter från:

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Franchiseavgift	64	8	64	8
Återvunna kundförluster	4	4	4	4
Vinst vid avyttring inventarier	11	1	9	1
Övriga intäkter	2	3	1	2
Summa	81	16	78	15

Not 7 Operationella leasingavgifter

Framtida minimileaseavgifter, som hänför sig till icke uppsägningsbara operationella leasingavtal, fördelas enligt följande:

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Inom 1 år	271	259	258	246
Mellan 1 och 5 år	716	582	697	570
Efter mer än 5 år	190	147	190	147

Leasingkostnader avseende operationella leasingavtal under året uppgår i koncernen till 274 (346) miljoner kronor och i moderbolaget till 255 (267) miljoner kronor.

Apotekets leasingavgifter avser i huvudsak lokalyra för apotek och huvudkontor. De flesta hyresavtalen förfaller inom fem år, men det finns inget som indikerar att dessa avtal inte kommer att omförhandlas.

Not 8 Arvode till revisorer och revisionsföretag

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
<i>Revisionsuppdrag</i>				
Lekmannarevisor ¹⁾	0,0	0,0	0,0	0,0
Riksrevisionen	0,0	0,2	0,0	0,2
Ernst & Young AB	2,3	2,2	1,8	1,8
<i>Andra uppdrag</i>				
Ernst & Young AB, skatterådgivning	0,1	0,4	0,1	0,4
Ernst & Young AB, övriga tjänster	0,1	0,4	0,1	0,4
Summa	2,5	3,2	2,0	2,8

¹⁾ Till lekmannarevisor utgår ett arvode med 20 000 kronor (20 000).

Revision avser granskning av Apotekets års- och koncernredovisning och bokföring samt styrelsens och vd:s förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på revisorerna att utföra samt rådgivning eller annat biträde.

Not 9 Löner, andra ersättningar och kostnader

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Löner och ersättningar	1 637	1 923	1 308	1 288
Sociala kostnader	510	591	406	931
(varav pensionskostnader) ^{1) 2) 3)}	(82)	(273)	(59)	(533)
Summa	2 147	2 514	1 714	2 219

¹⁾ Av koncernens pensionskostnader, beräknade enligt IAS19, avser 6,7 mnkr (8,2) gruppen styrelse, vd, tidigare vd:ar och övriga ledande befattningshavare. Koncernens utestående pensionsförpliktelser till dessa uppgår till 65,5 mnkr (60,3). Förmånsbestämda pensionsförpliktelser för denna grupp tryggas i Apotekets pensionsstiftelse.

²⁾ Moderbolagets utestående pensionsförpliktelser för gruppen styrelse, vd, tidigare vd:ar och övriga ledande befattningshavare, beräknade enligt Tryggandelagen, har ökat till 51,4 mnkr (48,1). Pensionskostnaden för nämnda grupp uppgick till 7,1 mnkr (12,5). Pensionskostnaden definieras

som inbetalda pensionspremier, förändring i pensionsreserv och utbetalda pensioner. Apoteket har ett nytt pensionsavtal från och med 2008. Det nya avtalet innebär dels att alla anställda anslutits till ITP-planen, exklusive vissa övergångsgrupper och ledningspersoner, dels att Apoteket tar årliga beslut om indexering av utgående pensioner och intjänad pensionsrätt, till skillnad från tidigare då värdesäkring var garanterad.

³⁾ Pensionskostnaden i koncernen är exkl räntekostnad, avkastning och del av särskild löneskatt.

Incitamentsprogram

Ett resultatbaserat program för medarbetare och första linjens chefer med direkt eller indirekt kundkontakt kan ge 5 000 kronor. Bonusmålet är utformad som ett ekonomiskt förbättringsmål.

Medarbetare anställda på centrala enheter omfattas inte av programmet.

Löner och andra ersättningar fördelade mellan ledande befattningshavare och övriga anställda

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare ¹⁾	25	32	20	31
(varav tantiem och dylikt)	(-)	(2)	(-)	(2)
Övriga anställda	1 612	1 891	1 288	1 257
Summa	1 637	1 923	1 308	1 288

¹⁾ I koncernen utgörs gruppen styrelse, vd och övriga ledande befattningshavare av 22 (19) personer. I moderbolaget utgörs motsvarande

grupp av 19 (18) personer. Apoteket definierar övriga ledande befattningshavare som koncernledningen samt dotterbolagens vd:ar.

Styrelsens sammansättning, antal möten samt arvode

Belopp i tusen kronor	Invald år	Styrelsemöten	Antal möten i revisionsutskottet	Antal möten i ersättningsutskottet	Ordinarie arvode	Arvode utskottsarbete
Christian W Jansson ¹⁾	2009	12/12			300	–
Gert Karnberger ²⁾	2009	12/12	8/8		150	25
Kristina Schauman ³⁾	2009	12/12	5/5		150	50
Lars-Johan Jarnheimer ⁴⁾	2009	12/12	3/3	3/3	150	–
Elisabet Wenzlaff ⁵⁾	2009	11/12		3/3	150	–
Carina Jansson ⁶⁾	2002	11/12			24	–
Carin Sällström-Nilsson ⁷⁾	2009	11/12			24	–
Malin Jonsson ⁸⁾	2009	11/12			24	–
Marie Redeborn ⁹⁾	2012				–	–
Gunilla Larsson ¹⁰⁾	2009	12/12			24	–
Totalt					996	75

¹⁾ Styrelsens ordförande.

²⁾ Ordförande i revisionsutskottet t o m mars 2011, därefter ledamot.

³⁾ Ordförande i revisionsutskottet fr o m april 2011.

⁴⁾ Ordförande i ersättningsutskottet. Ledamot i revisionsutskottet t o m mars 2011.

⁵⁾ Ledamot i ersättningsutskottet.

⁶⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet.

⁷⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceutförbund.

⁸⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceutförbund. Avgick 2011-12-31.

⁹⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceutförbund. Nyinvald 2012.

¹⁰⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Farmaciförbundet

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt årsstämmans beslut.

Arvode för styrelsearbete i dotterbolag

Meg Tiveus, Björn Rosén och Birgitta Stymne Göransson var styrelseledamöter i dotterbolaget Apoteket Farmaci AB, vid halvårsskiftet avslutades deras uppdrag. För 2011 har arvode om 38 000 kronor utbetalts till var och en av dessa tre styrelseledamöter.

Johan Assarsson är styrelseledamot i dotterbolaget Apoteket International AB och har för 2011 erhållit ett arvode om 75 000 kronor.

Styrelsens sammansättning

Vid årsstämman den 28 april 2011 omvaldes Christian W Jansson, som även utsågs till styrelsens ordförande, Lars-Johan Jarnheimer, Elisabet Wenzlaff, Gert Karnberger och Kristina Schauman.

Av ägarens motivering framgår att de profiler som bedöms som centrala innefattar kompetens kring detaljhandel, omstrukturering/förändring, finansiella och juridiska frågor. Sammansättningen av den nya styrelsen skapar goda förutsättningar för att bolaget ska kunna bedriva verksamhet på en omreglerad marknad. Ägaren bedömer att styrelsen svarar mot de krav som kan ställas på ett bolag med denna verksamhet.

Kristina Schauman var fram till 28 mars 2011 tf CFO. Efter den 28 mars 2011 fortsatte Kristina Schauman som styrelseledamot.

Carina Jansson och Gunilla Larsson kvarstod som ordinarie arbetstagarledamot respektive suppleant för Farmaciförbundet. Carin Sällström-Nilsson och Malin Jonsson kvarstod som ordinarie arbetstagarledamot respektive suppleant för Sveriges Farmaceutförbund. Malin Jonsson ersätts av Marie Redeborn från 2012.

Styrelsen består därmed av fem ledamöter som utses av bolagsstämman samt två ledamöter och två suppleanter som utses av arbetstagarorganisationerna.

Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, med två ledamöter i varje utskott.

Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidan 76.

Styrelsens arbete

Utifrån verksamhetsavtalet har styrelsen prioriterat god ekonomi, bra tillgänglighet, bra läkemedelsanvändning och ett hälsoperspektiv. Styrelsen har även i sin arbetsordning fastställt en årscykel över frågor som styrelsen har att behandla under året.

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2011

Belopp i tusen kronor	Medlem i koncernledning sedan	Lön ¹⁾	Övriga förmåner ¹⁾	Totalt	Pensions- ålder	Pensions- kostnad ²⁾ (arbetstagare/bolag)	Uppsägningstid	Avgångs- vederlag
Ann Carlsson, vd ³⁾	2010	3 636	85	3 721	65	1 259	6 mån/6 mån	18 mån
Eva Fernvall, varumärkesdirektör	2005	1 559	67	1 626	65	574	6 mån/6 mån	18 mån
Monica Höglind, HR-direktör	2007	1 888	121	2 009	62	548	6 mån/6 mån	18 mån
Anna Rogmark, chefsjurist	2010	1 549	157	1 706	65	439	6 mån/6 mån	18 mån
Annema Paus, direktör affärsområde Farmaci och vd Apoteket Farmaci AB	2001	2 119	102	2 221	65	861	6 mån/6 mån	18 mån
Ulrika Eriksson, direktör Apoteket Konsument	2009	2 041	71	2 112	65	530	6 mån/6 mån	18 mån
David Kruse, vd Apoteket International AB	2009	1 152	156	1 308	65	220	6 mån/6 mån	18 mån
Jan Johansson, CFO	2011-03-28	1 574	36	1 610	65	415	6 mån/6 mån	18 mån
Lars Skutholm, direktör Inköp & Sortiment	2011-06-01	1 388	65	1 453	65	220	6 mån/6 mån	12 mån
Jonas Friberg, tf direktör Varuförsörjning	2011-06-01	1 030	69	1 099	65	89	enl kollektivavtal	
Marianne Dicander, direktör t o m 2011-03-31	2007	852	36	888	62	136	6 mån/6 mån	18 mån
Tore Löwstedt, direktör t o m 2011-05-30 ⁶⁾	2007	5 815	74	5 889	65	520	6 mån/6 mån	18 mån
Stefan Carlsson, vd t o m 2010-08-15 ⁴⁾	1999	441		441	62	583		
Totalt		25 044	1 039	26 083		6 394		
Kristina Schauman, tf CFO t o m 2011-03-28 ⁵⁾	konsultarvode			990				

¹⁾ Övriga förmåner utgörs huvudsakligen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedel.

²⁾ Pensionskostnaden avseende förmånsbestämd pension beräknas enligt Tryggandelagen. Pensionskostnaden består av intjänad pension under året, ränta på tidigare avsättningar samt pensionspremier.

³⁾ Vd Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen.

⁴⁾ Tidigare vd Stefan Carlsson har haft uppsägningslön till och med 15 februari 2011. Uppsägningslön för 2011 är utbetalt med 441 000 kronor och därefter utgår avgångsvederlag som kostnadsförts 2010. Uppsägningslön och avgångsvederlag är avräkningsfritt. Stefan Carlsson har haft pensionsålder 62 år.

⁵⁾ Kristina Schauman har till och med 28 mars varit tf CFO. Utbetald ersättning utgörs av arvode som fakturerats av konsultbolag. Fakturerat arvode inkluderar ersättning för sociala kostnader.

⁶⁾ Tore Löwstedt har erhållit uppsägningslön i 6 månader samt avgångsvederlag om 18 månader.

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare 2010

Belopp i tusen kronor	Medlem i koncernledning sedan	Lön ¹⁾	Övriga förmåner ¹⁾	Totalt	Pensions-ålder	Pensions-kostnad ²⁾ (arbetstagare/bolag)	Uppsägningstid (arbetstagare/bolag)	Avgångs-vederlag
Ann Carlsson, vd från och med 15 november 2010 ⁴⁾	2010	418	10	428	65		6 mån/6 mån	18 mån
Eva Fernvall, varumärkesdirektör	2005	1 502	63	1 565	65	486	6 mån/6 mån	18 mån
Monica Höglind, HR-direktör	2007	2 353	120	2 473	62	535	6 mån/6 mån	18 mån
Anna Rogmark, chefsjurist	2010	1 502	147	1 649	65	102	6 mån/6 mån	18 mån
Marianne Dicander, direktör Apoteket Konsument	2007	2 285	139	2 424	62	857	6 mån/6 mån	18 mån
Annema Paus, vd Apoteket Farmaci AB	2001	2 066	93	2 159	65	644	6 mån/6 mån	18 mån
Tore Löwstedt, direktör Apoteket Partner	2007	2 629	114	2 743	65	619	6 mån/6 mån	18 mån
Ulrika Eriksson, direktör Marknad & Sortiment	2009	2 456	69	2 525	65	807	6 mån/6 mån	18 mån
David Kruse, vd Apoteket International AB	2009	1 098	106	1 204	65	256	6 mån/6 mån	18 mån
Stefan Carlsson, vd fram till 15 augusti 2010 ⁵⁾	1999	8 406	63	8 469	62	2 366	6 mån/6 mån	18 mån
Per Matses, CFO fram till 16 maj 2010	1999	932	27	959	60	315	6 mån/6 mån	18 mån
Johan Wallér, stabsdirektör fram till 31 januari 2010	2008	642	8	650	65	40	6 mån/6 mån	18 mån
Totalt		26 289	959	27 248		7 027		
Kristina Schauman, tf CFO ⁶⁾	konsultarvode			2 685				

¹⁾ För fyra ledande befattningshavare ingår stay-on bonus avseende åren 2008 och 2009, totalt 2 084 000 kronor. Bonusen har utbetalats 2010.

²⁾ Övriga förmåner utgörs huvudsakligen av förmånsvärde för tjänstebil och drivmedelsförmån.

³⁾ Pensionskostnad avseende förmånsbestämd pension beräknad enligt Tryggandelagen. Pensionskostnaden består av intjänad pension under året, ränta på tidigare avsättningar samt pensionspremier.

⁴⁾ Vd Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen. Kostnad avseende 2010 debiteras 2011.

⁵⁾ Stefan Carlsson har erhållit avgångsvederlag om 18 månadslöner, totalt 4 500 000 kronor. Utbetalning sker under 2011 och 2012.

⁶⁾ Kristina Schauman var fr o m 8 mars tf CFO och under perioden 15 augusti t o m 15 november även tf vd och koncernchef. Utbetalad ersättning utgörs av arvode som fakturerats av konsultbolag. Fakturerat arvode inkluderar ersättning för sociala kostnader.

Ersättning och förmåner

Ersättning och förmåner till vd och ledande befattningshavare utgörs av kontant utbetald lön, övriga förmåner, övrig ersättning samt pensionsåtaganden. Samtliga belopp är angivna exklusive sociala avgifter respektive löneskatt. Vd och ledande befattningshavare har 6 månaders ömsesidig uppsägningstid. Vid uppsägning från arbetsgivarens sida utgår även ett avgångsvederlag. För vd motsvarar detta 18 månadslöner, för övriga ledande befattningshavare är avgångsvederlaget reglerat till att motsvara mellan 6 och 18 månadslöner.

Pensionsvillkor

Vd och koncernchef Ann Carlsson har premiebestämd pension med 30 procent av grundlönen med pensionsålder 65 år. För fyra ledande befattningshavare gäller att de har förmånsbestämd pension enligt ITP2 med pensionsålder fr o m 65 år. Övriga ledande befattningshavare har premiebestämda pensionsvillkor.

Beslutsordning

Ersättning och förmåner till vd har beslutats av styrelsen. Ersättning och förmåner till andra ledande befattningshavare har beslutats av styrelsen efter beredning av ersättningsutskottet.

Ersättning till ledande befattningshavare som ej ingår i koncernledningen

Pia Källqvist är vd för dotterbolaget Apoteksakademin AB. Lön och övriga förmåner till vd uppgår till 1 535 000 kronor. Pia Källqvist har erhållit avgångsvederlag om 6 månader, totalt 482 000 kronor. Utbetalning sker under 2012. Pensionskostnaden uppgår till 423 000 kronor och Pia Källqvist är ansluten till ITP2.

Not 10 Inkomstskatt

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Aktuell skatt för året	-57	-22	-54	-10
Aktuell skatt avseende tidigare år	-15	16	-14	16
Uppskjuten skatt	-123	2	5	19
Summa	-195	-4	-63	25

Skatten på koncernens och moderbolagets resultat före skatt skiljer sig från det teoretiska belopp som skulle framkommit vid vägd genomsnittlig skattesats gällande för resultaten i koncernen och moderbolaget enligt följande:

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Resultat före skatt	586	4 524	126	4 727
Skatt enligt gällande skattesats	-154	-1 190	-33	-1 243
Justering av skatt hänförlig till tidigare period	-15	16	-13	16
Skatteeffekt ej skattepliktig realisationsvinst	-	1 165	-	1 256
Skatteeffekt övriga ej skattepliktiga intäkter	0	4	0	0
Skatteeffekt ej avdragsgilla kostnader	-2	-4	-20	-4
Effekt avseende ej redovisade förlustavdrag	-24	5	-	-
Övriga skatteeffekter	3	-	3	-
Skattekostnad	-195	-4	-63	25

Den gällande skattesatsen för inkomstskatt är 26,3 (26,3) procent

Not 11 Uppskjuten skatt

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
<i>Uppskjuten skattekostnad avseende:</i>				
- anläggningstillgångar	5	19	5	19
- förlustavdrag	-14	13	-	-
- obeskattade reserver	-19	103	-	-
- pensionsfordran	-95	-133	-	-
Uppskjuten skatt i resultaträkningen	-123	2	5	19
<i>Uppskjutna skattefordringar avseende:</i>				
- förlustavdrag	-	13	-	-
- anläggningstillgångar	-	-	19	14
Summa uppskjutna skattefordringar	0	13	19	14

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
<i>Uppskjutna skatteskulder avseende:</i>				
- pensionsfordran	-599	-504	-	-
- anläggningstillgångar	18	14	-	-
- obeskattade reserver	-157	-138	-	-
Summa uppskjutna skatteskulder	-738	-628	-	-
Netto skuld/fordran	-738	-615	19	14
Vid årets början	-615	-617	14	-5
Redovisat i resultaträkningen	-123	2	5	19
Vid årets slut	-738	-615	19	14

Not 12 Resultat per aktie

	Koncern	
	2011	2010
Årets resultat (mnkr)	391	4 520
Antal aktier	175 000	175 000
Resultat per aktie (kr)	2 234	25 829

Ingen utspädningseffekt finns. Resultat per aktie 2010 justerat för realisationsvinst om 4 430 miljoner kronor uppgick till 514 kronor.

NOT 13 Realisationsvinst vid försäljning av apotek 2010

Under perioden januari–februari 2010 avyttrade Apoteket de åtta dotterbolag, innehållande 465 apotek, som har varit till försäljning. Totalt försäljningspris uppgick till 5 969 miljoner kronor och realisa-

tionsvinsten uppgick till 4 427 miljoner kronor. Realisationsvinsten i koncernen redovisas nedan.

	2010
Försäljningspris	5 969
Försäljningsomkostnader	-187
Koncernmässigt värde för sålda bolag	-1 355
Realisationsresultat hänförligt till försäljning av apotek	4 427
Övrigt realisationsresultat	3
Realisationsresultat i koncernen	4 430

Den 29 april 2009 beslöt riksdagen om en omreglering av apoteksmarknaden. För att skapa bästa möjliga förutsättningar för en väl fungerande och konkurrensutsatt apoteksmarknad beslöts att Apoteket AB skulle avyttra 615 apotek.

Den 9 november 2009 offentliggjordes att Apoteket AB ingått aktieöverlåtelseavtal med fyra parter avseende försäljning av åtta av de dotterbolag, med totalt 465 apotek, som varit till försäljning. Det totala försäljningspriset uppgick till 5 969 miljoner kronor.

Ytterligare 150 apotek överfördes till ett nybildat dotterbolag, Apoteksgruppen i Sverige AB. Under första kvartalet 2010 delades dotterbolaget ut till Apotekets dåvarande moderbolag, Apoteket Omstrukturering AB, via en utdelning av aktierna i det aktuella dotterbolaget.

Not 14 Immateriella tillgångar

Immateriella tillgångar kategoriseras i tre grupper: utvecklingsarbeten, hyreskontrakt och övriga immateriella tillgångar. I kategorin utvecklingsarbeten redovisas balanserade utvecklingsutgifter. Per den 31 december 2011 ingår aktiverade utgifter för e-handelsplattform, dos-verksamheten samt programlicenser.

Årets investeringar i utvecklingsarbeten uppgick till 18 miljoner kronor och utgjordes huvudsakligen av licenser för nya it-system.

I kategorin Hyreskontrakt redovisas aktiverade utgifter för anskaffade hyreskontrakt och avser lokaler belägna i strategiska lägen.

I kategorin Övriga immateriella tillgångar redovisas lokalinredning i annans fastighet som omklassificerades från materiell tillgång i samband med inkrämsöverlåtelse till dotterbolag.

Fastställande av eventuella nedskrivningsbehov av immateriella tillgångar har gjorts enligt IAS 36 varvid beräknat återvinningsvärde har jämförts med bokfört värde för respektive immateriell tillgång. Vid värdering av immateriella tillgångar har Apoteket bedömt att något nedskrivningsbehov ej föreligger.

Koncern	Utvecklingsarbeten		Hyreskontrakt		Övriga immateriella tillgångar		Totalt	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	162	112	32	23	24	24	218	159
Investeringar	18	50	1	9	-	-	19	59
Avyttringar/Utrangeringar	-	0	-2	-	-3	-	-5	0
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	180	162	31	32	21	24	232	218
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-40	-32	-18	-13	-14	-13	-72	-58
Årets avskrivningar enligt plan	-8	-8	-4	-5	-8	-1	-21	-14
Avyttringar/Utrangeringar	-	0	2	-	2	-	4	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-48	-40	-20	-18	-20	-14	-89	-72
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-99	-52	-	-	-	-	-99	-52
Årets nedskrivning	-	-47	-	-	-	-	-	-47
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-99	-99	-	-	-	-	-99	-99
Planenligt restvärde vid årets slut	33	23	11	14	1	10	45	47

Moderbolag	Utvecklingsarbeten		Hyreskontrakt		Totalt	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	153	107	32	21	185	128
Investeringar	17	46	1	11	18	57
Avyttringar/Utrangeringar	-	0	-2	-	-2	0
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	170	153	31	32	201	185
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-40	-31	-18	-13	-58	-44
Årets avskrivningar enligt plan	-4	-9	-5	-5	-9	-14
Avyttringar/Utrangeringar	-	0	2	-	2	0
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-44	-40	-21	-18	-65	-58
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-99	-52	-	-	-99	-52
Årets nedskrivning	-	-47	-	-	-	-47
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-99	-99	-	-	-99	-99
Planenligt restvärde vid årets slut	27	14	10	14	37	28

Not 15 Materiella anläggningstillgångar

Koncern	Byggnader, mark, markanläggning		Inventarier		Totalt	
	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	56	490	1 574	1 761	1 630	2 251
Nyanskaffningar	3	12	321	216	324	228
Avyttringar/Utrangeringar	-2	0	-115	-111	-117	-111
Utdelning till ägare ¹⁾	-	-446	-	-292	-	-738
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	57	56	1 780	1 574	1 837	1 630
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-13	-274	-1 157	-1 280	-1 170	-1 554
Avyttringar/Utrangeringar	0	0	100	93	100	93
Årets avskrivningar enligt plan	-2	-5	-91	-220	-93	-225
Utdelning till ägare ¹⁾	-	266	-	250	-	516
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	-15	-13	-1 148	-1 157	-1 163	-1 170
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-	-	-48	-4	-48	-4
Årets nedskrivning	-	-	-18	-44	-18	-44
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-	-	-66	-48	-66	-48
Planenligt restvärde vid årets slut	42	43	566	369	608	412
Bokfört värde, byggnader	39	40				
Bokfört värde, mark, markanläggningar	3	3				
Taxeringsvärde, byggnader	11	11				
Taxeringsvärde, mark	1	1				

¹⁾ Avser utdelning av aktier i Apoteket Produktion & Laboratorier AB.

Moderbolag	2011	2010	2011	2010	2011	2010
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets början	2	448	1 443	1 339	1 445	1 787
Nyanskaffningar	-	0	304	204	304	204
Ackumulerade anskaffningsvärden på tillgångar sålda till dotterbolag		-446 ¹⁾		-		-446
Avyttringar/Utrangeringar	-2	-	-97	-100	-99	-100
Ackumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	0	2	1 650	1 443	1 650	1 445
Ackumulerade avskrivningar vid årets början	-1	-263	-1 059	-938	-1 060	-1 201
Ackumulerade avskrivningar på tillgångar sålda till dotterbolag		266 ¹⁾		-		266
Avyttringar/Utrangeringar	1	-	82	74	83	74
Årets avskrivningar enligt plan		-4	-79	-195	-79	-199
Ackumulerade avskrivningar vid årets slut	0	-1	-1 056	-1 059	-1 056	-1 060
Ackumulerade nedskrivningar vid årets början	-	-	-48	-4	-48	-4
Årets nedskrivning	-	-	-18	-44	-18	-44
Ackumulerade nedskrivningar vid årets slut	-	-	-66	-48	-66	-48
Planenligt restvärde vid årets slut	0	1	528	336	528	337
Bokfört värde, byggnader	0	1				
Bokfört värde, mark, markanläggningar	0	0				
Taxeringsvärde, byggnader	0	0				
Taxeringsvärde, mark	0	0				

¹⁾ I maj 2010 såldes fyra industrifastigheter till dotterbolaget Apoteket Produktion & Laboratorier AB. Fastigheterna såldes till bokfört värde, 180 miljoner kronor. Samtidigt lämnades ett aktieägartillskott på 80 miljoner kronor. Påverkan på kassaflödet uppgick till 100 miljoner kronor.

NOT 16 Innehav i intresseföretag

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Vid årets början	27	27	18	9
Årets nyanskaffningar	–	–	–	9
Andel av vinst/förlust ¹⁾	–3	0	–	–
Vid årets slut	24	27	18	18

¹⁾ Andel av vinst/förlust anges efter skatt.

Koncernens andelar i intresseföretag

2010	Tillgångar	Skulder	Intäkter	Vinst/Förlust
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	7	2	1	0
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	24	6	10	0
Summa	31	8	11	0
2011				
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	7	2	0	0
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	21	6	13	–3
Summa	28	8	13	–3

Specifikation av koncernens andelar i intresseföretag

	Andelar	Andel i procent	Bokfört värde
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	27 000	45,0	9
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	18 750	37,5	15

Specifikation av moderbolagets andelar i intresseföretag

	Andelar	Andel i procent	Bokfört värde
Kårhuset Pharmen AB 556043-3277, Uppsala	27 000	45,0	9
Fastighets AB Högberga 556449-1677, Stockholm	18 750	37,5	9

Not 17 Pensionstillgångar i koncernen

Flertalet anställda i Apoteket AB samt dotterbolag omfattas av ITP-planen exklusive vissa övergångsgrupper som fortsätter att tjäna in pension enligt Apotekets pensionsplan. De anställda som är födda före 1979 tjänar in förmånsbestämd pension enligt ITP2 och de anställda som är födda från och med 1979 omfattas av ITP1, den avgiftsbestämda delen av ITP-planen. Det förmånsbestämda ålderspensionsintjänandet inom Apotekskoncernen tryggas i Apoteket ABs och dess svenska dotterbolags pensionsstiftelse.

När det gäller försäkringstryggad ITP har Alecta meddelat att de saknar tillräcklig information för förmånsbestämd redovisning, därför kommer ITP-planen att redovisas som en avgiftsbestämd plan. Under 2008 tecknade Apoteket ett nytt pensionsavtal med de fackliga organisationerna. Innebörden i avtalet är att bland annat den så kallade apoteksplanen ersätts med ITP och att Apoteket årligen tar beslut om eventuell indexering av intjänad pensionsrätt och utgående pensioner, för den del som inte omfattas av ITP.

Pensionsförmåner

De belopp som redovisas i balansräkningen har beräknats enligt följande:

	2011	2010
Nuvärdet av pensionsförpliktelser	–8 017	–7 445
Verkligt värde på förvaltningstillgångar	9 376	10 343
Pensionsförpliktelser minus förvaltningstillgångar	1 359	2 898
Oredovisade aktuariella förluster+/ vinster-	474	–1 355
Redovisad fordran exklusive särskild löneskatt	1 833	1 543
Särskild löneskatt	445	374
I balansräkningen redovisad fordran	2 278	1 917

forts. not 17

De belopp som redovisas i resultaträkningen är följande:

	2011	2010
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande år ¹⁾	-88	-113
Kostnad avgångspensioner ¹⁾	-3	-21
Räntekostnad ²⁾	-289	-281
Justering för oredovisad aktuariell post avseende inlösen av ITPK ¹⁾	10	-
Periodens resultat av aktuariell vinst/förlust ²⁾	20	-
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	570	519
Summa kostnad för förmånsbestämda planer	220	104
Kostnad för avgiftsbestämda planer ¹⁾	-60	-132
Särskild löneskatt ³⁾	39	-7
Summa pensionskostnad	199	-35

¹⁾ Redovisas i koncernens resultaträkning som personalkostnad

²⁾ Redovisas i koncernens resultaträkning som finansiell post

³⁾ Fördelas i koncernens resultaträkning mellan personalkostnader och finansiella poster

Den faktiska avkastningen på förvaltningstillgångarna uppgick till -619 (1 075) miljoner kronor. Faktisk avkastning för 2011 redovisas exklusive driftskostnad.

De viktigaste aktuariella antagandena som användes var följande:

	2011	2010
Diskonteringsränta	3,50%	3,95%
Förväntad nettoavkastning på förvaltningstillgångar	5,00%	5,60%
Framtida löneökningar	3,30%	3,30%
Förhöjt prisbasbelopp	2,00%	2,00%
Personalomsättning	5,00%	3,50%
Genomsnittlig återstående tjänstgöringstid är	15,8 år	15,6 år

- Nuvärdet av den förmånsbestämda förpliktelsen fastställs genom diskontering av uppskattade framtida kassaflöden med utgångspunkt från diskonteringsräntan för svenska bostadsobligationer, som är utfärdade i samma valuta och med löptider jämförbara med den aktuella pensionsskuldens.
- Förhöjt prisbasbelopp är ett mått på inflationsantagandet. Det förhöjda prisbasbeloppet speglar utvecklingen av konsumentprisindex och används av Apoteket för uppräkningsunderlag.
- Förväntad löneökning speglar framtida förväntade procentuella löneökningar med hänsyn tagen till framtida förväntad inflation (se det förhöjda prisbasbeloppet).
- Personalomsättning bygger dels på historiska fakta, dels på förväntad framtida personalomsättning.

Redovisningsprincip för aktuariella vinster och förluster

Förändringar som beror på ändrade antaganden för att beräkna nuvärdet av pensionsåtaganden för varje räkenskapsår, förs till korridoren för aktuariella vinster och förluster och får därmed ingen effekt på resultaträkningen. Korridoren definieras som 10 procent av det högsta värdet av pensionsförpliktelsen alternativt förvaltningstillgångarna. Aktuariell förlust per den 31 december 2011 uppgick till 474 miljoner kronor.

Specifikation av förändringarna i förmånsbestämda pensionsplaner och förvaltningstillgångar

	2011	2010
<i>Specifikation förändring förmånsbaserat pensionsåtagande</i>		
Nuvärde av förpliktelsen vid årets ingång	7 445	7 322
Kostnad för nyintjänande	88	113
Kostnad avgångspensioner	3	21
Räntekostnad	289	281
Inlösta förmåner	-58	-
Utbetalda förmåner	-348	-303
Aktuariell förlust på förpliktelsen	598	11
Nuvärde av pensionsförpliktelsen vid årets utgång	8 017	7 445
<i>Specifikation förändring av förvaltningstillgångarna</i>		
Förvaltningstillgångar vid årets ingång	10 343	9 268
Förväntad avkastning på förvaltningstillgångar	570	519
Gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse	-336	-
Aktuariell förlust/vinst på förvaltningstillgångarna	-1 201	556
Förvaltningstillgångar vid årets utgång	9 376	10 343

forts. not 17

Förvaltningstillgångarna består huvudsakligen av aktier och räntebärande värdepapper med följande marknadsvärden på balansdagen:

Tillgångsslag	2011	2010
Aktier och liknande finansiella instrument	3 945	5 781
Räntebärande värdepapper m m	4 558	4 564
Övrigt	874	-2
Summa	9 376	10 343

Överskott samt erfarenhetsbaserade justeringar på skuld/tillgång:

	2011	2010	2009	2008
Nuvärdet av förmånsbestämda förpliktelser	-8 017	-7 445	-7 322	-6 978
Förvaltningstillgångar	9 376	10 343	9 268	6 641
Underskott/Överskott	1 359	2 898	1 946	-337
Erfarenhetsbaserade justeringar på förpliktelsen	187	11	194	-424
Effekter av ändringar av aktuariella antaganden på förpliktelsen	-784	-	-	-
Erfarenhetsbaserade justeringar på förvaltningstillgångarna	-1 201	556	2 405	-2 340

Koncernen förväntar sig ett nettokassaflöde under 2012 avseende förmånsbestämda planer uppgående till 337 miljoner kronor. Den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar baseras på den nuvarande sammansättningen av placeringsportföljen.

Åtaganden för ålderspension och familjepension för tjänstemän i Sverige tryggas genom en försäkring i Alecta. Enligt ett uttalande från Rådet för finansiell rapportering, UFR 3, är detta en förmånsbestämd plan som omfattar flera arbetsgivare. För räkenskapsår för vilket bolaget inte haft tillgång till sådan information som gör det möjligt att redovisa denna plan som en förmånsbestämd plan, ska en pensionsplan enligt ITP som tryggas genom en försäkring i Alecta redovisas som en avgiftsbestämd plan. Årets avgifter för pensionsförsäkringar som är tecknade i Alecta uppgår till 60 (68) miljoner kronor. Vid utgången av 2011 uppgick Alectas överskott i form av den kollektiva konsolideringsnivån till 113 (146) procent. Den kollektiva konsolideringsnivån utgörs av marknadsvärdet på Alectas tillgångar i procent av försäkringsåtagandena beräknade enligt Alectas försäkringstekniska beräkningsantaganden, vilka inte överensstämmer med IAS 19.

Pensionsstiftelsens förvaltning av tillgångarna

Storleken på Apotekets pensionsskuld förändras med utgångspunkt från bland annat ränteläget och inflations- och reallöneutvecklingen i Sverige. Placeringsverksamheten i Apotekets pensionsstiftelse ska således i huvudsak vara exponerad mot tillgångar som återspeglar pensionsskuldens karakteristika.

Mot bakgrund av ovanstående har pensionsstiftelsens styrelse lagt fast en placeringsinriktning som innebär att en del av kapitalet placeras i räntebärande tillgångar utgivna av den svenska staten eller andra låntagare med hög kreditvärdighet. Därutöver sker placeringarna i aktier med en huvudsaklig inriktning på den svenska marknaden.

Det övergripande syftet är att diversifiera förvaltad kapital inom både nominella och reala tillgångar och därmed minska risken samtidigt som en långsiktigt god avkastning kan uppnås.

NOT 18 Varulager

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Handelsvaror till anskaffningsvärde	1 358	1 069	1 117	839
Summa	1 358	1 069	1 117	839

Den utgift för varulager som kostnadsförts ingår i posten Handelsvaror och uppgick i koncernen till 18 554 (21 086) miljoner kronor och i moderbolaget till 11 643 (12 557) miljoner kronor.

Not 19 Övriga fordringar

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Momsfordran	387	385	235	227
Övriga fordringar	109	42	103	40
Summa	496	427	338	267

Not 20 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Aviserade hyror	80	78	71	68
Periodiserade kostnader	42	32	36	32
Upplupen leverantörsbonus	8	5	6	5
Övriga poster	15	7	6	2
Summa	145	122	119	107

Not 21 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Semesterersättningsreserv	162	156	132	120
Bonus anställda	20	15	17	11
Retroaktiva löner	20	11	20	11
Förutbetalda intäkter	18	7	–	7
Periodiserade leverantörsfakturer	61	54	59	36
Övriga poster	7	2	6	1
Summa	288	245	234	186

Not 22 Övriga avsättningar

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Vid årets början	236	160	213	156
<i>Kostnadsfört i resultaträkningarna</i>				
Tillkommande avsättningar	23	201	20	178
Återförda utnyttjade belopp	–78	–9	–68	–9
Utnyttjat under året	–80	–116	–69	–112
Vid årets slut	101	236	96	213
Varav långfristig avsättning ¹⁾	14	36	13	36
Varav kortfristig avsättning	87	200	83	177

¹⁾ Av långfristig avsättning förfaller 0 (0) miljoner kronor i koncernen och i moderbolaget senare än fem år efter balansdagen.

Koncern	Avgångs- vederlag			Summa
	Hyror	Förlustkontrakt		
Vid årets början	43	57	136	236
Tillkommande avsättningar	2	21	–	23
Utnyttjat under året	–	–31	–49	–80
Återförda utnyttjade belopp	–25	–20	–33	–78
Vid årets slut	20	27	54	101

Tillkommande avsättningar avseende hyror utgörs av kostnader för nedläggning av dosverksamheten i Borås. Återförda hyror utgörs av ej utnyttjad reserv avseende kostnader för tomma lokaler i samband med omlokaliseringar av apotek.

Tillkommande avsättningar för avgångsvederlag utgörs av personalkostnader för nedläggning av dosverksamheter, personalkostnader relaterade till förlorade upphandlingar inom ett antal landsting samt övriga anpassningar till koncernens nuvarande verksamhetsomfattning.

Återförda avsättningar för förlustkontrakt utgörs av ej nyttjad reserv avseende omstrukturerings- och omregleringskostnader i samband med Apotekets övergångslovningsverksamhet till övriga aktörer.

Ansvarsförbindelser

Apoteket AB har tecknat borgensåtaganden i samband med överlåtelse av hyresavtal till klusterbolag som sålts under första kvartalet 2010. Antalet kvarvarande borgensåtaganden är 30 stycken och beloppet uppgår till cirka 66 (70) miljoner kronor. Löptid för borgensåtagandena varierar. Köparna av dotterbolagen åtar sig att lösa Apoteket ABs borgensåtaganden. Om detta inte sker inom avtalad tid utgår en ersättning till Apoteket AB för utställda borgensförbindelser.

Apoteket har tecknat garantiförbindelse med PRI Pensionsgaranti. Den ömsesidiga ansvarigheten är 2 procent av pensionskulden. Beloppet uppgick för år 2011 till 32 (28) miljoner kronor.

Not 23 Finansiella instrument och finansiell riskhantering

Apotekets finansiella riskhantering styrs av koncernens finanspolicy som beslutas av Apotekets styrelse. Finanspolicyen omfattar riktlinjer för likviditetsförvaltning, kapitalförsörjning och finansiell riskhantering. Koncernens övergripande riskhanteringspolicy eftersträvar att minimera potentiella ogynnsamma effekter på koncernens finansiella resultat. Finansförvaltningen är centraliserad till en koncerngemensam funktion inom moderbolaget med uppdraget att tillvarata samordningsvinster, minska resultat- och kassaflödesfluktuationer samt att sörja för en god riskhantering. Dotterbolagen och moderbolagets operativa enheter, ansvarar för identifiering, rapportering och uppföljning av finansiella risker som uppstår i verksamheten.

Policy och principer för hantering av finansiella risker

Mål och tillämplade principer för finansiell riskhantering

Målen för finansiell riskhantering är att upprätthålla en god betalningsberedskap och en effektiv kapitalanvändning samt att trygga kapitalförsörjningen. De principer för finansiell riskstyrning som tillämpas är:

- Finansiella risker som uppstår i koncernens verksamhet ska ligga inom fastställda begränsningar avseende kreditrisk, marknadsrisk och refinansieringsrisk. För all riskhantering gäller att spekulativ handel inte är tillåten.
- All kreditgivning ska ha sin grund i affärsmässiga överväganden som beaktar såväl finansieringskostnad som risk. Kredit ska medges först efter prövning av kredittagaren.
- Koncernens finansförvaltning och kreditgivning ska kännetecknas av sådan organisation inklusive intern kontroll och rapportering att de administrativa riskerna minimeras.

Likviditetsrisk

Finansiering av tillfällig likviditetspåfrestning vid månadsskiftena hanteras via tillräckliga avtalade kreditmöjligheter.

Försiktighet i hantering av likviditetsrisk innebär att inneha tillräckliga likvida medel och tillgänglig finansiering genom tillräckliga avtalade kreditmöjligheter. På grund av den dynamiska beskaffenheten hos den underliggande verksamheten strävar Apoteket efter att bibehålla flexibiliteten i finansieringen genom att upprätthålla avtal om lyftningsbara krediter.

Ränterisk

Koncernens exponering för ränterisk är i allt väsentligt förknippad med pensionstillgången. Pensionsstiftelsen eftersträvar en placering av förvaltningstillgångarna som balanserar den risk som värdeutvecklingen av pensionsskulden innebär. I övrigt finns en begränsad exponering för ränterisk vid kortfristig finansiell upplåning och placering.

Valutarisk

Inköp och försäljning sker i allt väsentligt i svenska kronor varför valutaexponeringen är begränsad.

Kreditrisk

Koncernen har ingen väsentlig koncentration av kreditrisker. Fastställd policy för kreditriskhantering finns framtagen.

Försäljning inom konsumentmarknaden sker kontant eller via vanligt förekommande kreditkort. Delbetalningssystem för privatkunder finns sedan 1997 och har tidigare belastats med stora kreditförluster. Från den 28 november 2005 har Apoteket infört kreditprövning för samtliga nyinkommande kunder som ansöker om kredit. Kreditprövningen utgår ifrån om kunden har betalningsanmärkningar eller skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten. Kontroll görs om personen är under 18 år, har förvaltare, saknar adress, är bosatt utomlands eller har skyddad identitet. Kunder som inte betalar sina skulder spärras ut och nekas fortsatt kredit efter cirka två månader från det att fakturan förfallit.

Av Apotekets utestående kundfordringar står landstingen för en väsentlig del. Risken bedöms som mycket låg. Fordringarna betalas normalt inom angiven kredittid.

Förfallotidpunkter för kundfordringar

Koncern	2011	2010	2009	2008
Förfallna men inte nedskrivna				
< 30 dagar	96	22	12	5
30–90 dagar	6	9	13	4
Förfallna och nedskrivna				
91–180 dagar	1	0	0	1
> 180 dagar	0	0	0	1
Total	103	31	25	11

Fordringarna kan anses vara osäkra när betalning är förfallen över 90 dagar eller när det finns tillgänglig information som föranleder avskrivning av fordran.

Under 2011 har faktureringsstidpunkten harmoniserats med försäljningstidpunkten vilket påverkat beloppet för förfallna men inte nedskrivna kundfordringar mellan 0-30 dagar väsentligt.

forts. not 23

Avsättning för osäkra fordringar

Avsättning för osäkra fordringar uppgick till 3 (3) miljoner kronor. Avsättning för osäkra fordringar har ändrats enligt följande:

Koncern	2011	2010	2009	2008
Vid årets ingång	3	3	3	4
Reservering för befarade förluster	0	0	0	-1
Vid årets utgång	3	3	3	3
Konstaterade förluster	4	6	7	6
Återvunnen kundförlust	4	4	5	5

Årets kostnad för osäkra fordringar uppgick till 4 (6) miljoner kronor. Andelen osäkra fordringar beräknas utifrån en i Apoteket etablerad och väl beprövad modell. Redovisat värde utgör således en god approximation av verkligt värde.

för kundfordringar och leverantörsskulder, förutsätts motsvara deras verkliga värden. Verkligt värde på finansiella skulder beräknas, för upplysning i not, genom att diskontera det framtida kontrakterade kassaflödet till den aktuella marknadsränta, som är tillgänglig för koncernen för liknande finansiella instrument.

Verkligt värde på finansiella instrument

Nominellt värde, minskat med eventuella bedömda krediteringar,

Nedanstående tabell visar redovisat och verkligt värde per typ av instrument:

Koncern	2011		2010	
	Redovisat värde	Verkligt värde	Redovisat värde	Verkligt värde
<i>Finansiella tillgångar</i>				
Kundfordringar ¹⁾	2 920	2 920	3 207	3 207
Kortfristig placering ²⁾	-	-	5 923	5 923
Likvida medel	223	223	189	189
Total	3 143	3 143	9 319	9 319
<i>Finansiella skulder</i>				
Leverantörsskulder ³⁾	2 188	2 188	2 431	2 431
Övrig långfristig skuld	43	43	61	61
Låneskulder ⁴⁾	1 999	1 999	2 000	2 000
Total	4 230	4 230	4 492	4 492

¹⁾ I redovisat värde för kundfordringar beaktas den andel av fordringarna som anses osäkra.

²⁾ Kortfristig placering utgörs av erhållet belopp vid försäljningen av dotterbolag innehållande 465 apotek.

³⁾ Leverantörsskulders verkliga värde utgörs av redovisat värde.

⁴⁾ Skulder till kreditinstitut, räntebärande.

Finansiella tillgångar som kan säljas	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Vid årets ingång	-	3	-	3
Inköp och försäljning netto	-	-3	-	-3
Vid årets utgång	-	-	-	-

Finansiella tillgångar som kan säljas utgjordes 2009 av bostadsrätter. Dessa såldes under 2010.

Finansiella skulder till kreditinstitut	Koncern		Moderbolag		Beviljad
	2011	2010	2011	2010	
Nordea	800	1 000	800	1 000	2 500
Certifikat	1 199	1 000	1 199	1 000	1 500
Totalt utnyttjad kredit	1 999	2 000	1 999	2 000	4 000

Beviljad ej utnyttjad checkkredit uppgår till 800 miljoner kronor. Låneskulder omfattar dagslån om 800 (1 000) miljoner kronor med en räntesats om 2,70 (2,30) procent samt ett certifikat om

1 199 (1 000) miljoner kronor till en räntesats om 2,30 (1,67) procent. Löptid för certifikatet är sju dagar. Redovisat värde för låneskulder utgör en god approximation av det verkliga värdet.

forts. not 23

Ränteintäkter och räntekostnader på finansiella instrument

Nedanstående tabell visar ränteintäkter och räntekostnader avseende Apotekets samtliga finansiella tillgångar och finansiella skulder:

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Ränteintäkter på finansiella tillgångar ¹⁾	35	33	38	34
Räntekostnader på finansiella skulder	-20	-7	-25	-7
Valutakursvinster/förluster på skulder	-1	5	-1	5
Totalt	14	31	12	32

¹⁾ Ränteintäkter för kortfristig placering, perioden januari-juni 2011, uppgick till 33 miljoner kronor.

Not 24 Medelantal anställda

	2011		2010	
	Medelantalet anställda	varav män, %	Medelantalet anställda	varav män, %
<i>Moderbolag</i>				
Sverige	3 691	12,4	3 946	11,8
<i>Dotterföretag</i>				
Sverige	942	18,8	1 709	21,2
Koncernen totalt ¹⁾	4 633	13,7	5 655	14,6

¹⁾ Minskningen mellan åren förklaras huvudsakligen av att personal på de 615 apotek som avyttrats har följt med till nya arbetsgivare.

Styrelseledamöter och ledande befattningshavare

	2011		2010	
	antal	varav män, %	antal	varav män, %
<i>Koncern</i>				
Styrelseledamöter ¹⁾	9	33,3	24	41,7
Vd och andra ledande befattningshavare	24	41,7	23	30,4
<i>Moderbolag</i>				
Styrelseledamöter	9	33,3	9	33,3
Vd och andra ledande befattningshavare	9	33,3	10	20,0

¹⁾ I dotterbolagens styrelser har externa representanter avgått under året

Sjukfrånvaro

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Total sjukfrånvaro i procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden	3,6	3,6	3,7	3,6
Sjukfrånvaro för kvinnor ¹⁾	3,9	3,8	4,0	3,8
Sjukfrånvaro för män ¹⁾	2,1	2,2	1,9	2,0
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 29 år och yngre ¹⁾	2,0	1,8	2,0	1,8
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 30–49 år ¹⁾	4,1	3,9	4,3	4,1
Sjukfrånvaro för åldersgruppen 50 år och äldre ¹⁾	3,9	4,0	4,1	4,0

¹⁾ I procent av den sammanlagda ordinarie arbetstiden för respektive grupp.

	Koncern		Moderbolag	
	2011	2010	2011	2010
Andelen av total sjukfrånvaro som har varat i 60 dagar eller mer, %	1,0	1,0	0,9	1,0

Not 25 Transaktioner med närstående

Koncernföretag

För moderbolaget avser 0,1 (0,3) procent av årets inköp och 3,4 (4,5) procent av årets försäljning av transaktioner med koncernföretag. Vid inköp och försäljning mellan koncernföretag tillämpas samma principer för prissättning som vid transaktioner med externa parter.

Svenska staten

Apoteket är helägt av svenska staten. Inköp och försäljning av produkter och tjänster till och från statliga myndigheter och bolag sker på affärsmässiga grunder.

Övriga ränteintäkter och räntekostnader

I moderbolagets ränteintäkter ingår räntor avseende koncern-

företag till ett belopp av 2,7 (3,2) miljoner kronor. I räntekostnader ingår räntor avseende koncernföretag till ett belopp av 6,6 (2,5) miljoner kronor.

Ersättning till ledande befattningshavare

Ersättning till ledande befattningshavare presenteras i not 9.

Andra organisationer i Sverige

Apoteket ABs Pensionsstiftelse förvaltar de förvaltningstillgångar som tryggar förmånsbestämda pensionsåtaganden för Apoteket AB och Apoteket Farmaci AB. Under 2011 har Apoteket AB erhållit en gottgörelse om 336 (0) miljoner kronor. Gottgörelsen om 336 miljoner kronor avser utbetalda ålderspensioner avseende 2010.

Not 26 Resultat från andelar i koncernföretag

	Moderbolag	
	2011	2010
Mottaget Koncernbidrag	217	246
Utdelning från dotterbolag	–	8
Resultat från försäljning av andelar i dotterbolag	–	4 775
Nedskrivning av aktier i dotterbolaget Apoteket International AB och Apoteksakademien AB	–72	–
Summa	145	5 029
Sålda dotterbolag		
Försäljningspris	0	5 969
Försäljningsomkostnader	0	–187
Bokfört värde på sålda andelar	0	–1 007
Resultat från försäljning av andelar i dotterbolag	0	4 775

Not 27 Bokslutsdispositioner

	Moderbolag	
	2011	2010
Skillnad mellan bokförd avskrivning och avskrivning enligt plan		
– Byggnader	–	27
– Inventarier	–25	82
Periodiseringsfond, årets avsättning	–67	–
Återföring periodiseringsfond	–	258
Lämnade Koncernbidrag	–48	–
Summa	–140	367

Not 28 Andelar i koncernföretag

	Moderbolag	
	2011	2010
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets början	335	1 653
Kapitaltillskott till dotterbolag och nyanskaffningar	59	83
Avyttringar	–	–1 011
Nedskrivning ¹⁾	–72	–
Likvidation ²⁾	–65	–
Utdelat till ägare ³⁾	–	–390
Akkumulerade anskaffningsvärden vid årets slut	257	335

¹⁾ Nedskrivning av aktier i Apoteket International AB samt Apoteksakademien AB till följd av svag lönsamhetsutveckling.

²⁾ Likvidation av dotterbolaget Adara AB.

³⁾ Utdelning 2010 avser aktier i dotterbolagen Apoteksgruppen i Sverige AB och Apoteket Produktion & Laboratorier AB.

forts. not 28

Specifikation av moderbolagets och dotterbolags innehav av aktier och andelar i koncernföretag

Koncernföretag/Org nr/Säte	Antal andelar	Andel i procent	Bokfört värde	
			2011	2010
Apoteket Farmaci AB 556758-1789, Stockholm	25 000	100	250	250
Apoteksakademin i Sverige AB 556792-4005, Stockholm	1 000	100	0	3
Förvaltnings AB Tanken 556500-6953, Stockholm	1 000	100	0	0
Adara AB 556615-7367, Stockholm	1 000	100	0	65
Apoteket International AB 556606-4266, Stockholm ¹⁾	1 000	100	0	10
Apoteket Norge AS 993289396, Oslo ¹⁾	100	100	–	–
Apoteket Deutschland GmbH 264819621, Marschacht ¹⁾	250	100	–	–
<i>Vilande bolag</i>				
Apoteksinformation AB 556043-0984, Stockholm	50 000	100	6	6
Apoteksbolaget AB 556459-6723, Stockholm	500	100	1	1
Nordiska Apoteksservice AB 556629-4616, Stockholm	34 000	100	–	0
Sveriges Apotek AB 556197-7355, Stockholm	1 000	100	–	0
BD Bankdata AB 556309-7343, Stockholm	1 000	100	–	0
Summa			257	335

¹⁾ Apoteket International AB äger samtliga aktier i Apoteket Norge AS, som bildades 2008, samt Apoteket Deutschland GmbH, som bildades 2010.

Not 29 Utdelning per aktie

På årsstämman den 26 april 2012 kommer en kontant utdelning avseende 2011 på 1 142,86 (30 857,14) kronor per aktie, totalt 200 (5 400) miljoner kronor att föreslås. Utdelningen redovisas som

en vinstdisposition. Under 2011 har utdelning om 5 400 miljoner kronor gjorts till ägaren.

Not 30 Obeskattade reserver

	Moderbolag	
	2011	2010
Akkumulerade avskrivningar utöver plan	25	–
Periodiseringsfonder	572	505
Summa	597	505
<i>Akkumulerade avskrivningar utöver plan fördelar sig enligt följande:</i>		
Inventarier	25	–
Summa	25	–
<i>Periodiseringsfonder fördelar sig enligt följande:</i>		
Periodiseringsfond, taxering 2007	69	69
Periodiseringsfond, taxering 2008	115	115
Periodiseringsfond, taxering 2009	164	164
Periodiseringsfond, taxering 2010	157	157
Periodiseringsfond, taxering 2012	67	–
Summa	572	505

Not 31 Pensioner i moderbolaget

Apoteket AB har sedan 2008 ett nytt pensionsavtal som innebär att flertalet anställda är anslutna till ITP-planen, exklusive vissa övergångsgrupper som fortsätter tjäna in pension enligt Apotekets pensionsplan. Några personer i koncernledningen omfattas inte heller av ITP-planen. Medarbetare födda mellan 1949 och 1978 ansluts som regel till den förmånsbestämda pensionsplanen ITP2. Medarbetare födda från och med 1979 ansluts till den premiebestämda pensionsplanen ITP1. Ålderspensionsintjänandet enligt ITP-planen tryggas i Apotekets pensionsstiftelse med kreditförsäkring av motsvarande pensionsskuld i PRI. Med anledning av ITP-anslutningen betalar Apoteket AB premier avseende sjuk- och familjepension, ålderspension enligt ITP1 samt kompletterande ålderspension för ITP2, så kallad ITPK. Apotekets pensionsplan är endast förändrad till den del att utgående pensionsförmåner och

intjänad pensionsrätt inte längre är värdesäkrad. Istället tar Apoteket årliga beslut om eventuell indexering av utgående pensioner och intjänad pensionsrätt. Apotekets pensionsplan omfattar liksom tidigare ålderspension, familjepension, sjukpension samt familjeskydd inklusive särskild barnpension. Utöver detta finns även en kompletterande ålderspension som har tryggats i Apotekets försäkringsförening Optimalia. Den kompletterande ålderspensionen klassificeras som en avgiftsbestämd plan. Sedan 1 oktober 2010 har en beståndsöverlåtelse av Optimalia skett till Svensk Handel Försäkring.

Apoteket AB har även under 2011 fortsatt uppbyggnaden av franchiseverksamheten genom uppstart av tolv nya bolag. Dessa franchisebolag blir enskilda bolag utanför koncernen och tecknar egna pensionsvillkor enligt kollektivavtal.

	2011	2010
Kapitalvärde av pensionsförpliktelsen vid årets början	-6 205	-6 352
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-435	20
Räntekostnad	-214	-195
Utbetalning av pensioner	326	322
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser vid årets slut	-6 528	-6 205

I nedanstående tabell redovisas utvecklingen av särskilt avskilda tillgångar som stiftelsen förvaltar

Särskilt avskilda tillgångar	2011	2010
Verkligt värde av tillgångar vid årets början	10 343	9 268
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar ¹⁾	-631	1 075
Gottgörelse från Apotekets pensionsstiftelse	-336	-
Verkligt värde av tillgångar vid årets slut	9 376	10 343

¹⁾ Avkastning på särskilt avskilda tillgångar för 2011 redovisas inklusive driftskostnad.

Pensionsförpliktelser minus förvaltningstillgångar	2011	2010
Kapitalvärde av pensionsförpliktelser vid årets slut	-6 528	-6 205
Verkligt värde av tillgångar vid årets slut	9 376	10 343
Netto avseende pensionsförpliktelser (tillgång+)	2 848	4 138
I balansräkningen redovisad skuld/fordran	-	-

Specifikation avseende årets totala kostnader och intäkter avseende pensioner

	2011	2010
<i>Pensionering i egen regi</i>		
Intäkt/kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-435	20
Räntekostnad	-214	-195
Avkastning på särskilt avskilda tillgångar	-631	1 075
Ökning/minskning av överskott i särskilt avskiljbara tillgångar	1 280	-1 222
Kostnad för pensionering i egen regi	10	-322
<i>Pensionering genom försäkring</i>		
Försäkringspremier	-60	-107
Redovisad pensionskostnad	-50	-429
Särskild löneskatt på pensionskostnader	-9	-104

forts. not 31

Pensionsstiftelsens förvaltningstillgångar består huvudsakligen av aktier och räntebärande värdepapper med följande marknadsvärden på balansdagen

Tillgångsslag	2011-12-31	Andel
Aktier och liknande finansiella instrument	3 944	42%
Räntebärande värdepapper mm	4 558	49%
Övrigt	874	9%
Summa	9 376	100%

Moderbolaget förväntar sig ett nettokassaflöde under 2012 avseende förmånsbestämda planer uppgående till –337 miljoner kronor. Den förväntade avkastningen på förvaltningstillgångar baseras på den nuvarande sammansättningen av placeringsportföljen.

Ränteantaganden

Apoteket ABs anslutning till ITP-planen innebär till stor del förändrad tillämpning av ränteantaganden, dels med anledning av att Apoteket AB nu tryggar nyintjänad ålderspension enligt ITP2 i Apotekets pensionsstiftelse, dels att värdesäkring är borttagen avseende intjänad pensionsrätt och utgående pensioner enligt Apotekets pensionsplan. För nyintjänad förmånsbestämd ålders-

pension enligt ITP2 tillämpas Pensions- och registreringsinstitutets (PRIs) ränteantagande på brutto 3,85 procent.

För nyintjänad pension fram till och med pensionering enligt Apotekets pensionsplan tillämpas Finansinspektionens föreskrift om försäkringstekniska grunder, FFFS 2007:31. Dessa föreskrifter innehåller så kallade tryggandegrunder som ska användas för att beräkna kapitalvärden vid tryggande av pensionsutfästelser utanför livförsäkringsbolag och tjänstepensionskassor. För utgående pensioner och intjänad pensionsrätt enligt Apotekets pensionsplan tillämpas räntefot för åtaganden som inte innebär utfästelse om framtida värdesäkring eller indexuppräknings på brutto 3,6 procent.

Not 32 Händelser efter balansdagen

Efter balansdagen har Apoteket fått anbudssvar avseende läkemedelsförsörjning från fyra landsting med full tilldelning i tre anbud samt en tilldelning av tre möjliga i det fjärde anbudet. Anbudena är av varierande omfattning men generellt är tjänsteinnehållet reducerat jämfört med nuvarande avtal.

Anbudssvar har även inkommit avseende tre dosupphandlingar där en avsåg enskild dosupphandling från landsting samt två avsåg gemensam upphandling. Apoteket tilldelades en av dessa tre dosupphandlingar.

Förslag till vinstdisposition

Till årsstämmans förfogande står följande vinstmedel och fria fonder

Balanserad vinst	247 445 708 kr
Årets vinst	62 952 918 kr
Totalt	310 398 626 kr

Styrelsens yttrande över den föreslagna vinstutdelningen

Styrelsen anser att den föreslagna vinstutdelningen är försvarlig utifrån moderbolagets och koncernens konsolideringsbehov, likviditet och ställning i övrigt samt förenligt med ägarens krav och förväntningar.

Styrelsen föreslår att vinstmedlen disponeras så att

Till aktieägaren utdelas 1 142,86 kronor per aktie, totalt	200 000 000 kr
I ny räkning överförs	110 398 626 kr
Totalt	310 398 626 kr

Den av årsstämman beslutade utdelningen kommer att utbetalas senast den 31 maj 2012.

Undertecknade försäkrar att koncern- och årsredovisningen har upprättats i enlighet med internationella redovisningsstandarder IFRS, sådana de antagits av EU, respektive god redovisningssed och ger en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ställning och

resultat samt att förvaltningsberättelsen ger en rättvisande översikt över utvecklingen av koncernens och moderbolagets verksamhet, ställning och resultat samt beskriver väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer som de företag som ingår i koncernen står inför.

Resultat- och balansräkningarna ska föreläggas årsstämman för fastställande den 26 april 2012.

Stockholm den 9 mars 2012

Christian W Jansson
ORDFÖRANDE

Lars-Johan Jarnheimer
LEDAMOT

Gert Karnberger
LEDAMOT

Kristina Schauman
LEDAMOT

Elisabet Wenzlaff
LEDAMOT

Carin Sällström-Nilsson
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Carina Jansson
ARBETSTAGARREPRESENTANT

Ann Carlsson
VERKSTÄLLANDE DIREKTÖR

Vår revisionsberättelse har avgivits den 9 mars 2012.

Ernst & Young AB
Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Min granskningsrapport har avgivits den 9 mars 2012.

Lars Elinderson
RIKSDAGSLEDAMOT

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Apoteket AB (publ), org nr 556138-6532

Rapport om årsredovisningen och koncernredovisningen

Vi har reviderat årsredovisningen och koncernredovisningen för Apoteket AB för år 2011. Bolagets årsredovisning och koncernredovisning ingår i den tryckta versionen av detta dokument på sidorna 6–65.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen och koncernredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen och koncernredovisning som ger en rättvisande bild enligt internationella redovisningsstandarder IFRS, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen, och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning och koncernredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen och koncernredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige. Dessa standarder kräver att vi följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet så att årsredovisningen och koncernredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen och koncernredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen och koncernredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om

effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen och koncernredovisningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av moderbolagets finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt årsredovisningslagen och koncernredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av koncernens finansiella ställning per den 31 december 2011 och av dess finansiella resultat och kassaflöden enligt internationella redovisningsstandarder, såsom de antagits av EU, och årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens och koncernredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för moderbolaget samt rapporten över totalresultatet och balansräkningen för koncernen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen har vi även reviderat förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Apoteket AB för år 2011.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala oss om förslaget till dispositioner av bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt god revisionsred i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst har vi granskat styrelsens motiverade yttrande samt ett urval av underlagen för detta för att kunna bedöma om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för vårt uttalande om ansvarsfrihet har vi utöver vår revision av årsredovisningen och koncernredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att

kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Vi har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, årsredovisningslagen eller bolagsordningen.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Uttalanden

Vi tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 9 mars 2012
Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
AUKTORISERAD REVISOR

Granskningsrapport

Till årsstämman i Apoteket AB (publ), org nr 556138-6532

Jag har granskat Apoteket ABs verksamhet för år 2011. Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionsred.

Jag har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om verksamheten skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll är tillräcklig. Jag har vidare granskat om bolaget, dess ledning och styrelse iakttar de riktlinjer för Apoteket AB

specifikt, och för statliga bolag generellt, som fastlagts av statsmakterna.

Jag anser att min granskning ger mig rimlig grund för följande uttalanden. Jag bedömer att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

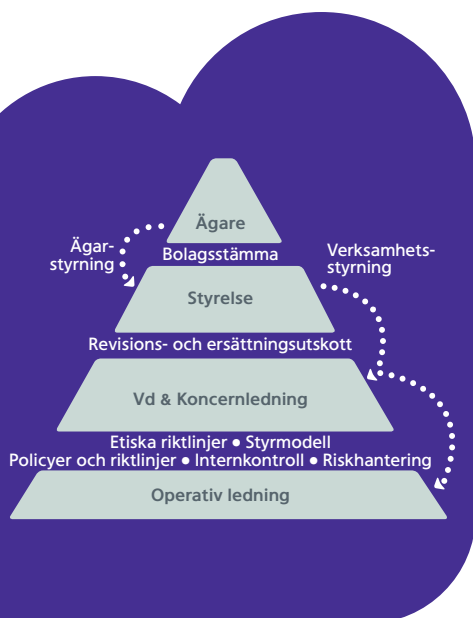
Min granskning har sammantaget inte påvisat några förhållanden som föranleder anmärkning.

Stockholm den 9 mars 2012

Lars Elinderson
RIKSDAGSLEDAMOT

Bolagsstyrningsrapport

Apoteket Aktiebolag (publ) är ett svenskt publikt aktiebolag med säte i Stockholm. Svenska staten äger samtliga aktier i Apoteket AB och ägandet utövas av Socialdepartementet.

Bolagsstyrning

Till grund för Apotekets bolagsstyrning ligger tillämplig svensk rätt, statens ägarpolicy, bolagsordning samt de ägaranvisningar som ägaren beslutar om. Ägarpolicyen omfattar även riktlinjer för extern ekonomisk rapportering och anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Av ägarpolicyen framgår även ägarens krav i ett antal policyfrågor, där företag med statligt ägande åläggs att agera fördömligt bland annat inom jämställdhet, miljö, mångfald och arbetsmiljö. Svensk kod för bolagsstyrning, Koden, utgör en del av statens ägarpolicy. Avvikelser från Koden redovisas i tabellen nedan. Bolagsstyrningsrapporten är granskad av revisorerna.

Av aktiebolagslagen följer att det i bolaget ska finnas tre beslutsorgan: bolagsstämma, styrelse och verkställande direktör. Bolagsstämman utser även revisorer som en kontrollfunktion.

Bolagsstämma

Bolagsstämman är bolagets högsta beslutande organ genom vilken ägaren utövar sitt inflytande över bolaget. Förutom ägaren har även riksdagens ledamöter rätt att delta vid stämman och allmänheten ska ges möjlighet att närvara. Årsstämman utser styrelse och styrelsens ordförande, beslutar om arvode till styrelse och revisorer, fastställer resultat- och balansräkning, vinstdisposition samt övriga ärenden som ankommer på årsstämman enligt aktiebolagslagen, bolagsordningen och statens ägarpolicy.

Avvikelsestabell

Regel i Koden	Avvikelse	Förklaring
2.1-2.7: Bolaget ska ha en valberedning	Valberedning har inte inrättats	Enheten för statligt ägande inom finansdepartementet ansvarar för nomineringsprocessen
4.5: Redovisning av oberoende i förhållande till bolagets större aktieägare	Beroende i förhållande till större aktieägare redovisas inte	Regeln syftar i huvudsak till att skydda minoritetsaktieägare i bolag med spritt ägande. I statligt helägda bolag saknas skäl för att redovisa oberoende i detta avseende
7.3: Revisionsutskott ska bestå av minst tre styrelseledamöter	Revisionsutskottet består av två styrelseledamöter	Med hänsyn till bolagets verksamhet och antal ledamöter i styrelsen har utskottets ledamöter begränsats till två
Statens ägarpolicy	Avvikelse	Förklaring
Riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande	Tidigare vd:s ersättning från Apoteket reduceras inte med ett belopp som motsvarar den nya inkomsten under den tid då uppsägningslön och avgångsvederlag utgår	Tidigare vd har ålagts en konkurrensklausul

Apotekets årsstämma hölls den 28 april varvid styrelsen omvaldes. Enligt bolagsordningen ska Apoteket bedriva sin verksamhet på sådant sätt att en god läkemedelsförsörjning i Sverige främjas. Apotekets ekonomiska mål och uppdrag framgår av stämmoprotokoll och ägaranvisningar vilka är publicerade på Apotekets webbplats under bolagsstyrningsavsnittet.

Styrelse

Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltning av bolagets angelägenheter som exempelvis koncernens strategiska affärsplan, materiella koncernövergripande avtal, policyfrågor med mera. Styrelsen fastställer årligen en arbetsordning för sitt eget arbete och för ansvarsfördelningen mellan styrelsen och respektive utskott. Styrelsen fastlägger en skriftlig instruktion som reglerar ansvarsfördelning mellan styrelse och vd samt vilken information som ska rapporteras till styrelsen.

Nomineringsförfarande

I statens ägarpolicy redogörs för nomineringsprocessen för styrelseledamöter. Den drivs och koordineras av enheten för statligt ägande inom Finansdepartementet. En arbetsgrupp analyserar kompetensbehovet utifrån styrelsens sammansättning samt bolagets verksamhet och situation. Därefter fastställs eventuellt rekryteringsbehov och rekryteringsarbetet inleds. Urvalet av ledamöter kommer från en bred rekryteringsbas. Då processen avslutas offentliggörs nomineringarna enligt Kodens riktlinjer.

Styrelsens sammansättning

Styrelsen består av fem ledamöter som utses av bolagsstämman samt två ledamöter och två suppleanter som utses av arbetstagarorganisationerna. Vid årsstämman omvaldes Christian W Jansson, Lars-Johan Jarnheimer, Elisabeth Wenzlaff,

Styrelsens sammansättning, antal möten samt arvode

Belopp i tusen kronor	Invald år	Möten styrelse	Möten revisionsutskott	Möten ersättningsutskott	Ordinarie arvode	Arvode utskottsarbete
Christian W Jansson ¹⁾	2009	12/12			300	–
Gert Karnberger ²⁾	2009	12/12	8/8		150	25
Kristina Schauman ³⁾	2009	12/12	5/5		150	50
Lars-Johan Jarnheimer ⁴⁾	2009	12/12	3/3	3/3	150	–
Elisabet Wenzlaff ⁵⁾	2009	11/12		3/3	150	–
Carina Jansson ⁶⁾	2002	11/12			24	–
Carin Sällström-Nilsson ⁷⁾	2009	11/12			24	–
Malin Jonsson ⁸⁾	2009	11/12			24	–
Marie Redeborn ⁹⁾	2012				–	–
Gunilla Larsson ¹⁰⁾	2009	12/12			24	–

¹⁾ Styrelsens ordförande.

²⁾ Ordförande i revisionsutskottet t o m mars 2011, därefter ledamot.

³⁾ Ordförande i revisionsutskottet fr o m april 2011.

⁴⁾ Ordförande i ersättningsutskottet och ledamot i revisionsutskottet t o m mars 2011.

⁵⁾ Ledamot i ersättningsutskottet.

⁶⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet.

⁷⁾ Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceutförbund.

⁸⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Sveriges Farmaceutförbund. Avgick 2011-12-31.

⁹⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Sveriges Farmaceutförbund. Nyinvald 2012.

¹⁰⁾ Arbetstagarrepresentant (suppleant) utsedd av Farmaciförbundet.

Gert Karnberger och Kristina Schauman. Stämman valde Christian W Jansson till styrelsens ordförande.

Av ägarens motivering till omval av styrelse framgår att de profiler som bedöms som centrala innefattar kompetens kring detaljhandel, omstrukturering/förändring, finansiella och juridiska frågor. De föreslagna personerna besitter en gedigen kompetens och erfarenhet från de aktuella områdena. Sammansättningen av styrelsen skapar goda förutsättningar för att bolaget ska kunna bedriva verksamhet på den omreglerade apoteksmarknaden. Styrelsen bedöms väl svara mot de krav som kan ställas på ett bolag med denna verksamhet.

Arbetstagarledamöter har utsetts av Farmaciförbundet, Carina Jansson som ordinarie ledamot och Gunilla Larsson som suppleant, och av Sveriges Farmaceutförbund, Carin Sällström-Nilsson som ordinarie ledamot och Malin Jonsson som suppleant som från och med 2012 ersätts av Marie Redeborn. Styrelsen har inom sig inrättat ett revisionsutskott och ett ersättningsutskott, med två ledamöter i varje utskott. Verkställande direktör ingår inte i styrelsen, men närvarar vid mötena.

Styrelsens ledamöter presenteras närmare på sidan 76.

Styrelsens ordförande

Ordföranden ska säkerställa att styrelsearbetet bedrivs effektivt och i enlighet med ägarens direktiv, vilket bland annat omfattar ansvaret att leda styrelsearbetet, att ansvara för kontakten med ägaren i ägarfrågor och förmedla ägarens synpunkter, att efter samråd med verkställande direktör fastställa förslag till dagordning och att se till att styrelsen får tillfredsställande informations- och beslutsunderlag. Ordföranden svarar också för att styrelsen årligen genomför en utvärdering av verkställande direktören och det egna arbetet.

Ersättningsutskott

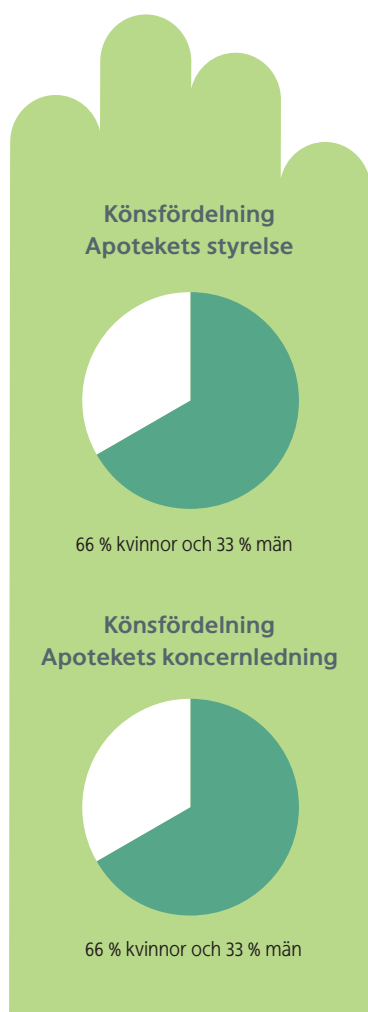
Ersättningsutskottets uppgifter är att bereda frågor om ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare. Utskottet består av Lars-Johan Jarnheimer som ordförande och Elisabeth Wenzlaff. Ersättningsutskottet sammanträdde totalt tre gånger under 2011.

Revisionsutskott

Revisionsutskottet ska bistå styrelsen med att kvalitetssäkra bolagets och koncernens finansiella rapportering. Utskottet består av Kristina Schauman som ordförande och Gert Karnberger. Revisionsutskottet sammanträdde totalt åtta gånger under 2011.

Styrelsens arbete 2011

Styrelsen höll sammanlagt tolv möten under 2011, varav ett konstituerande, fem ordinarie, fem extra möten per telefon och ett per capsulam.

Styrelsen behandlade bland annat följande frågor:

- Ägarens uppdrag och bolagsfrågor
- Strategisk affärsplan och budget
- Delårsrapporter för respektive kvartal
- Bokslutskommuniké
- Årsredovisning och hållbarhetsredovisning
- Investeringsärenden

Revisorer

Ansvar för val av revisorer för företag med statligt ägande ligger hos ägaren. Enligt Apotekets bolagsordning ska även en lekmannarevisor jämte suppleant utses av årsstämman. Revisorerna utses på årsstämman med uppgift att granska bolagets finansiella rapportering samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning av bolaget.

Vid årsstämman 2011 valdes Ernst & Young AB till revisorer, med Åsa Lundvall som huvudansvarig revisor, för en period om ett år fram till och med årsstämman 2012. Lars Elinderson är av stämman utsedd till lekmannarevisor med Anders Karlsson som suppleant till och med årsstämman 2012. Revisorernas oberoende ställning säkerställs av lagstiftning och interna och externa yrkesetiska regler.

Revisionsutskottet har träffat revisorerna vid ett flertal tillfällen under året i samband med genomgång av delårsrapporter, intern kontroll och övriga revisionsinsatser. Revisorerna har träffat hela styrelsen i samband med fastställandet av årsredovisningen.

Internrevision

Bolaget har inte inrättat en särskild granskningsfunktion (internrevision), då de befintliga strukturerna för uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen bedöms som tillfredsställande.

Verkställande direktör och koncernledning

Styrelsen utser verkställande direktör i bolaget, som ansvarar för den löpande förvaltningen inom de ramar som styrelsen fastslagit. Den verkställande direktören utser övriga medlemmar i koncernledningen efter samråd med ersättningsutskottet. Verkställande direktören ansvarar för att hålla ordföranden kontinuerligt informerad om väsentliga händelser och organiserar bolaget så att ändamålsenlig styrning och kontroll av verksamheten uppnås. Ansvarsområden och rapporteringsinstruktion regleras närmare i den av styrelsen beslutade vd-instruktionen.

Koncernledningen leds av verkställande direktören och sammanträder varannan vecka för att driva och följa upp verksamheten. Koncerngemensamma frågor och styrelsefrågor bereds i koncernledningen. Uppföljning av verksamheten sker bland annat genom månatliga ekonomiska rapporter och kvartalsvisa uppföljningar.

Koncernledningen presenteras närmare på sidan 77.

Antagna ersättningsprinciper och anställningsvillkor för verkställande direktör och övriga ledande befattningshavare

I enlighet med statens ägarpolicy och Koden lägger styrelsen fram förslag till principer för ersättning och andra anställningsvillkor för ledande befattningshavare för godkännande av årsstämman.

Följande principer och anställningsvillkor antogs vid årsstämman 2011:

- Bolaget tillämpar de riktlinjer för anställningsvillkor för ledande befattningshavare i företag med statligt ägande som är beslutade av regeringen den 20 april 2009.
- Den totala ersättningen till ledande befattningshavare ska vara rimlig och väl avvägd. Den ska även vara konkurrenskraftig, takbestämd, och ändamålsenlig, samt bidra till en god etik och företagskultur. Ersättningen ska inte vara löneledande i förhållande till jämförbara företag utan präglas av måttfullhet. Detta ska vara vägledande också för den totala ersättningen till övriga anställda.
- Bolaget genomför löpande marknadsjämförelser för att säkerställa att ersättningarna följer ersättningsprinciperna i förhållande till jämförbara företag.
- Vid beslut om ersättning finns skriftligt underlag som utvisar bolagets totala kostnad för beslutad ersättning.
- Motiv till avvikelser från beslutade riktlinjer ska framgå av styrelsebeslut.
- Ersättningsutskottet ska bereda styrelsens beslut i frågor om ersättningsprinciper, ersättningar och andra anställningsvillkor för bolagsledningen.

Lön och ersättningar till Apotekets ledande befattningshavare framgår av not 9.

Apoteket har infört ett incitamentsprogram som löpt under verksamhetsåret 2011. Det resultatbaserade programmet omfattar inte ledande befattningshavare och medarbetare på stöd- och stabsenheter, utan enbart medarbetare och chefer i verksamheten. Programmet kan ge 5 000 kronor per medarbetare/chef om samtliga tre bonusmål är uppfyllda. Ett av bonusmålen är obligatoriskt för alla enheter och är utformad som ett ekonomiskt förbättringsmål utifrån enhetens resultatmål. Övriga två fastställs av respektive affärsområde/resultatenhet.

Rapport om intern kontroll

Denna rapport beskriver hur Apoteket arbetar med att säkerställa den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen.

Apoteket har valt att använda COSO som metod för att arbeta med intern kontroll och den interna kontrollen beskrivs nedan med hjälp av komponenterna kontrollmiljö, riskbedömning, kontrollaktiviteter, informationsspridning och uppföljning.

Kontrollmiljö

Basen i den interna kontrollen bygger på den kontrollmiljö som finns i företaget då den präglar den kultur som styrelse och företagsledning kommunicerar och arbetar efter.

Arbetsfördelningen mellan styrelse, revisionsutskott och verkställande direktör regleras i arbetsordningar och rutiner. För att alla inom Apoteket ska ha en samsyn kring de värderingar som styr företaget och känna trygghet i arbetet har Apoteket en övergripande policy som beskriver Apotekets förhållningssätt inom följande områden: kvalitet, sortiment, personal, varumärke, ekonomi och finans, säkerhet, miljö samt etik. Kvalitetspolicyn fungerar som ett paraply för de övriga. Till varje policy finns riktlinjer och regler utarbetade och dessa utvärderas kontinuerligt.

Förhållningssättet sammanfattas också i vår Hållbarhetsredovisning. Apoteket har en lång tradition av hållbarhetsarbete vilket innebär att det vi gör ska leda till ett långsiktigt ansvarsfullt och framgångsrikt företag – ekonomiskt, socialt och miljömässigt.

Förutom att följa gällande lagstiftning ska Apoteket också tillämpa GPP (Good Pharmacy Practice), GMP (Good Manufacturing Practice) och GCP (Good Clinical Practice). Detta bidrar till att verksamheten har fokus på regelefterlevnad och kontroll, vilket också ger en positiv effekt på den interna kontrollen för finansiell rapportering. Instruktioner för redovisning, bokslut och ekonomisk rapportering finns sammanställd i bolagets ekonomihandbok. Nya chefer erbjuds utbildning i ekonomirelaterade frågor.

Riskbedömning

Apoteket har en central ekonomifunktion som även hanterar dotterbolagens löpande redovisning. Ekonomienheten identifierar, analyserar och beslutar om hanteringen av eventuella fel gällande den finansiella rapporteringen.

Poster i resultat- och balansräkningen riskbedöms löpande och speciellt inför kvartals- och årsbokslutet. Avgörande för om en aktivitet har hög risk är dess volym och komplexitet gällande beräkning, värdering samt periodisering. Poster med hög risk hanteras efter speciella rutiner.

En stor del av Apotekets verksamhet är beroende av ett väl fungerande it-stöd. Även it-relaterade risker bedöms. Detta gäller även för den interna kontrollen avseende den finansiella rapporteringen som i stora delar är systemberoende. Under året har Apoteket bytt it-stöd vilket innebär att det har varit extra stort fokus på att säkerställa flöden och rutiner. För aktiviteter med hög riskfaktor har det utarbetats speciella rutiner.

Kontrollaktiviteter

Kontrollaktiviteterna som skapas utifrån riskanalysen syftar till att upptäcka och korrigera fel liksom att förebygga dem. Genomgång av kontrollaktiviteterna sker löpande. I varje process där det skapas finansiell information finns det en process-

ägare som ansvarar för att beskrivningarna uppdateras löpande och att kontrollerna är relevanta. Det finns en väl definierad ansvarsfördelning gällande kontrollaktiviteter. Ansvar och roller avseende den finansiella rapporteringen har definierats och kommunicerats till medarbetare inom Apoteket. Exempel på sådana kontroller kan vara kontoavstämningar och kontroll av resultat- och balansposter, nyckeltal och försäljningsstatistik.

För it-stöd genomförs löpande granskningar kopplade till de finansiella rapporterna. Apoteket arbetar löpande med att åtgärda de eventuella brister som framkommer.

Informationsspridning

Den interna informationen och externa kommunikationen regleras på övergripande nivå av Apotekets policy. Den interna kommunikationen från styrelse och ledning sker regelbundet via möten och informationsbrev till samtliga chefer. Respektive chef ansvarar för att informera sina medarbetare. En annan viktig kommunikationskanal är Apotekets intranät, Aponet. Via Aponet nås samtliga medarbetare på ett effektivt sätt. Här publiceras policy, riktlinjer, instruktioner och motsvarande dokument som styr och stödjer verksamheten.

Vissa funktioner som till exempel Ekonomi har en egen sida på intranätet och där publiceras information som rör den finansiella rapporteringen. På så sätt försöker man styra rätt information till rätt mottagare. Det finns också en prenumerations-tjänst där varje medarbetare själv har möjlighet att prenumerera på den information som är viktig för arbetet.

Styrelsen och ledningen får löpande information gällande den finansiella rapporteringen. Styrelsen och ledningen granskar de officiella rapporterna och har en aktiv dialog med de externa revisorerna. Styrelsen och ledningen vidareförmedlar därefter informationen till medarbetarna i företaget.

Uppföljning

Flera enheter inom Apoteket arbetar med uppföljning av den interna kontrollen. Apoteket ska efterleva krav i lagstiftning, GPP, GMP och GCP samt krav i interna styrande dokument. Dessa krav täcker till viss del även processer med betydelse för den finansiella rapporteringen. Kravefterlevnaden följs upp genom egen-inspektion och intern revision omfattande kvalitet och miljö.

Även säkerhetsfunktionen följer via inspektion upp vissa delar kopplat till den finansiella rapporteringen så som varu- och kontanthantering.

Apoteket har en centraliserad ekonomifunktion. Det innebär att många av de kontrollaktiviteter som finns, utförs på en central nivå. Uppföljning av att kontrollerna genomförs har därför organiserats inom den centrala ekonomifunktionen.

Varje månad analyseras det ekonomiska resultatet samt operativa nyckeltal. Uppföljningarna görs på ett standardiserat och strukturerat sätt för alla enheter inom företaget. Vid kvartalsboksluten har ledningen genomgång med verksamhetschefer där man går igenom resultat, nyckeltal och måluppfyllelse för verksamheten. På detta sätt får man en god bild över det ekonomiska resultatet och säkerställer att verksamhetsstyrningen fungerar i förhållande till målen.

Vidare har hela koncernledningen regelbundna genomgångar för att utvärdera att det integrerade ledningssystemet för kvalitet, miljö och hållbar utveckling fungerar på ett tillfredsställande sätt. Underlag till denna genomgång är bland annat kvalitets- och säkerhetsinspektioner samt självutvärdering.

Internrevision

De befintliga strukturerna för uppföljning och utvärdering av den interna kontrollen som består av ekonomi, kvalitet, säkerhet samt självutvärdering bedömer bolaget som tillfredsställande. Apotekets styrelse har inte funnit anledning att etablera en särskild internrevisionsfunktion.

Revisors yttrande om bolagsstyrningsrapporten

Till årsstämman i Apoteket AB (publ), org.nr 556138-6532

Uppdrag och ansvarsfördelning

Vi har granskat bolagsstyrningsrapporten för år 2011 på sidorna 68–74. Det är styrelsen som har ansvaret för bolagsstyrningsrapporten och för att den är upprättad i enlighet med ”Statens ägarpolicy och riktlinjer för företag med statligt ägande” och därmed i enlighet med Svensk kod för bolagsstyrning och årsredovisningslagen i tillämpliga delar. Vårt ansvar är att uttala oss om bolagsstyrningsrapporten på grundval av vår revision.

Granskningens inriktning och omfattning

Granskningen har utförts i enlighet med RevU 16, Revisorns granskning av bolagsstyrningsrapporten. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med rimlig säkerhet uttala oss om att bolagsstyrningsrapporten inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för informationen i bolagsstyrningsrapporten. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Uttalanden

En bolagsstyrningsrapport har upprättats. Vi anser att den är förenlig med årsredovisningen och koncernredovisningen.

Stockholm den 9 mars 2012

Ernst & Young AB

Åsa Lundvall
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisorer

Christian W Jansson
Ordförande
Ledamot sedan 2009.
Född 1949.

Andra väsentliga uppdrag:
Styrelseordförande i KappAhl och i Svensk Handel. Styrelseledamot i Bong AB och BRIS, Barnens rätt i samhället.

Lars Johan Jarnheimer
Ledamot sedan 2009.
Född 1960.

Andra väsentliga uppdrag:
Förbundsstyrelseordförande i BRIS, Styrelseledamot i INGKA Holding BV, CDON-group AB, Egmont International AS, Baby Björn AB och Arvid Nordquist HAB.
Tidigare befattningar:
Vd och koncernchef Tele2.

Gert Karnberger
Ledamot sedan 2009.
Född 1943.

Andra väsentliga uppdrag:
Ordförande i Näringslivets Regelnämnd, NNR samt vice ordförande och ordförande i revisionsutskottet i Systembolaget AB. Styrelseledamot och ordförande i revisionsutskottet i Swedol AB (publ).
Tidigare befattningar:
Clas Ohlson AB, vd, koncernchef och styrelseledamot.

Kristina Schauman
Ledamot sedan 2009.
Född 1965.

Andra väsentliga uppdrag:
Ledamot i Rädde Barnens Advisory Board.
Tidigare befattningar:
CFO Carnegie Investment Bank AB, CFO OMX AB samt styrelseledamot och ordförande i revisionsutskottet Vasakronan AB.

Elisabet Wenzlaff
Ledamot sedan 2009.
Född 1955.

Tidigare befattningar:
Chefsjurist Volvo PV, vd och chefsjurist Akzo Nobel AB, bolagsjurist ABB AB.

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

Carina Jansson
Arbetstagarrepresentant, utsedd av Farmaciförbundet, i Apotekets styrelse sedan 2002 (ordinarie ledamot sedan 2005). Född 1951.

Andra väsentliga uppdrag:
Förbundsordförande i Farmaciförbundet.
Styrelseledamot i Apoteket ABs Pensionsstiftelse och suppleant i TCO-styrelsen.

Gunilla Larsson
Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Farmaciförbundet, i Apotekets styrelse sedan 2009. Född 1951.

Carin Sällström-Nilsson
Arbetstagarrepresentant, utsedd av Sveriges Farmaceutförbund (ordinarie ledamot). I Apotekets styrelse sedan 2009. Född 1954.

Marie Redeborn
Arbetstagarrepresentant (suppleant), utsedd av Sveriges Farmaceutförbund, i Apotekets styrelse sedan 2012. Född 1964.

Revisorer

Åsa Lundvall
Auktoriserad revisor, Ernst & Young AB, vald 2011. Född 1970.

Andra väsentliga uppdrag:
Vald revisor i H&M Hennes & Mauritz Sverige AB, Ramsbury Property AB och Lidl KB.

Lars Elinderson
Lekmannarevisor, riksdagsledamot, vald 2007. Född 1949.

Koncernledning

Ann Carlsson

Vd och koncernchef
Personalvetare. Anställd och medlem i koncernledningen sedan 2010. Född 1966.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot i Ruter Dam, fullmäktigeledamot i Stockholms Handelskammare och medlem i CCRC Europe.

Tidigare befattningar: Uppdrag inom ICA-koncernen, senast som chef Affärsråden ICA.

Jan Johansson

CFO
Civilekonom. Anställd och medlem i koncernledningen 2011. Född 1962.

Tidigare befattningar: Finansdirektör Eniro och CFO Nobia (publ).

Ulrika Eriksson

Direktör Apoteket Konsument
Civilekonom. Anställd 2005 och medlem i koncernledningen 2005–2007 samt sedan 2009. Född 1969.

Andra väsentliga uppdrag: Styrelseledamot Bong AB och ProPac International AB.

Tidigare befattningar: Inköpschef Small Shops Sverige AB, vvd Svenska Pressbyrå AB och vvd Reitan Servicehandel i Sverige AB.

Eva Fernvall

Varumärkesdirektör
Biomedicinsk analytiker. Anställd och medlem i koncernledningen sedan 2005. Född 1953.

Andra väsentliga uppdrag: Ordförande i e-Hälsainstitutet. Styrelseledamot i Karolinska Institutets styrelse och IQ.

Tidigare befattningar: Förbundsordförande Vårdförbundet, vice ordförande TCO, ordförande Delegationen för offentliga e-tjänster, vice ordförande Vårdförbundet, biomedicinsk analytiker Danderyds sjukhus.

Monica Höglind

HR-direktör
Dipl. personalstrateg. Anställd och medlem i koncernledningen sedan 2007. Född 1962.

Andra väsentliga uppdrag: Ledamot i Almega Tjänsteförbundens styrelse.

Tidigare befattningar: Personaldirektör Coop Sverige och Coop Elektro, personalchef KF Stormarknader, B&W Stormarknader och Svenska Pressbyrå AB.

Lars Skutholm

Direktör Sortiment och Inköp
Civilekonom. Anställd 2009 och medlem i koncernledningen sedan 2011. Född 1968.

Tidigare befattningar: Uppdrag inom Pharmacia, Nycomed, Novartis och Nestlé.

Annema Paus

Direktör affärsområde Farmaci och vvd Apoteket Farmaci AB. Apotekare. Anställd 2000 och medlem i koncernledningen 2001–2008 och sedan 2009. Född 1955.

Tidigare befattningar: Country Manager Wyeth Nordiska AB, Country Manager samt Nordic Business Manager Cyanamid Nordiska AB (Lederle), samt olika befattningar på Schering-Plough AB och Roche AB.

Jonas Friberg

Tf direktör Varuförsörjning
Civilekonom. Anställd 1996 och medlem i koncernledningen sedan juni 2011. Född 1967.

Tidigare befattningar: Ledarbefattningar Apoteket AB inom Produktion, Distanshandel och Kundservice. Senast som ansvarig för strategiska projekt.

Anna Rogmark

Chefsjurist
Jur.kand. Anställd 2005 och medlem i koncernledningen sedan 2010. Född 1965.

Tidigare befattningar: Bolagsjurist Biovitrum och Pharmacia.

Carina Fält

Tillträder som direktör för Nya affärer under april 2012.

Olle Carls

Tillträder som direktör för Varuförsörjning under våren 2012.

Flerårsöversikt

Nyckeltal

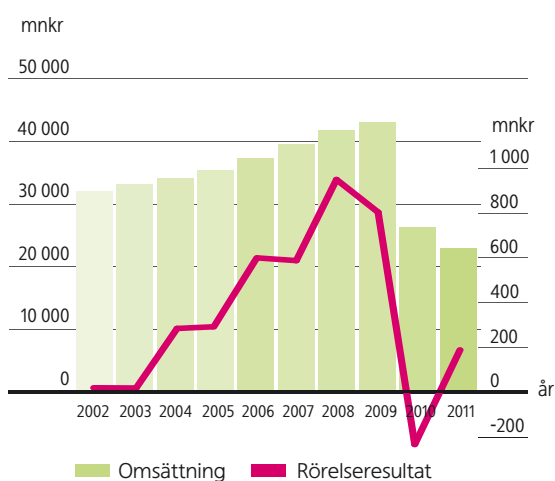
	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004	2003	2002
Nettoomsättning, mnkr	22 960	26 275	43 073	41 710	39 493	37 269	35 444	34 092	33 112	32 026
Bruttovinst, mnkr	4 406	5 835	8 901	8 447	7 941	7 456	6 979	6 671	6 235	5 853
Rörelsens kostnader, mnkr	4 298	5 422	8 103	7 508	7 365	6 871	6 701	6 405	6 224	5 895
Rörelseresultat, mnkr	189	-233	804	950	588	600	292	285	19	20
Finansiella poster, mnkr ³⁾	14	31	3	19	14	21	-2	-3	178	11
Resultat före skatt, mnkr	586	4 524	806	969	602	621	290	282	197	31
Årets resultat, mnkr	391	4 520	532	711	433	447	201	205	351	12
Utdelning (beslutad och utbetald följande år), mnkr	200 ¹⁾	5 400	372	237	145	150	70	100	117	100
Balansomslutning, mnkr	8 249	13 537	11 686	11 700	10 596	10 309	9 815	8 943	7 913	8 658
Eget kapital, mnkr	2 656	7 665	4 026	3 838	3 293	3 010	2 632	2 518	1 855	1 648
Procentuell förändring av nettoomsättning, %	-12,6	-39,0	3,3	5,6	6	5,1	4	3	3,4	7,9
Bruttovinstmarginal, %	19,2	19,7	20,7	20,3	20,1	20	19,7	19,6	18,8	18,3
Soliditet, %	32,1	56,6	34,5	32,8	31,1	29,2	26,8	28,2	23,4	19
Räntabilitet på sysselsatt kapital, %	13,0	46,8	14,6	18,2	11,1	12	6,2	7,5	5,4	1,9
Räntabilitet på eget kapital, %	7,6	77,3 ²⁾	13,5	19,9	13,7	15,8	7,8	9,4	20	0,7
Medelantal anställda	4 633	5 655	10 319	10 666	10 689	10 632	10 914	10 856	10 886	10 827

¹⁾ Utdelning 2011 avser föreslagen ännu ej beslutad utdelning om 200 miljoner kronor.

²⁾ Räntabilitet på eget kapital 2010, justerat för realisationsvinst om 4 427 miljoner kronor uppgick till 2,5 procent.

³⁾ Finansiella poster inkluderar inte avkastning på förvaltningstillgångar för pensionsåtagande eller räntekostnad på pensionsåtagande.

Omsättning och rörelseresultat

Räntabilitet på eget kapital och soliditet

Ekonomiska definitioner

Bruttovinst

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader.

Bruttovinstmarginal

Skillnad mellan nettoomsättning och varukostnader i procent av nettoomsättningen.

COSO

The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO) gav 1992 ut Intern styrning och kontroll ett sammanhållet ramverk (Internal Control Integrated Framework) för att hjälpa företag och andra organisationer att bedöma och förbättra sina interna styr- och kontrollsystem.

Handelsvaror

Handelsvaror innefattar Apotekets varukostnader för försäljning av läkemedel och övriga hälso-produkter.

International Financial Reporting Standards (IFRS)

Internationell redovisningsstandard som ges ut av International Accounting Standards Board (IASB).

Medelantal anställda

Beräknas enligt bokföringsnämndens rekommendation R4, som ett genomsnitt av antalet anställda personer baserat på månadsvisa mätningar under räkenskapsåret. Korrigering har gjorts för personal med deltidsanställning, föräldraledighet, tjänstledighet samt långtidssjukfrånvaro.

Operativt kassaflöde

Kassaflöde från den löpande verksamheten och kassaflöde från investeringsverksamheten exklusive företagsförvärv och avyttringar.

Proforma

För att öka jämförbarheten mellan åren 2011 och 2010 används proformavärden på sidorna 3–22 vad avser nettoomsättning och rörelseresultat för 2010. Proformavärden för nettomsättning och rörelseresultat innebär att de under 2010 avyttrade enheter- nas bidrag till nettoomsättning och rörelseresultat för 2010 har exkluderats från Apotekets totala nettoomsättning och rörelseresultat för 2010.

Resultat per aktie

Resultat efter skatt dividerat med antal aktier.

Räntabilitet på eget kapital

Resultat efter skatt i procent av genomsnittligt eget kapital för den senaste tolv månadersperioden.

Räntabilitet på sysselsatt kapital

Resultat efter finansnetto plus finansiella kostnader i procent av genomsnittligt sysselsatt kapital.

Räntebärande nettoskuld

Räntebärande skulder minskat med räntebärande tillgångar, t ex pensionstillgångar.

Rörelsemarginal

Rörelseresultat efter av- och nedskrivningar i procent av årets fakturering.

Soliditet

Eget kapital i procent av balansomslutningen.

Sysselsatt kapital

Balansomslutningen minskad med icke räntebärande skulder inklusive uppskjutna skatteskulder.

Tillgänglig likviditet

Total outnyttjad kreditram med tillägg för likvida medel.

Ordlista

ApoDos

ApoDos är Apotekets koncept för individförpackning av läkemedel. Varje dospåse innehåller de läkemedel patienten ska ta vid ett och samma tillfälle, till exempel morgon, middag, kväll. ApoDos ger en enklare och tryggare hantering, bättre överblick och minskar kassationerna.

Apotekens Service AB (APSE)

Statligt bolag som ansvarar för den infrastruktur som används av samtliga aktörer på den omreglerade apoteksmarknaden.

Apoteksombud

Apoteksombud är utlämningsställen för läkemedel och andra apoteksvaror. De finns på mindre orter som saknar vanligt apotek.

Dosförpackade/dosdispenserade läkemedel

Se ApoDos.

Egenvårdsprodukter

I egenvårdsprodukter ingår receptfria läkemedel och övriga hälsoprodukter.

Extemporeläkemedel

Läkemedel som av produktionstekniska eller andra skäl inte finns att tillgå från läkemedelsindustrin, men som ändå behövs. De tillverkas tillfälligt efter särskilda behov från kund.

Farmaceut

Person med farmaceutisk utbildning, till exempel apotekare och receptarie.

Förskriften försäljning

Försäljning av läkemedel på recept och övrig förskriften försäljning, till exempel dosförpackade läkemedel, ApoDos.

Hemgående patient

Patient som är utskrivningsklar från slutenvården.

Läkemedelsgenomgångar

Ett kunderbudande som syftar till att förbättra läkemedelsanvändningen på äldreboenden, vårdcentraler och vårdavdelningar.

Läkemedelsverket

Läkemedelsverket ansvarar för tillsyn av medicintekniska produkter och kosmetika samt godkänner och kontrollerar läkemedel och naturläkemedel. Syftet är att patienter och hälso- och sjukvård ska ha tillgång till säkra och effektiva produkter som används ändamålsenligt.

Receptfria läkemedel

Läkemedel som inte är förskrivna på recept. Benämns också OTC, Over-the-counter drugs.

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV)

Statlig myndighet som granskar och tar beslut om vilka läkemedel och tandvårdsbehandlingar som ska ingå i högkostnadsskydden.

Övriga hälsoprodukter

Utgörs bland annat av hud- och hårvårdsprodukter, tandvårdsprodukter, hygienartiklar, kosttillskott, blodtrycksmätare och hälsoböcker.

Produktion: Apoteket i samarbete med Publicera Information AB

Text: Apoteket

Formgivning: JF Formgivare

Miljökrav: Denna trycksak uppfyller Apoteket ABs miljökrav

Upphovsrätt: Detta material är upphovsrättsligt skyddat genom lagen (1960:729)
om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk. Upphovsrätten tillhör Apoteket.

Apoteket AB (publ.)
Postadress: 118 81 Stockholm
Besöksadress huvudkontoret:
Södermalmsallén 36, Stockholm
Telefon: 010-447 50 00
Fax: 010-447 55 15
Webbplats: www.apoteket.se
Org nr: 556138-6532
Kundservice telefon: 0771-450 450

